

I UNGDOMSÅR

AF

AINA

FORTSÄTTNING TILL »HEMMA PÅ GRETABY»

HELSINGFORS
G. W. EDLUNDS FÖRLAG

Pris 2 mk 50 p.

I UNGDOMSÅR

AF

A I N A

FORTSÄTTNING TILL „HEMMA PÅ GRETABY“

HELSINGFORS 1899
G. W. EDLUNDS FÖRLAG

HELSINGFORS 1899

FINSK TIDSKRIFTS TRYCKERI AKTIEBOLAG

INNEHÅLL.

	Sid.
Ur Helgas dagbok	I
Småprat	7
Lek och allvar	14
Vårtankar	21
Vi blifva stora	27
Ett år därefter	36
Glada förberedelser	47
„Polterabend“	53
Bröllopsdagen	59
Farväl	71
Höstlif på landet	76
Vår korrespondens	82
Hos tant Charlotte	90
Skuggan af en sorg	97
Äntligen hemma	104
När budskapet kom	111
Sommarregn	117
Ej utan strid	121
Åter engång Helgas dagbok	130
Hemma på Gretaby	139
Solnedgång vid „Minnet“	152

Ur Helgas dagbok.

Det är rätt längesedan jag började skriva i denna min lilla kära bok, som mamma engång gaf mig; låt mig se, jo, det var visst straxt efter Lillis död jag nedskref de första raderna. Vi voro alla, vi unga, så djupt bedröfvade, då vi återvände från påskferierna på landet, och när vi tänkte på Gretaby, var det som skulle ett sorgflor täkt det gamla, kära stället. Vi trodde att vi aldrig, aldrig mer skulle bli glada igen. Hvarje dag talade Mary och jag om Lilli och så gräto vi af hjärtans grund. Till och med Bruno glömde bort sina upptåg och frågade inte en gång hvad Walborg skulle laga till middagen, och Fredriks blick var ofta djupt vemodsfull, där han satt vid sina böcker.

Hvarje vecka skref moster till oss. Först talade hon ofta om Lilli och huru smärtsamt det kändes att se hennes lilla tomma stol; vi gräto då på nytt strömmar af tårar, och när hon sedan beskref någonting annat från landet, föreföll det

oss helt underligt. Vi kunde ej fatta huru mosters tankar förmådde röra sig kring andra saker än de, som angingo vår lilla bortgångna älskling. Men hur det nu var, trängdes minnet af Lillis död och begrafning likväl nästan omedvetet i bakgrunden, och de första blåsipporna, som tvillingsbröderna hittat i parken och svalornas ankomst till sina gamla bon under takåsen där hemma blefvo för tillfället viktiga tilldragelser, som vi alla med ifver diskuterade. Vår sorg var lika djup, men tiden hade redan mildrat den första bitterheten och det hade den kloka moster förutsett, därför fylde hon sina långa bref med sådana nyheter från det kära Gretaby, som hon visste att fägnade allas våra hjärtan.

Terminen led nu äfven mot sitt slut och vi hade duktigt att läsa. I Maj tog Fredrik sin studentexamen med bästa vitsord. Jag var så glad, som om det gält min egen lyra och mycket, mycket stoltare. Vi andra gingo äfven upp utan villkor, men Elma Broberg fick förkofring och Ossi Stormbom villkor både i matematik och geografi. Det var nog välförtjänt, ty han hade varit förskräckligt lat under terminen. Ines gick naturligtvis upp med glans nu såsom alltid.

Mamma, som under våren varit klen, måste till sommaren fara till någon badort på några veckor, och som pappa ej kunde taga tjänstledighet, blef det beslutadt att jag skulle följa henne. Vi reste straxt efter midsommar till Mariehamn

och jag tror att jag kunde vara min rara mamma till nytta både under resan och äfven på den främmande orten. Det tröstade mig hvarje gång tankarne ville smyga sig bort till Gretabys svala park och trefliga veranda, därifrån jag sedan fjolåret hade så många glada sommarminnen i kusinernas sällskap.

Tiden gick emellertid rätt bra för mig; jag var alltid med mamma, läste för henne, då hon hvilade, eller promenerade med henne, då hon rörde sig ute, och min glädje var att se, att hon dag för dag började bli starkare. I Augusti återvände vi till hemmet och då ville pappa och mamma nödvändigt sända mig på ett kort besök till Gretaby. Det står för mitt minne alldeles som en glad dröm. Gerda var hemkommen, så söt och vacker som en vårbloomma, men Henry fick jag ej råka, hans ferier hade infallit tidigare på sommaren. Eljest var vår krets fulltalig och vi tillbringade några oförgätligt roliga dagar och upplifvade alla minnen från den föregående sommarn. Det var nu beslutadt att Gerda och Fredrik båda skulle tillbringa ett år hemma. Herr Kontio måste lämna Gretaby för sina egna studiers skull och Fredrik skulle läsa med Harald och Bertel, dem morbror ännu ett år ville behålla i hemmet, medan Gerda åtagit sig småflickornas undervisning. Bruno och Mary åter gjorde resällskap med mig tillbaka till hufvudstaden och skolan, där höstterminen snart var i full gång.

Tiden går alltid fort i förväntan på den kära julen, hvilken alltid så gladt hägrar såsom slutmål för terminen; vi arbetade på våra julklappar tillsammans och det var afgjort, att jag skulle fira äfven denna hälg på Gretaby, men där kom ett stort svart streck i den beräkningen. Par dagar före skolafslutningen blef jag olustig, fick hosta och ondt i halsen. Mässlingen hade gått i staden hela hösten och doktorn såg betänksam ut. Bruno och Mary packade i hast sina kappsäckar och reste af för att inte föra smitta hem, om det verkligen skulle blifva någon allvarsam sjukdom af hos oss, och jag sväljde några modiga tårar, men ondt gjorde det, ty halsen var svullen och starkt inflammerad.

Dagen före julaftonen hade jag fullt utbildad mässling. Stackars mamma, det blef en ledsam jul för henne och för mig äfven förstås, fast jag själfva julaftonen var så matt, att jag knapt orkade tänka. Det var nog också det bästa, ty eljest skulle det smärtat mig bra mycket. Det är ju „en gång jul om året bara“, som det står i visan. Jag hade stark hufvudvärk och feber några dagar i hälgen, men i det hela var sjukdomen af lindrigare art och tillfrisknandet gick raskt. Nyårsaftonen låg jag redan på täcket och kunde beundra en liten julgran, som mamma klädt åt mig, samt taga upp alla mina julklappar, idel trefliga och goda gåfvor från föräldrarne och alla de kära på Gretaby, både små och stora.

Julferierna äro nu snart förbi och jag känner mig alldeles frisk igen. Ehuru det nog var ledsamt att halfva ferietiden vara sjuk och dessutom få försaka nöjet att fira julen på landet, är jag — sedan det ledsamma nu är öfver — helt belåten att ej ha behöft försumma läsningen, utan kunna taga itu med läxorna med friska krafter. Så har också det mörka molnet sin silfverkant, ehuru vi inte kunna se den, medan det hänger just öfver vårt hufvud, utan först efteråt.

Vårterminen kommer att gifva Mary och mig mycket arbete och sedan när skolan är slutad, skola vi begynna gå i skriftskolan ute på landet för farbror Broberg. Mamma och jag hafva redan ofta talat därom, talat om den tidens vikt och betydelse för vår själ, och jag tänker äfven själf ofta därpå. Jag känner mig ännu så barnslig och likväl fylla Mary och jag snart sjutton år och komma att nästa vår, om alt går väl, avsluta vår skolgång.

Det är så underligt att blicka mot framtiden, alt ser så dunkelt och obekant ut, men då jag var mindre, tänkte jag aldrig stort längre än till nästa dag. Därför har jag nog blifvit äldre äfven till sinnet, fast jag inte riktigt vill fatta det.

Mamma säger att Gud bildligt taladt hängt ett täckelse för våra kommande dagar. Han vill ej att vi skola veta hvad som skall hända oss, och det af idel kärlek, ty vissheten om framtida fröjder skulle göra oss tröga och håglösa för det

dagliga arbetet, säger hon, och tanken på en kommande sorg skulle nedtrycka vårt lifsmod — därför låter Han oss se blott ett litet stycke på en gång af den väg vi skola vandra.

Moster hemma på Gretaby brukade ofta gnola en liten sång, när hon satt vid sitt arbete. Jag har aldrig hört någon småsjunga så ljufligt som hon, ehuru hon påstod att hon aldrig haft sångröst, men det låg alltid någonting så lugnande och rogifvande i hennes låga gnolande. Den lilla sången, jag tänkte på, började sålunda: „Blott en dag, ett ögonblick i sänder, O hvad tröst, ehvad som kommer på, Alt ju hvilar i min Faders händer; Skulle jag som barn väl ängslas då.“ — Ja, att taga af Guds hand „blott en dag, ett ögonblick i sänder“, så är det visst både rätt och godt, och sedan arbeta träget på den plats, där Han stält oss. Det vill jag göra till min lefnadsregel!

Ack, då man vaknar om morgonen och dagen med alla sina plikter ligger framför en, då har man alldeles tillräckligt att tänka på för att hinna fylla dem alla, utan att bekymra sig om morgondagens arbete, och när kvällen kommer, hur skönt är det icke att luta sitt hufvud mot kudden och somna in utan alla omsorger i Jesu namn.

Nu har jag skrivit så länge, att min arm börjar domna. Mamma sitter också redan i soffhörnet med sin stickning och väntar på mig, vi skola afsluta en af mina julböcker, som jag läst högt för henne, ty i afton komma Mary

och Bruno och i morgon begynner skolgången på nytt.

Farväl, min lilla bok, så länge!

Småprat.

— Seså, nu är man i farten igen — sade Mary en eftermiddag på nyåret — det är med mig som med gamle Stå-Bi därhemma. Först när den sättes i redet, går den så trögt som en osmord dörr, men bara den rört på benen par kilometer, kastar den hufvudet i vädret och slår in i gamla trafven. När man efter ferierna skall taga ihop med arbetet, äro alla läxor svårsmälta, tycker jag, men ett, tu, tre ljusnar det och alt går lätt och raskt igen. Inte skulle jag vilja vara af med skolan ännu för mycket godt, det vet jag bara. —

— Hvar och en har sin smak — muttrade Bruno, som höll på att reparera sin skida — nog skulle jag för min del hellre stannat kvar på Gretaby och kört in Boy. —

Ja, två goda saker kan man tyvärr inte uträtta på en och samma gång — smålog Toivo Stenberg, som denna termin, under Fredriks hemmavaro, delade rum med Bruno — men jag säger som Mary — skolan ville jag inte undvara och min algebra skulle jag ej försaka för den förnämsta kappkörning i världen. —

Ja, när man är en sådan matematiker som du — knotade Bruno, för hvilken allt hvad sifferuppgifter hette var en sannskyldig plåga — det är inte någon småsak håller, må du tro, att tygla en ung häst, som är ovan i redet.

— Nej, det tror jag nog — medgaf Toivo viligt, han var stadsbarn och hade knapt haft en tygel i sin hand.

— Du borde se huru säker Bruno sitter vid tömmarna — inföll Helga — en gång när vi åkte till prästgården sista sommarn, skyggade hästen för en stubbe. Den stegrade sig och var så vild, att jag i skrämelsen tänkte kasta mig ur åkdonet, men då skrek Bruno „det låter du bli“ och med detsamma stod „Stjärnan“ stilla och spak som ett lam. —

— Nåja, det gäller bara att vara påpasslig och ha stål i armen — svarade Bruno med blygsam stolthet — „Stjärnan“ var ej den första häst jag kufvat, men Boy kommer ej att göra så mycket besvär, den är tämmeligen foglig och lyder, blott den hör tonfallet i min röst. Du måste ut till Gretaby i sommar, Toivo, så skall jag lära dig köra — tillade Bruno i vänligt öfverlägsen ton.

— Tack skall du ha, den kunskapen torde nog vara nyttig att äga och dessutom skulle jag säkert få lära mig många andra goda och trefliga saker där på landet. —

— Att äta bär till exempel — sade Mary skrattande — i den konsten äro vi syskon riktiga

öfverdängare och så skulle du få vara med om att kräfta i prästgårdsån. —

— A propos prästgården, hvar håller Viktor hus nu för tiden? — frågade Helga. — Det är en hel evighet, sedan jag såg honom sist. —

— Nog var han hemma till julen — svarade Mary utan att se upp.

— Ja, men han var inte mer än en gång hos oss under hälgen — inföll Bruno.

— Han fann väl inte landssocieteten tillräckligt intressant — menade Inez Stormbom spetsigt. Hon hade kommit för att läsa tyska tillsammans med flickorna och satt nu tillika med de öfriga kring skymningsbrasan i matsalen.

— Viktor har alldeles vuxit förbi sina jämnåriga — sade hon — och så kusiner vi äro, få vi knapt se till honom en gång i månaden under terminen. —

— Jag har flere gånger mött honom utanför Kämps och Catanis, när jag kommit från skolan — sade Toivo — och alltid har han haft flere kamrater med sig. —

— Ja, det är en riktig klick af snobbar, må ni tro, de se för odrägliga ut och det gör Viktor äfven. Han har ju alltid bråkat med sin kostym, såsom ni minnas — fortfor Inez ifrigt — nu har han kommit midt upp i svirren och är med på alla bjudningar och lotteribaler. Öfveralt skall han vara med och arrangera, och det smickrar förstås

hans egenkärlek, som inte håller förut var af minsta sorten. —

— Viktor har väckligen god smak — Mary försökte inlägga ett godt ord för den gosse hon alltid i tysthet beundrat, men Inez hörde ej på henne.

— Hur det går med hans artistfunderingar vet jag ej, men icke kan man studera på allvar, då man de flesta kvällar är ute. Jämt är han på soi-rée, dansar ifrigt och bjuder damerna på champagne! —

— Hvem säger det? —

— Åh, det har jag från säker hand, Annie Winter har ju varit med hela hösten och det brukas nu så, att kavaljererna mellan hvarje dans bjuder sina damer på „champis“.

— Fy, så otrefligt! — utbrast Helga.

— Det blir ett dyrt nöje, ett glas champagne skall kosta två mark — sade den förståndige Toivo.

— Ja, pappa sade just att Viktor kostar farbror Broberg vackra summor — menade Inez och satte näsan i vädret.

— Jag skulle inte vilja bjuda med pappas pengar — sade Toivo bestämdt.

Mary nickare: — Usch de flickorna, som låta bjuda sig — sade hon förtrytsamt — pappa tog just i julas ett löfte af både Gerda och mig, att vi aldrig, när vi komma ut i världen, få taga emot en så dyrbar förfriskning som champagne på en dans.

Hvad har till exempel en ung student att slösa bort — sade han, och det var ju alldeles riktigt.

— Kan man inte ha roligt utan sådant där — undrade Helga.

— Du förstår inte hvad som brukas i stora världen — svarade Inez tillrättavisande.

— Nej, hon har inte förmånen att vara bekant med din auktoritet, fröken Annie Winter — sade Bruno med en satirisk bugning.

Alla brusto i skratt och Inez instämde äfven till sist däri, ehuru hon först låtsade vara stött. Hon kunde nog vara både glad och språksam, men hade den ovanan att gärna mästra sina bekanta; dessutom ville hon numera visa sig som stor dam gentemot gossarne och tog sin värdighet i akt — något som stack Bruno, hennes gamle beundrare.

— Mamma bjuder på valnötter — förkunnade Helga och satte en rågad talrik på bordet. — Toivo har knipit sig en tia i dag i algebran — berättade Mary.

— Och Mary fick nio för sista ämnet vice versa — de nickade leende åt hvarandra.

— Ja, Mary har författareanlag, det syntes i gamla „Meteor“.

— Meteor — upprepade Helga — den lyste och försvann! —

— Såsom sådana fenomens vana är — interfolierade Toivo — skall den aldrig mer blixtra fram? —

— Jag tror vi ej hinna med några literära bisysselsättningar denna termin — sade Mary — men vet ni hvad jag tänkt! Vi skola hvar och en låta binda in de små tillfällighetsbladen i nätt band och så bevara „Meteor“ som ett kärt minne från skolan. Den som bifaller markerar! —

Allas händer flögo upp.

— Godt, då äro vi ense om förslaget. —

— Jag skall ombesörja inbindningen — lofvade Toivo.

— Vet ni, jag gick i dag mer än halfva vägen från skolan med „fröken“ — berättade Mary.

— Man skulle verkligen kunna tro att det inte finnes mer än en fröken i världen, så betonar du den titeln — skrattade Inez.

— Nå, för Mary tror jag det också ej existerar mer än en, hon är alldeles betagen i vår tyska lärarinna. —

— Åh, så där pratar Bruno, kan man inte få beundra en människa i fred för dig.

— Säg, att du dyrkar hennes skosulor! —

— Öfverdrift, öfverdrift — smålog Helga.

— Måttliga korfvar ä bäst!

— Ids nu inte reta mig igen.

— Jag håller på magister Kortman — inföll Inez — åh, så han deklamerar! Det är något härligt och dessutom undervisar han alldeles utmärkt.

— Det gör han och därför kan jag inte häller förstå huru några af flickorna i går kunde sitta och flina under timmen. Han såg verkligen led-

sen ut, man kunde ju ha skäl att vänta bättre af nästan fullvuxna elever.

— Ossi knäpte en ärt i Elmas nacke i dag och vi skrattade allesamman — berättade Bruno.

— Fy, hvad ni småpojkar alltid äro själfsvåldiga; sådana där puts komma förstås aldrig i fråga hos oss — Inez såg utmanande omkring sig, men Toivo log på sitt godmodiga sätt:

— Åh, nog sitter tjufpojken i oss äldre också — sade han — det är bara „de unga damerna“ som förstå att skicka sig „kom ill få“ såsom förra frun sa’.

Allmän munterhet.

— Ja, ni må säga hvad ni vilja, så bli vi flickor ändå förr förståndiga, än ni gossar — menade Mary — en femtonårs tös går väl upp mot en sjuttonårig ungherre, det törs jag lofva.

— Visdomen droppar som honingsbalsam öfver dina läppar — deklamerade Toivo högtidligt och gjorde en djup bugning för Mary, som huldrikt viftade med handen till tack för hyllningen.

— Den, som har sista ordet, har rätt — sade Inez — Mary som representant för kvinnan i allmänhet uppskattar ditt yttrande till fulla värdet, Toivo.

Mary log, hon tänkte på hur barnslig Bruno var, medan hans gamla flamma längesedan vuxit förbi honom i tankar och åskådningssätt, men det var nog sant att Toivo och Fredrik alltid varit framom sina jämnåriga kamrater i fråga om själsutveckling.

— Nu måste vi taga ihop med läxorna — afgjorde hon — faster har redan sørjt för upplysningen och vi hafva i dag att knoga både med geografi och franska. Marsch till boken!

— Rätt så, kamrat! — Toivo nickade åt henne och försvann sedan med Bruno i gossarnes rum. Den trefliga pratstunden vid skymningsbrasan var slut för denna gång och arbetsmyrorna åter flitiga för den kommande dagens värksamhet.

Lek och allvar.

— Upp med dig, Helga!

— Hvad är det, hvad vill du? — Helga rusade alldeles yrvaken ur bädden.

— Kommer du inte ihåg att vi skola ut på skidfärd, det är den allra härligaste söndagsmorgon man kan tänka sig.

— Ack, men så tidigt!

— Klockan är snart half åtta, du lata flicka, raska nu på dig; gossarne äro redan i ordning och sitta vid kaffebordet i matsalen.

Mary for med borsten öfver sitt korta hår, sedan gick hon, lämnande Helga sittande på sängkanten med strumpor och skor i handen. Hon blef dock klädd i rättan tid och var redo att tåga ut med det öfriga sällskapet, till hvilket Storm-

bomska syskontrion och Elma Broberg äfven slöto sig.

— Viktor hade också ämnat sig med — berättade den sistnämnda, som alt ännu var lika liten, rund och barnslig — men han försöf sig.

— Ej att undra öfver, då han i går kväll var på den stora lotteribalen och säkert inte kom hem förrän klockan två på morgonen — menade Inez.

— Ja, det vet jag inte — svarade Elma — jag bad blott att han skulle komma och möta oss i Djurgården på återfärden.

Mary sade intet, men en skugga gled plötsligt öfver hennes nyss så klara panna och kring den vanligen leende munnen låg nu ett litet sorgset drag. Hon hade så säkert hoppats att Viktor för en gång skulle sluta sig till dem och den svikna väntan förtog till en viss grad hennes fröjd af det friska nöje en skidtur alltid brukat skänka henne.

Under lifligt samspråk vandrade den unga skaran emellertid utför Alexandersgatan, sedan vidare Mikaelsgatan och öfver järnvägstorget in i Kajsa-niemi, där gräsplanerna så inbjudande hvita och jämna skimrade af tusende frostdiamanter i morgonsolens glans. Först på andra sidan ban-ken trädde dock fötterna i skidremmarna. Toivo stälde sig i spetsen för tåget och så, ritsch-ratsch, bar det af med svindlande fart utför första back-sluttning.

En bondgård belägen några kilometer från staden var utsatt som färdens mål, där skulle ra-

stas och ätas frukost, för att återfärden sedan med friska krafter måtte kunna anträdas. Mary och Toivo, Inez och Bruno voro raska skidlöpare, de öfriga åter ganska ovana och mången gång blefvo de långt efter förtruppen, som dock alltid på någon höjd inväntade dem. Där hände det sedan att Toivo och Bruno — medan nykomlingarne pustade ut en smula — företogo sig en liten kappskidning, med flickorna såsom prisdomarinnor.

Väl framkomna till det utsatta rastestället blefvo de välvilligt mottagna af den hyggliga värdinnan, som genast satte en duktig potatisgryta och två kaffe pannor på elden. Snart stod ett väldigt matbord dukadt i den stora salen till vänster om förstugan och rykande varma potäter med färskt smör, salt kött, mjölk och mjukt rågbröd smakade de hungriga sportidkarena alldeles förträffligt. Efter den bastanta frukosten dracks ännu kaffe med dopp såsom dessert — allt som serverades hade en strykande åtgång.

Bruno gjorde därefter en liten rond för att taga gårdens husdjur i betraktande, medan Elma besåg värdinnans hönshus. Helga roade sig med att göra bekantskap med husets tre pigga linluggar och Toivo tog ögonblicksvyer med sin lilla fickcamera, medan Inez och Mary agerade lefvande bilder på taflorna.

Uthvilade och nöjda anträdde ungdomarna slutligen återfärden till staden. Den blef ej fullt så behaglig som ditfärden, ty morgonfrosten hade

tinat betydligt och de ovanare i sällskapet kände sig litet trötta, men humöret höll sig gladt hela tiden och det var ju, såsom Toivo sade, hufvudsaken.

När de kommo in i Djurgårdens skogsdungar, kunde Mary ej låta bli att i smyg kasta spanande blickar omkring sig. Skulle ej Viktors smärta gestalt någonstädes uppenbara sig? Det såg likväl ut som om äfven detta hopp skulle gå om intet.

— Viktor ligger säkert ännu på sitt öra — sade Inez gäckande — i dag sofver han nog till klockan tolf.

— Ja, det har verkligen händt några gånger, medgaf Elma.

Där kommer han dock i alla fall! — utropade Mary i detsamma, nästan triumferande.

— Välkommen, tiosofvare! — ljöd det i korus emot honom. Han lade handen på hjärtat, tog af sig hatten och bugade för hela sällskapet i gemen: — Bättre sent än aldrig!

— Du har inga skidor?

— Nej, jag föredrog att promenera, vädret är härligt.

— Du hade väl roligt på balen i går — förmodade Inez spetsigt.

— Nå ja, som man kan vänta af slika tillställningar — svarade den unga mannen med blaserad min.

— Du dansade väl duktigt?

— Hvad skall man annat göra, då man har så många fruntimmersbekanta och är tvungen att vara artig mot dem alla.

— Där var ju tablåer också?

— Ja, några rätt bra; jag var med i par af dem ur Shakespeares dramer, som verkligen kunde anses lyckade.

Mary såg på honom, han talade så nonchalant och halft öfverlägset gentemot dem alla, tyckte hon, att det smått retade henne, men när hennes ögon mötte hans, var blicken däri så trött och sorgsen, att den genast afväpnade henne.

— Nu kilar jag — sade Toivo. Inez och Bruno satte i väg efter honom. Mary befriade sig från skidorna och de öfriga följde hennes exempel.

— Jag tänker promenera hem — förklarade hon och började gå framåt vid Viktors sida, medan Ossi och Elma, Helga och Eva, par om par bildade eftertruppen.

— Det är längesedan vi varit tillsammans — sade Mary, sedan de en stund gått vidare under tystnad.

— Jag har varit mycket upptagen — började Viktor halft urskuldande.

— Jag nämde det ej för att tvinga dig till en obehöflig ursäkt, jag sade det blott därför att vi ofta saknat dig i vår krets. Ser du, gammal vänskap rostar ej. Hon såg trohjärtadt upp till honom.

— Du är dig alltid lik, Mary, tack för det. Bäst är väl ock att jag håller mig till sanningen

och öppet medger att där nog blifvit en ledig timme öfver för barndomsvännerna, om jag rätt tagit vara på hvarje stund, men vet du, när man en gång kommit i hvirfveln, går den ena dagen efter den andra, utan att man förstår hvart de taga vägen.

— Jag kan nog tänka mig att det måste kännas trefligt att blifva uppburen och bjuden att vara med öfveralt såsom du — sade Mary med anspråkslös beundran.

— Åhja, men vet du, Mary, ibland tränger sig den känslan inpå en, att alla dessa främmande människor i det hela ändå inte bry sig om en på allvar. Man behöfver någon, som kan dansa och hjälpa till vid bazarer och lottförsäljningar och därför anlitas en och annan tjänstvillig, användbar student. Så består det litet smicker och artigheter till lön, men när festen är förbi, känner jag mig ofta som en bortkastad skohasa.

Han strök sig med handen öfver pannan likasom för att jaga bort någonting obehagligt.

— Du är ju riktigt bitter, käre Viktor, jag är öfvertygad att många tycka om dig för din egen skull och för att du är en så god arrangör.

— Må vara, emellertid går arbetslusten förlo-rad genom detta rörliga lif.

— Då skulle du rycka dig lös därur — sade Mary raskt.

— Det kan du säga, som inte är inne i förhållandena. Statsrådinnan L. har redan för länge-

sedan bedt mig hjälpa till vid nästa bazar i mars och i morgon blir det bal hos Winters. Det vore högst oartigt att blifva borta, ty de hafva visat mig mycken godhet. Ja, du kan värkligen inte föreställa dig huru öfverlupen jag är, hvarenda en dag minst två veckor på förhand är tagen i anspråk. Jag kan inte draga mig undan.

— Ack — sade Mary — man talar om kvinnans svaghet, men jag tror att jag icke skulle vilja gifva mycket för mannens styrka. Mig skulle societeten minsann inte ha makt att hålla kvar, om jag ansåg för min plikt att gå. Jag skulle sätta hårdt emot hårdt och betacka mig för sådana band.

Viktor skrattade halft förläget: — Nåja, inte har du väl precis orätt, men då skulle jag förlora alla mina bekantas goda tanke och bli ansedd för en oborstad drummel.

— Bättre det, än att gå miste om sin framtid — svarade Mary sakta. Hon visste blott altför väl, att just lusten att behaga människor var den stötesten, som låg hindrande i barndomsvännens väg, och hon ville så gärna hjälpa honom att lyfta den därifrån.

De gingo länge tysta, ända tills de voro inne i staden på de folkrika gatorna, där kyrkobesökare med sina psalmböcker i händerna skyndade att följa sabbatsklockornas manande kallelse till gudstjänst.

— Om vi gå den genaste vägen hem med skidorna, kunna vi ännu hinna i tolfvans kyrka med pappa — ropade Helga efter dem.

Mary stannade genast: — Ja, låtom oss göra det — sade hon — farväl, Viktor.

— Farväl, Mary, jag tror att du menar väl med mig.

— Ja, det kan du lita på, vi hafva ju varit goda vänner ända från barnaåren — och Mary räckte honom hjärtligt handen, medan en tår skimrade innerst i hennes ögonvrå.

Vårtankar.

Det var vår i luften; alla rännstenar flödade och gårdskarlarne putsade och sopade ideligen för att få trottoarerna torra och snygga.

På torget och i hallarna utbjödos knippor af färska rädisor, grönsallad och gurkor började bli mindre rara och långa rader af lackvioler och levkojor prydde madammernas bord, vackra och doftande i det varma solskenet. Här och där såg man en liten gosse eller flicka med några buketter af blåsippsknoppar, och videkvistarnas „kissor“ yfde sig alt mer.

Från vallarna i Brunsparken skimrade redan vid horisonten en blå strimma och glaceryssens

välbekanta „haroschi maroschi“ lät oafbrutet höra sig på gatorna.

De fina damerna i esplanaderna ståtade i splitternya vårkostymer med blommor i hattarna och ljusa, glada färger. Småttingarna sprungit som yra af vårluften kring skaldekonungens stod och deras glada röster ljödo muntert i de förbigåendes öron. Mången vände sig om och smålog åt deras fröjd. Alla visste att våren höll på att göra sitt inträde i naturen, och ehuru träden på Boulevardgatan ännu sågo gråa och liflösa ut, skeno Kajsaniemis björkar röda och hvar morgon höllo fåglarne konsert i deras vajande kronor.

Det kändes ibland riktigt svårt att sitta lutad öfver långa läxor och obegripliga problem, då vårsolen sken så lockande därute, men hvad stod att göra! Tankarna ilade dock altemellanåt från bokens blad och siffrornas rader på någon liten lustfärd hit och dit.

Mary undrade om de redan hittat sippor där hemma i solbacken bakom logen och Bruno såg i andan om Boy springa lina framför stallet, medan Tusse höll takten med sitt glada skall, såsom den brukade. Helga tänkte på skriftskolstiden, som snart stundade, och gladde sig åt att Mary och hon skulle få gå och läsa för den vänlige prosten Broberg.

Båda flickorna sågo litet bleka och medtagna ut efter den ansträngande läsningen under terminens sista veckor, men kanske ändå mest af oro

för att inte komma upp till nästa klass. Bruno däremot tog saken lugnt: — Jag vet att jag får villkor i geometrin — sade han — men det kan nu engång inte hjälpas, jag blir aldrig någon räknemaskin, det är då säkert och sant.

En lördagseftermiddag mot midten af maj beslöto flickorna att gå ut till Djurgården för att besöka lilla Janne i de lyttas nya treffliga hem.

Sagdt och gjordt. Vädret var vackert, ehuru litet mulet, och det kändes skönt att andas in den friska vårluften, som förde med sig en doft af knoppande träns och fuktig mossas från skogarnes gömslen.

Janne — nu en tolfårig gosse, fastän han fortfarande var liten och förkrympt till växten — blef alltid mycket glad att se dem och få höra nyheter från sin mor och Gretaby. Lärarinnan visade en mängd nätta småsaker, som han förfärdigat till vårbazaren, och berömde hans flit.

— Han är ett af de snällaste barnen i hela skolan — sade hon till Helga och Mary — och har en så snabb uppfattning, att det är en glädje att lära honom.

Det var således inte bortkastad möda, Gud ske lof, Fredriks vackra tanke hade slagit väl ut i verkligheten och alla små försakelser de unga underkastat sig för hans skull föreföllo lätta, när de visste att stackars Jannes framtid nu skulle blifva betryggad.

— Pappa har åter lofvat låta honom komma ut till landet och hälsa på sin mor i sommar — sade Mary, när de gingo bort — såg du huru hans ögon strålade, då jag talade med honom därom.

— Ja, det gjorde jag, han tyckes dessutom alltid vara så förnöjd med sin tillvaro, det är nog arbetets välsignelse, som värkar så lyckligt.

Mary nickade bifall: — Se, där komma Viktor och Elma! Hvar ha ni varit?

— Vi ha hälsat på en bekant här i en af Broholmsvillorna och så föreslog jag lilla syster att taga en sväng inåt Djurgården med detsamma. Det var våren, som drog mig, tror jag.

— Ja, det är så skönt, man känner som om ett nytt lif strömmade en till mötes ute i naturen — sade Mary entusiastiskt. Viktor och Elma vände nu emellertid om och följdes åt med dem tillbaka till staden.

— Det är inte blott naturen, som om våren vaknar till nytt lif, vi människor känna också inom oss en kraft till nya beslut, nya bemödanden — sade Viktor.

Mary såg frågande på barndomsvännen, som långsamt gick framåt vid hennes sida: — jag har tagit uti med allvar nu, må du tro, den här sista tiden. I sommar skall jag följa med flere af våra unga artister ut i skärgården för att göra studier, och i höst bär det af till Paris. Pappa har redan gifvit sitt bifall till mina planer.

Mary strålade upp: — Hvad jag är innerligt glad! —

— Ja, kanske blir det ännu något dugligt af mig; jag tror dina ord i vintras, Mary, gjorde mig godt. Jag började tänka och det hade jag dittills inte velat gifva mig tid till. — Mary såg lycklig ut.

— Jag har gått och drömt de härligaste konstnärskrömmor just de här dagarne, det ligger i vårluften, ser du, fantasin får vingar och så bär det af långt in i det aningsfulla blå, men jag kan inte tala om det för någon annan än för dig. De skulle troligen anse mig för en pjollrig svärmare, men du förstår ju hur jag menar, icke sant? —

— Det gör jag — bedyrade Mary, som nästan ville kväfvast af den stora lyckan att få vara Viktors enda förtrogna — se, se där i mossan den första lilla styfmorsblomman. — Hon böjde sig ned och plockade den.

— Gif mig den — bad Viktor ifrigt — det är ju ett godt omen, skulle jag tro, att hitta den första blomman om våren — jag skall gömma den i min plånbok och hoppas att den bådast mig framgång och lycka. — När slutar er skola i år? —

— Nästa vecka.

— Och så resa ni hem till Gretaby?

— Ja det förstås, Helga och jag skola i Juni begynna gå i skriftskolan för din far.

— Åh verkligen, det visste jag ej. Tänk att ni redan äro vuxna unga damer, så går tiden. —

Mary kunde ej låta bli att en smula harmset svara: — Inte är det just så längesedan du själf var sjutton år. —

Viktor såg på henne med ett drömmande uttryck i sina vackra mörkblå ögon: — Jag tycker att jag lefvat en evighet sedan dess — svarade han förströdt, och Mary förstod att hans tankar åter voro på flykt till fantasins värld, där hon omöjligt kunde hinna upp honom.

Dagarna försvunno emellertid snabbt som våren själf. Terminsafslutningar i lärovrken började höra till ordningen för dagen, skaror af nybakade studenter gingo omkring med blanka lyror i bländhvita mössor, ångbåtar hvisslade i hamnen, där det var lif och rörelse hela dygnet om, och gatorna myllrade af brådsakande människor.

Det var hos alla och öfveralt en oro att inte hinna med hvad som skulle göras och uträttas, ända från storstädningen i hemmen till slutexamina i skolorna, och när sedan Juni ändtligen gjorde sitt inträde, gick där som en lättnadens och befrielsens suck genom den jäktande hufvudstadsvärlden.

Nu var våren med sina drömmar och planer till ända och sommarn med verkligheten i sin löftesrika famn hade kommit. Alla tåg voro fyllda af glada skolbarn, som jublande drogo ut till ferierna på landet. Också Bruno, Mary och Helga

befunno sig bland de lyckliga och snart slöt sig äfven Elma till dem.

Viktor, som följt henne till stationen, stannade kvar för att vifta ett sista farväl från perrongen: — Där flyga ni flitiga bin ut till sommarglädjen — sade han — och nu, just nu begynner min arbetstid.

— Lycka till — sade Mary — måtte skärgården rulla upp sina vackraste bilder för dig.

— Tack, och måtte min pensel lyckas fånga de bästa — svarade han gladt.

Vi blifva stora.

De löfrika grenarna af en väldig hängbjörk skuggade den plats på kyrkogården, där liten Lilli fått sin sista hviloplats, och så länge sommaren varade, tåktes den kära grafven ständigt af friska blommor, som smekande höjde sig upp mot det hvita korset, där man i guldbokstäfver läste endast namnet och åldersåret, samt därunder orden: Låter barnen komma till mig. — Aldrig hade de dödas gård blommat i skönare sommarskrud än denna midsommar, tykte Mary och Helga, när de med hela ungdomsskaran från Gretaby anlände till den kära gamla kyrkan på Johanneaftonen, för att smycka templet till morgondagens fest.

Tre veckor hade de nu åtnjutit daglig undervisning hos sin afhållne och vördade lärare i prästgården och följande dagen skulle de med årets öfriga läsbarn gå fram till Herrans bord.

Det hade varit en allvarlig tid för de unga och många dyrbara lärdomar hade de därunder fått mottaga för lifvet. Senast i dag hade prosten med innerlig kärlek förmanat enhvar af sina lärjungar särskildt att med tro mottaga den Frälsare, som nu i sin heliga nattvard ville gifva sig åt dem alla, och slutat med en brinnande bön, att Herren den gode Herden måtte bevara sina svaga lam, då de nu skulle träda ut i de vuxnes krets, så att de ej måtte förirras i världens öken, och att Han engång måtte bärga dem alla i sitt himmelska fårahus.

Tårar och snyftningar genljödo i rummet, då lärarens ord förklingat och äfven han själf var djupt rörd i skilsmässans stund.

Det syntes ock som om hans förmaningar fallit i öppna hjärtan, men tårar och rörelse äro mången gång blott tecken till en lätt uppsvallande känslostorm, utan att själen i djupet erfar någon verklig skakning. Det visste den erfarne läraren altför väl och han kunde blott därvid sucka ett varmt: — Herre, förbarma dig öfver mig och dessa barn, ty „människan ser hvad för ögonen är, men Du, Gud, ser till hjärtat.

Från skilda håll hade nu de unga konfirmanderna med vänner och släktingar samlats för att

enligt gammal sed blomstersmycka kyrkan; hvar och en medförde efter råd och lägenhet blommor och grönt, men från Gretaby kommo färdigbundna kransar och väldiga massor syrener, rosor och lysande pioner. Alla barnen hade fått lof att vara med — det var deras midsommarfest detta år — och till och med lilla Ester gjorde sig nyttig genom att räcka kvistar och blad till dem som bundo buketter, medan gossarne satte upp guirlander kring läktarn och predikstolen i smakfulla festoner. Helga och Mary hjälpte till öfveralt, där man behöfde villiga händer, och Gerda prydde altarbordet smakfullt med hvita rosor och konvaljer.

— Jag tycker att hon liknar ängeln på altartaflan — sade Helga med en beundrande blick på kusinen — ser du, Mary, just nu då solen skiner in genom sidofönstret i koret, skimrar det som en gloria kring hennes blonda hufvud.

— Ja, du har rätt, Gerda är innerligt älsklig, men vet du hvad som gör hennes ansikte så ljuft, det är det uttryck af godhet, som strålar i hennes klara ögon. Hon är en krona bland flickor, vår „stora syster“.

Helga smålog: — Jag har alltid beundrat henne, svarade hon.

— Ack se, så vacker predikstolen nu är med alla gröna kransar, och hvad de röda pionerna taga sig präktigt ut — sade Elma Broberg — många händer göra flinkt arbete, snart ha vi hela vår kära, gamla kyrka förvandlad till en löfsal.

Gerda fäste nu den sista buketten på den hvita altarduken och trädde sedan ett par steg tillbaka för att taga sitt värk i skärskådande. Ester höll Edit i handen och promenerade den ena gången uppåt och den andra nedåt i kyrkan, tyst af idel beundran, och Fredrik smålog åt deras naiva förtjusning, då han steg ned från sin trappstege efter att hafva nitat fast den enda återstående eklöfskransen kring siffertaflan i koret. Nu började skuggorna breda sig under de höga hvalfven, där luften var mättad med syrenernas mäktiga doft, alla samlades småningom i kyrkfarstun och gamle klockarn kom med sin nyckelknippa.

— Farväl nu, mina vänner, allesamman — sade Fredrik och lyfte på mössan — nu resa vi hem.

— Ack, vänta på oss! — ropade Mary och Helga samstämmigt — vi skola ännu säga farväl åt Lillis graf och föra dit en krans, som småflickorna bundit.

— Nåväl, då kan ju Bruno åka barnen hem, sade Fredrik, medan jag i förväntan på er springer in till prästgården med den här tidningen, som jag redan höll på att glömma kvar i rockfickan.

Sålunda hände det sig att de två kusinerna denna kväll fingo en liten ensam stund därute på den fridfulla kyrkogården, medan solen långsamt sänkte sig mot väster och hällgemålsringnin-

gen högtidligt tonade från kyrktornet ut öfver näjden.

— Jag skulle vilja lofva Gud så mycket — sade Mary, där hon låg på knä och ordnade blommorna på grafkullen — men ack, vet du, jag känner mig så svag, så oduglig till alt.

— Så är det med mig också, men Gud, som ser alt, vet nog att vi skulle vilja vara starka i det goda och i att följa Hans vilja. Vi skola bedja Honom hjälpa oss steg för steg och en bön i Jesu namn vinner alltid bönhörelse, som du vet.

Mary nickade, hennes fuktiga blick var ännu fästad vid grafvens blommor och länge satt hon där i djupt begrundande, sedan reste hon sig, rakte handen åt kusinen och sade: — Jag kommer ihåg Lillis sista ord: „mamma, tag Lilli“, nu vill jag i stället säga: — Tag mig, o Jesu!

— Amen — svarade Helga stilla och tryckte trofast Marys framräkta hand, det var som en bekräftelse på ett vänskapsförbund för lifvet.

Då de kommo hem, stod tebordet som vanligt om midsommarkvällen dukadt ute på gården under de gamla träden och däromkring sutto redan Helgas föräldrar, lagman Bergendahl och Gerda. Modren kom dem till mötes med en öm välkomsthälsning.

— Här är en kvist vintergrön och några bellisar från Lillis graf — hviskade Helga och kysste mosterns kind.

— Tack för den kära hälsningen, min flicka. Jag påminte mig nyss vår lilla solstråle dansande i gröngräset den här kvällen för två år sedan. Nu firar hon den eviga sommaren i Guds rike!

Hon smålog mot dem genom milda tårar: — Se huru vackert solen reder sig att gå ned, vi få nog en härlig dag i morgon, men kommen nu till tebordet, kära barn, gamla Mari har bakat en rar kaka för att riktigt fira er.

Det låg som en högtidsstämning öfver hela huset denna afton och hvar och en såg vänligt på de två flickorna, som nu voro festens föremål; kärlekens ömma hägn omslöt dem med doften af blommande syrener i huldagsaftonens stilla ro. Det var ett minne, som de skulle gömma på hela sitt lif.

Om kvällen, sedan alla andra gått till hvila, kom fru Bergendahl ännu upp i flickornas rum, böjde knä mellan de två bäddarne och bad med de unga, såsom blott en sant kristlig moder kan göra det, vid den viktigaste tidpunkten i hennes barns lif.

Hon bad att Herren måtte lära dem inse att de blott voro små, svaga barn inför Honom, oförmögna att utan Hans bistånd kämpa lifvets stora strid, som nu skulle börja på allvar för dem, men hon bad tillika att Han måtte stärka deras vilja och göra dem starka till trofast strid mot allt ondt och orent inom och utom dem. Hon bad, att Han själf måtte blifva deras mäktige Hjälpare och

att Han genom sorg och fröjd, solsken och moln måtte föra dem till sitt hem, till det eviga fäderneslandet, där all jordens strid är bytt i ro och frid. — Sedan kysste hon dem till godnatt och lade för ett ögonblick sin hand lätt välsignande på deras hufvuden.

Följande morgon var så härlig och solljus man någonsin kunde önska sig och högtidlig var den gudstjänst, som denna minnesrika midsommardag firades i socknens ärevärdiga kyrka.

Kärleksfulla blickar följde Mary och Helga, där de stodo vid altarringen, och många varma böner uppsändes för dem, när de gingo fram till Herrans bord.

Sedan, när alt var förbi, foro de tillbaka till hemmet, nästan som i en dröm, tyckte Helga, och där mötte dem två härliga buketter från tant Charlottes drifhus, idel liljor och rosor och innerst i den största liljans öppna kalk låg i hvardera en liten ring med en infattad äkta pärla — alldeles maken till den Gerda fått på sin konfirmationsdag till minne af den kära, gamla vännen.

Många andra dyrbara minnen fingo de äfven denna dag mottaga af både föräldrar och syskon, men allra kärast var dock det Nya Testamente deras älskade lärare öfverräkte åt dem, innan de lämnade kyrkan. Där stod på det första bladet dagens datum och året och under namnet hade prostén tecknat detta minnesvärda bibelspråk: —

Var trofast intill döden, så skall jag gifva dig lifvets krona.

Mary tyckte att en dag som denna aldrig borde taga slut, men aftonen kom i alla fall, alldeles i sin gamla vanliga ordning, och gamla och unga sutto ute på verandan för att se solen gå ned.

— Och nu äro Helga och Mary stora — sade lilla Ester plötsligt och stälde sig midt framför dem, såsom för att riktigt noga granska dem.

— Tycker du att vi äro förändrade sedan i går? — frågade Mary skrattande.

Flickan såg ned på deras långa klädningar: — Ja, det tycker jag — svarade hon med mycket eftertryck.

— Då är det väl så — menade Mary — af små barn får man ju alltid höra sanningen.

— Ja, ni äro verkligen stora i en viss mening — smålog Fredrik — ni hafva trädt in i de vuxnes krets och lämnat den ljufva barndomstiden bakom er.

Helgas ögon fylldes plötsligt af tårar.

— Du gråter, kusin? — Fredrik såg vänligt på henne.

— Jag tänkte på ansvaret — hviskade hon — den vuxna människans ansvar både för sig själf och andra, inför vår Herre.

— Ja, det väger nog tungt — svarade han i samma ton, — vi sucka mången gång som barn: ack, om jag fort skulle bli stor, men vet du, jag

har redan många gånger önskat mig vara en liten parfvel igen, under mors skyddande vingar. Där var det så trygt, ser du, men vi måste ju ut för att växa och lära oss stå på egna fötter.

— Hvad språka ni så ifrigt om? — frågade lagman Bergendahl, som vandrat fram och åter på verandagolfvet och nu stannade invid dem.

— Vi talade om den fullvuxna människans ansvar — svarade Fredrik med sin frimodiga öppenhet.

— Har bördan af att bli stor redan lockat tårar i min lilla Helgas ögon?

— Jag fruktar det, morbror.

— Nå, än du då, Mary?

— Jag, pappa — åh, jag längtar smått att taga upp kampen med lifvet — svarade den unga flickan med glänsande blickar och höjde modigt sitt mörka hufvud.

— Gud har åt enhvar af oss sin kallelse — sade fadren allvarligt — er ligger ännu likasom skymd bakom framtidens täckelse, som blott så småningom rullas upp. Hvad vi skola uträtta en dag, det vet ingen, men hvar vår Herre än må ställa er, så hoppas jag — hoppas af alt mitt hjärta — att ni måtte troget fylla er plikt och lefva värdigt ert kristna namn och den Mästare ni i dag svurit tro och lydnad.

— Det gör ej mycket om vårt jordiska arbete är stort eller ringa, hufvudsaken består däri, att vi befinnas trogna.

— Pappa, jag skulle vilja lofva — utbrast Mary och lade sitt hufvud mot sin fars bröst.

— Gif Gud ditt löfte, mitt barn — svarade han — framtiden får utvisa huru du fyller det.

Ett år därefter.

Hvilket vimmel utanför universitetet den ljumma majaftonen! En främling skulle förvånad stannat för att undra öfver anledningen till denna folkskockning, men alla hufvudstadsbor visste nog hvad den hade att betyda, visste att mängden därute väntade på studentkandidaterna, som inne i lärdomstempleet afbadade examensutslaget.

Inom kort strömmade också den unga skaran jublande ut ur vestibylen och ögonblickligen böljade den lefvande floden gatan utför för att åter sammanskocka sig kring de hattbutiker, där de nya studenterna bestält sina mössor. Ännu några förväntansfulla minuter och sedan skimrade otaliga hvita snöflingor öfveralt bland de församlade och åter och åter upprepade hurrarop skallade i luften, medan vänner och anförvanter glada och rörda höljde de segerstrålande ungdomarna med blommor.

„Sjung om studentens lyckliga dag“ genljöd det i Marys svindlande hufvud. Nu var man således en ung, en fri student — hon måste bita

ihop läpparna för att icke högt skrika ut sin fröjd, men hon hade lika gärna kunnat gifva den luft i det allmänna sorlet, som högt brusade rundt omkring henne. Det skimrade för hennes ögon, hon såg ingenting annat än blanka lyror och hvita mössor och var glad att känna Helgas arm i sin, då de äntligen åter vandrade hemåt genom de knoppande esplanaderna under den ljusa vårhimlen, som hvälfde sig så hög och mäktig öfver det brokiga, bullrande vimlet. Det var en kväll, sådan man icke upplefver den mer än engång i sitt lif, det kände båda flickorna och länge dröjde det, innan sömnen med fantastiska drömmar infann sig vid deras hufvudgärd.

Följande morgon gälde det att raskt gripa väret an med inpackningen för hemresan.

Där stodo alla läroböckerna och de många blå häftena uppradade på hyllan. Mary tog sin tyska läsebok, den första som föll henne i handen, och kastade den högt upp mot taket — vivat — vivat!

— Åh, hvad det kännes härligt att vara fri! — jublade hon — men på samma gång har jag ändå tomt efter den gamla, kära skolan, där man haft så många goda och glada stunder. Ack, hur oändliga gånger man trampat vägen dit och därifrån och räknat stegen och huttrat af köld och knotat öfver stormen och skrattat åt kamraternas skoj — och nu är alt detta förbi.

— Så är det — sade faster Rosa — nu begynner lifvets storskola för er, kära barn.

— Jag är inte als trött, fast jag var en smula hufvudyr i går af glädje och rörelse — sade Mary med sin hurtiga knyck på nacken — jag skulle vara färdig att börja mitt framtidsarbete genast, om det gälde, men förstås att sommarledigheten på Gretaby efter alt det här skall smaka skönt. Föräldrarna vilja också att jag skall stanna hemma nästa år, alldeles som Gerda nu senast, innan jag tager ihop med de gymnastiska studierna. Gerda kommer väl i stället in i höst och får min plats här hos faster och farbror, hon har ju löfte om en lärarinneplats.

Faster Rosa nickade: — Det kan nog komma hinder i vägen för den saken.

— Hvad faster ser hemlighetsfull ut, har hon inte hopp om platsen kanske? Eller tror faster att mamma och pappa tänka sätta sig emot hennes planer?

— Nej, intetdera!

— Men något annat är det i alla fall, söta, snälla faster, tala nu om hvad faster menar?

Fru Rosa log skälmskt: — Den som lefver får se — svarade hon orakelmässigt och därmed fick Mary lof att nöja sig.

Nästa dag reste de unga och väkte ej liten fröjd vid hemkomsten med sina hvita mössor, som redan långt ute i allén flögo af till hälsning. Bruno, som körde för flickorna, satt och småmyste, han

hade denna vår kommit upp utan villkor och kände sig nästan lika stolt, som om den kära lyran redan blänkt i hans mössa äfven.

När de åkte fram till verandan, stod Gerda och viftade välkommen åt dem med sin näsduk, och bakom henne skymtade en lång bredaxlad herre med yfvigt mörkt skägg.

Mary tittade nyfiket på honom och det dröjde några ögonblick, innan hon kände igen Henry Furumark, som hon ej på länge sett. Det klack så underligt till i bröstet på henne, då hon såg honom stå där bredvid Gerda. Månne faster Rosas ord kunde uttydas så, att det var Henry, som skulle träda i vägen för realiserandet af Gerdas framtidsplaner? Den tanken ilade blixtnabt genom hennes hufvud, då hon hoppade ned ur åkdonet för att hälsa på de kära hemmavarande.

Ack, den Henry, hvad han på par år förändrat sig, vuxit både på längd och bredd och blifvit så manlig, och sedan det långa skägget! Han såg så stadgad och pålitlig ut och det var han nog också, ehuru ej gammal till åren. Han hade redan föregående höst tagit sin examen och fått en god anställning i Genève, men det var hans eget likasom tant Charlottes hopp att han i framtiden skulle få anställning i hemlandet, där han framför alt ville gagna genom värksamt arbete.

Men ehuru Henry till det yttre förändrats, var han fortfarande densamme till själ och hjärta, lika präktig, god och trofast, hela familjens vän,

men isynnerhet omtykt af barnen, emedan han aldrig tröttnade på att sysselsätta sig med dem och deltaga i deras små intressen.

— Det är så roligt nu, när Henry är hemma, — berättade småflickorna genast första aftonen för Mary — han är så snäll mot oss och han kommer hit alla dagar.

Denna nyhet fick Mary äfven snart själf besanna, ty den unge ingenjören lät värkligen ingen enda dag förgå, utan att åtminstone i förbifarten titta in till vännerna på Gretaby, och det blef alt klarare för henne, att någon särskild magnet med omotståndlig makt drog honom dit.

Han skulle endast en kortare tid dröja på Sandnäs, ty hans ferier voro så knapt tillmätta som möjligt, och då han redan själfva midsommardagen måste anträda återresan, föreslog fru Bergendahl, att Sandnäs boarna gemensamt med dem måtte fira Johanneaftonen.

Det kunde emellertid icke häller detta år blifva kokkoeld på Måsholmen, ty tant Charlotte hade haft oturen att vricka sin fot och kunde för tillfället blott röra sig med käpp, eller stödd på Henrys starka arm, men tröstade sig lätt med ett stortståtligt plättkalas på eftermiddagen, i hvilket både små och stora togo del. Det ena rågade fatet efter det andra bars oafbrutet ned i lönnbersån, där de läckra kakorna hade en strykande åtgång. Bruno, som fortfarande höll sig till det materiella, tog exempelvis på sin anpart ej mindre än trettio

plättar, och smågossarne gjorde djärfva angrepp på lingonsylten och grädden, men det var ju också midsommarfest och mamma nickade bifall åt dem, hon kände nog sina „smäländningar“.

Aftonen var lugn och vacker och Fredrik föreslog en promenad i parken. Saken var nämligen den, att bröderna, alla fyra, egenhändigt uppfört en liten paviljong på en vacker undanskymd udde i parken, därifrån man hade den mest förtjusande utsikt öfver Måsholmen och det täcka sundet, som ledde ut till fjärden, och för systrarna likasom för Henry var nybyggnaden en fullkomlig surpris.

Fredriks förslag vann bifall, isynnerhet voro Harald och Bertel ifriga att anträda promenaden, förtjusta som de voro att ändtligen få komma fram med den stora nyheten, hvars hemlighållande kostade dem ej så litet hufvudbry. Snart befann sig också sällskapet under muntert glam på väg genom den lummiga parken, där trientalis europea och pyrola rikt blommade i mossan. Skuggan var så sval under de gamla träden, blott här och där silade sig en solstråle igenom det täta löfvärket, men plötsligt öppnade sig till vänster en smal strimma i grönskan, man såg det blå vattnet skimra fram och på bärgskullen, infattad som i en ram af furor, reste sig den täcka paviljongen, uppförd af unga obarkade tallstammar med ornament af smakfullt hopsatta tall- och grankottar.

Den tog sig särdeles pittoresk ut och bröderna fingo mottaga välförtjänt pris för sin vackra öfver-

raskning, ej minst smågossarne, som bidragit med ornamenteringens hopbringande och sammansättning. Henry påstod att de hade gryende arkitektanlag och det var vackert så för deras unga år.

Inredningen i det lilla lusthuset, som enligt allas spådom skulle blifva hela familjen till stor framtida trefnad, bestod af enkla bänkar och stolar samt på midten ett rundt bord — Fredriks mästestycke.

— Hvad skola vi nu kalla den här pagoden — sade Bruno, sedan man noga beskådat byggnaden både från inre och yttre sidan — den borde väl få namn i dag, då det är invigning?

— Ja, det förstås — biföll Fredrik.

— Kalla den „Hoppet“ — föreslog Mary — det är ju ungdomens motto.

— „Surutoin“ — sade Gerda.

— Eller „Hungerborg“ — bifogade Bruno — här kommer nog att hållas mångt godt utfärds-kalas.

— O, du oförliknelige, du vore färdig att äta fläsk och ärter på en azursky, om det stode till buds.

— Ja, maten är ju halfva födan — svarade Bruno trankilt — tror fröken Mary att man blir karl, om man inte tänker på magens kraf. — Alla skrattade. Hur det nu var, så blef Bruno alltid ändå sällskapet rolighetsminister.

— Hur vore det, om vi skulle kalla vår lilla paviljong „Minnet“ — menade Fredrik. — Sedan

kunde vi lägga hit ett album och hvarje person, som kommer på besök, skulle ombedjas att skriva någon rad, då blefve vårt lilla nybygge ett värkligt minnets tempel.

— Utmärkt idé, ypperligt påhitt! — ljöd det från alla håll och så hade då „surprisen“, som smågossarne sade, fått sitt namn för evärdliga tider: — Det vill säga så länge det lätta materialet håller ihop — smålog Fredrik, men Bruno lofvade att i hyad på honom berodde, skulle han hålla „Minnet“ i godt stånd, sålänge han vistades på Gretaby, och där hoppades han få både lefva och dö.

Barnen, som ledsnat att sitta längre stilla på samma ställe, flaxade nu af åt skilda håll, för att söka smultronkart i parken. Bruno gick ned till stranden, där han kastade de vackraste smörgåsar till flickornas beundran, medan Fredrik småleende åt leken sträkte sig raklång på bärghällen ofvanför, för att riktigt i ro njuta af aftonstämningen. Endast Gerda och Henry dröjde ännu kvar uppe vid paviljongen.

— Här är så vackert och fridfullt, sade den unge ingenjören — men snart är jag långt borta från den lugna hembygden ute i den stora bullrande världen, långt skild från alla, som äro mig kära. Ack, Gerda, låt mig taga en visshet med mig på färden! Du vet att jag hållit dig kär ända från barndomen, säg, bryr du dig en liten, liten smula om björnen Henry?

Han tog hennes hand och tryckte den hårdt. Den unga flickan svarade ej, men hon såg upp och den blicken sade honom tydligare än ord, att hans skönaste dröm var förväckligad, att Gerda älskade honom.

— Vet du — sade Gerda, när de slutligen arm i arm långsamt vandrade hemåt — vet du att för mig skall paviljongen däruppe alltid bära skäl för sitt namn.

Henry log: — Jag har redan gifvit den ett nytt — sade han — låtom oss — du och jag — kalla den — kärleken.

Lagman Bergendahl och hans hustru gåfvo med glädje sitt bifall till Gerdas och Henrys trolofning, ty den senare hade ju alltid varit dem kär som en son och de kände och värderade hans redbara karaktär. Tant Charlotte åter å sin sida försäkrade att hennes käraste jordiska önskan gått i fullbordan, då hon nu skulle få kalla Gerda sin älskade lilla dotter.

Det blef en glad midsommarkväll och lyckligast i kretsen stod det unga paret, ehuru Henry sin vana trogen ej talade mycket och Gerdas vackra ögon mest på sitt eget språk uttryckte för omgifningen de känslor, som svallade i hennes unga hjärta.

— Och dina lärarinneplaner gingo upp i rök — sade Mary skämtande, när flickorna om kvällen kommo upp till sig — det kom hinder i vägen,

alldeles som den kloka faster Rosa förutspådde. Du bråkade med din tyska förgäfvess.

Gerda skrattade: — Ingen kunskap är väl onyttig och språkkännedom allra mist.

— Om Gerda blir bosatt i Tyskland till exempel, kommer nog „hennes tyska“, som du säger, till användning — menade Helga.

— Nå, inte skola de väl gifta sig genast håller?

Gerda rodnade: — Henry kommer tillbaka i Augusti — sade hon blott.

— Förlofning och bröllop på en sommar, det är altför många öfvervældigande tilldragelser på engång — utbrast Mary och grep sig med komisk förtviflan i håret.

— Sof nu på saken, så klarnar alt tills i morgon — menade Gerda — godnatt, flickor!

— Godnatt — godnatt! Detta har varit en märkvärdig midsommarafton, icke sant, Helga?

— O ja, men har du tänkt på fjolåret?

— Många, många gånger i dag. Se, där ha vi vår lilla mamma! Vi sitta just och påminna oss den här kvällen för ett år sedan.

Modren nickade: — Ett år — ja mina flickor, hvad hafva ni att anteckna från de flydda tolf månaderna?

— Ack, mycken svaghet, mamma, och många stora fel och försummelser.

— Men ock mycken nåd och förlåtelse — modren kysste ömt Marys mjuka kind — godnatt, mitt barn. Jag tror att du på allvar velat det rätta

och Gud ser ju framför alt till vår vilja. Bed Honom stärka den genom sin kraft, och må Han välsigna er båda med sin kärleks fullhet.

— Vi längta så att få komma i kyrkan i morgon — sade Helga med tårfyllda ögon — vi ha ju så mycket att tacka Gud för och det är så godt att kunna få göra det i den gamla, kära kyrkan, där vi böjde knä i fjol.

— Jag skall följa med er dit — svarade modren.

— Mamma, du har gråtit — sade Mary plötsligt, när fru Bergendahl böjde sig ned öfver hennes hufvudgård — är du sorgsen öfver Gerdas förlofning?

— Nej, jag är tvärtom glad öfver hennes lycka, riktigt af hjärtat glad, men tillika vemodig vid tanken på att mista henne, kanske redan i höst. Så skingras barnen ur boet, det ena efter det andra.

— Gerda blir den första — sade Mary.

— Du glömmmer Lilli — svarade modren med darrande läppar — Herren ger och Han tager. Måtte vi alltid i fröjd och sorg ödmjukt kunna säga:

Välsignadt vare Hans heliga namn.

Glada förberedelser.

Det var nu alldeles afgjort att Gerdas bröllop skulle äga rum i Augusti, hvarefter de unga tu omedelbart skulle afresa till Genève. De hade ju känt hvarandra ända från barndomen, så att någon vidare bekantskap var härvidlag icke af nöden. Lagman Bergendahl tyckte ej häller om långa förlofningar och Henry hade sitt lilla bo alldeles i ordning, därför hade föräldrarna utan svårighet beviljat fästmannens önskan, att så snart som möjligt få hemföra sin unga hustru.

„Sy-Augusta“, som hon kallades, hade redan i veckotal klipt sönder och sömmat ihop den ena lärftspacken efter den andra till utstyrseln och symaskinen surrade flitigt från morgon till kväll, medan alla fruntimren i huset för öfrigt voro sysselsatta med märkning och brodyr på de nya plaggen, för att få allting färdigt i rättan tid.

Och under det trägna arbetet bygdes många vackra luftslott för framtiden och glada tankar och goda önskningar följde med hvarje stygn som togs.

Fredrik, som också ville hjälpa till, ritade alla monogram, men teckningen hade kommit direkte från Paris i ett bref med hjärtliga lyckönskningar från Viktor.

Han hade nu vistats ute mer än ett år och studerat flitigt, men hoppades, som han skref, att kunna vara hemma till barndomsvännernas högtidsdag. Man hade hört idel goda nyheter från honom och många berömmande omdömen hade af kompetenta personer fälots om den unge artistens anlag; det tyktes som skulle folk inom konstnärskretsarne fästa vackra framtidsförhoppningar vid den nye adepten.

Prostinnan grät glädjetårar öfver sin „gullgosses“ beröm, i hennes modersögon hade han nog alltid haft anlag att blifva ett snille af första rangen, och gubben prosten, som egentligen med vemod uppgifvit tanken att se sonen såsom ämbetsman, började äfven betrakta hans nya bana i ljusare dager.

Tant Charlotte kom tidt och ofta öfver till Gretaby och alltid hade hon någon liten glad öfverraskning med sig åt „sin kära lilla dotter“. Än var det ett kärleksfullt yttrande i Henrys sista bref till henne, som Gerda nödvändigt måste få läsa, än hade hon i gamla gömmor funnit en bit äkta spets, eller ett stycke hollandslärfä från mormors tider, som nu kunde användas till lilla brudsmulans utstyrelse. Hennes goda hjärta gjorde henne ständigt uppfinningsrik i den vägen.

Så rörde sig allt både på Sandnäs och i hemmet kring den nya fästningen, och det var som om alla fördubblat sin kärlek för att göra de sista

veckorna i barndomshemmet så rika och lyckliga som möjligt för henne.

Fadren kunde aldrig gå förbi henne utan att med ett ömt leende möta hennes blick, syskonen, både små och stora, täflade om att göra henne tjänster och modren gaf henne på sitt milda sätt kloka råd och lärdomar för det nya lif dottren nu gick till mötes.

Gerda själf tyckte att hvarje dag var som en ljuflig dröm med en lätt skugga af vemod vid horisonten, vanligen tanken på skilsmässan från alla de kära, som kändes smärtsam midt i hennes lycka.

Så förflöt sommaren och den andra augusti afkunnades i kyrkan lysning för ingenjören Henry Gustaf Furumark och jungfru Gerda Maria Bergendahl; och mången uppriktig välönskan, mången stilla bönesuck höjdes denna dag inom det åldriga templet för de två socknebarnens framtida välgång.

Hemma på Gretaby var det festmiddag för tant Charlotte och prostfamiljen. Helgas föräldrar kunde först infinna sig till bröllopet. Fästmannen hade sändt förtjusande vackra alpblommor, dem Gerda bar i en bukett bland spetsarne på sin hvita klädning. Bref och telegram hade förstås äfven anländt, då han ej själf kunde vara närvarande, vitnande om hvar hans tankar hälst dvaldes.

Gerda såg ut som en sagoprincessa, — påstodo småsysstrarna, och hennes ögon strålade som

klara stjärnor, när hon mottog allas lyckönskningar.

Vänner från familjens talrika umgängeskrets infunno sig äfven på eftermiddagen för att gratulera och lysningspresenter både till nytta och nöje hopades öfver bruden, som hade ett leende för enhvar så tacksamt, att hvar och en kunde tro sig med sin gåfva hafva uppfyllt hennes allra käraste önskan.

Af föräldrarna hade hon redan på morgonen fått mottaga en kristlig betraktelsebok för hvarje dag i året och på bokens första blad hade fadren skrivit: — Guds ord är en klippa till evig tid och på denna grund allena bygges hemmets frid och lycka. — Gerda hade läst de kära orden och gråtit öfver dem och kysst fars och mors händer till tack.

Syskonen hade i hemlighet ombesörjt fotografering af hela familjen i stor grupp på den välbekanta verandan och till allas glädje hade bilden utfallit ovanligt väl. Gerda tryckte den gång på gång till sitt hjärta och sade att den skulle bli en dyrbar skatt för henne därborta i det nya hemmet i främmande land.

Tant Charlottes gåfva skulle anstått en värlig prinsessa och bestod af en utsökt vacker medaljong, som hon ärft af sin mormor, prydd med briljanter i antik infattning. Den hade också kanske på sin tid varit en furstlig skänk, ty sägnen berättade att smycket engång tillhört Frankrikes sköna, men olyckliga drottning Marie-Antoinette.

Herr Kontio hade skickat ett högstämmt kväde, som andades mycken trånad och melankoli, hvar för Mary mellan raderna tykte sig läsa att Gerdas förestående giftermål var en stor misräkning för den unge mannen, som från nästa år kunde räkna på fast anställning vid ett lärovärk i Kuopio.

Gerda skref och tackade för dikten och uttryckte tillika den förhoppning att han själf måtte infinna sig till bröllopet för att deklamera den vid festmiddagen.

— Ack, hur kan du tänka dig att han skulle komma — sade Helga — om han, såsom jag alltid trott, varit fästad vid dig, kan han nog ej utärda att se dig som Henrys fästmö.

Gerda smålog: — Jag tror ej hans tycke var så altför djupt — menade hon.

— Du skall få se att Kontio kommer — sade Mary — han var alltid en smula tragisk och högratfvande af sig, men jag tror att han beslutat taga sitt hjärteve som en filosof. Dikten säger ju att „vårt lifs tragedi“ oftast är „dess skönaste pärla“.

— Nåja, vi få se hvem som får rätt.

Emellertid undergick Gretaby en grundlig remont både in- och utvändigt, för att hela huset skulle se så fint och trefligt ut som möjligt till bröllopet och Pihlgrenskan hade ett helt manskap i trädgården under sitt kommando; där kunde nog inte upptäckas hvarken ett grässtrå på sandgångarne, eller ett ogrässtånd i köksväxtlanden.

Årsdagen af föräldrarnas bröllop, den 20 augusti, hade nu äfven blifvit utsatt till det unga parets högtidsdag och vigseln skulle äga rum klockan fyra samt efterföljas af en festlig middag, till hvilken släkt och vänner voro inbjudna. På kvällen skulle de nygifta afresa med ångbåt för att anträda sin långa bröllopsfärd till det nya hemmet på utländsk botten.

Madam Engblom, socknens mångpröfvade och omtykta kalaskock, hade redan länge lagt råd med fru Bergendahl om spädgrisar och gödkalfvar och sedan mer än en vecka var hon i huset sysselsatt med viktiga förberedelser i hushållsväg. De angenämaste ångor af olika slags varmbröd strömmade aptitretande från bagarstugan, där madammen var oinskränkt herskarinna, ledsagad i hack och häl af småflickorna, som med förtjusning gjorde henne tjänster för att bli belönade med läckra smakbitar ur de rika förråden. Tvillingsbröderna höllo också dessa dagar gärna till i närheten af bemålde bagarstugå och till och med Bruno, som började bli „stora kavaljeren“, såsom madam Engblom sade, höll sig ingalunda för god att sticka sig in och be om en varmbulla, eller en bit sockerkaka, och det fick han mer än gärna, ty „kockamor“ hade det bästa hjärta i världen för ungt folk och Gretaby barnen isynnerhet.

„Polterabend.“

Dagen före bröllopet var kommen. Henry hade nyss anländt och såg så strålande lycklig ut vid sin Gerdas sida, att Mary för första gången upptäckte att han var „en ganska vacker karl“, som hon i förtroende anmärkte till Helga. Ungdomen, som de senaste dagarna under skämt och glam bundit massor af kransar i det stora torkhuset till prydnad af verandan och husets hela fasad, reste nu till sist en ståtlig äreport öfver inkörsele. Hopfogad af smärta björkstammar, om lindade med eklöfskransar och förenade genom festoner, tog den sig med sina svajande brokiga flaggor förträffligt ut och gaf åt hela gården ett festligt utseende.

Helgas föräldrar jämte andra aflägsset boende vänner och anförvanter hade familjen på Gretaby under dagens lopp välkomnat och härbärgerat i de trefliga, väl genomluftade och iordningställda gästrummen på öfre botten. Bland de unga gästerna såg man äfven Toivo Stenberg, nyss blefven student, likasom sidokamraten Mary, alt fortfarande samme präktige gosse, något barnslig ännu, trots de små gryende mustascherna, men glad och godlynt och med om alt, som föreslogs i den glada kretsen.

Tant Charlotte hade längesedan förbehållit sig att med en liten fest få fira Gerdas polterabend, isynnerhet som det var sista gången hon kunde påräkna att få se de unga tu gemensamt med de sina hos sig, då deras afresa var så snart förestående.

Flickorna hade alla tre nya hvita pikéklädnin-
gar, men Gerda bar tant Charlottes medaljong
och några skära rosor, dem Henry hämtat henne
från Sandnäs drifhus.

Alla väntade sig mycket nöje af aftonens fest,
ty tant Charlotte hade en särskild förmåga att ställa
det treffligt för sina gäster och ungdomen hade
dessutom redan i flere dagar haft något hemlig-
hetsmakeri gemensamt med den kära tanten, hvil-
ket bådade en eller annan lofvande öfverraskning.

Just då familjen på Gretaby mangrant med
alla sina gäster stod i beråd att begifva sig på väg
till „granngården“, som det ståtliga Sandnäs ofta
skämtvis kallades, körde en skjutskärra in genom
äreporten och ur kärran hoppade dammig och
varm — herr Kontio i egen person.

Naturligtvis blef han hjärtligt välkomnad, ej
minst af sina forna disciplar, och ehuru han med
dystert rynkade ögonbryn och svärmisk blick råk-
te Gerda handen, såg han i alla fall hjärtans belåten
ut med att åter befinna sig i den välbekanta kretsen.

Mary och Helga utbytte i tysthet ett betydel-
sefullt ögonkast — den käre Kontio var ännu långt-
ifrån någon utbrunnen vulkan.

Han blef nu emellertid visad till gästrummen i „kavaljersflygeln“, en mindre byggnad på gården, där alla ungherrar logerade, och medan det öfriga sällskapet satte sig i rörelse till Sandnäs, stannade Fredrik kvar, för att senare ledsaga äfven den nyanlände till ort och ställe.

Så hade de nu kommit, den ena efter den andra, som man väntat till bröllopet, tänkte Mary, men hvar dröjde Viktor — han som hon dock främst af alla inbjudna längtade att återse? Ännu i går hade man ingen underrättelse haft från honom i prästgården, dock kunde han ju ännu i dag infinna sig till tant Charlottes fest; ty Viktor var oftast ganska oberäknelig och det var åtminstone i närvarande fall en tröst.

Fröken Furumark mottog sina gäster enligt sin vana på den lilla platformen utanför ingångsdörren, och när man såg den raka ståtliga gestalten med den rikt ornerade portalen såsom ram, liknade hon, i sin styfva sidenklädning med de fina äkta spetsarne, en verklig borgfru från långt förgångna tider.

Man intog till att börja med te ur mandariner, som icke varit i bruk sedan Henrys kristning, och med tekakor, bakade efter mormor S:t Etien-nes egenhändiga recept-bok, och stämningen var den allra bästa. Mary kunde dock ej afhålla sig från att alt som oftast kasta oroliga blickar mot dörren, för att vara den första som upptäkte ankomsten af de väntade prästgårdsboarne. Ändt-

ligen blef hennes otåliga längtan krönt med framgång. Prosten och prostinnan trädde in, åtföljda af Elma och bakom systemens lilla runda figur skymtade en reslig, smärt ung man; — Marys hjärta klappade våldsamt, denne utsökt välklädde herre med långa, välvårdade mustascher, chapeau claque under armen och binocle i ögonvrån — var Viktor — en sannskyldig Pariser-dandy.

Han hälsade utsökt förbindligt på värdinnan och bad henne om ursäkt för att hans sena hemkomst för endast par timmar sedan något fördröjt allas deras färd till Sandnäs, men när han vände sig till Gerda och Henry, bröt den gamla hjärtligheten mot barndomsvännerna helt naturligt fram och man glömde „hans snobberi“, som Bruno sade, för behaget i hans väsen och det vackra uttrycket i hans djupblå ögon.

Man kunde klandra Viktor, kanske le en smula åt hans extravaganser i toalettväg, men hans sällsynt vinnande sätt kom en snart att glömma alt sådant. Gud ske lof, han har icke tappat bort sitt gamla jag därute i stora världen, tänkte Mary gladt, det enda som oroade henne var att han magrat betydligt och icke såg rätt frisk ut; själf tyktes han dock ej vilja höra talas därom, utan försäkrade ifrigt att han kände sig fullkomligt rask.

Ungdomen drog sig nu omsider ut i parken, där den nedgående solen kastade förtjusande dagrar in i busksnåren och mellan trädens rika löfvärk, och här svärmade man omkring parvis eller

i små grupper, alt efter eget val. Brud och fästman syntes alltid vid hvarandras sida och herr Kontio slöt sig suckande till Helga, som tack vare sitt goda hjärta tyktes honom mest lämplig att emottaga hans sentimentala hjärteutgjutelser.

Då sällskapet återvände från promenaden för att intaga förfriskningar, sprang en liten tomtenne iklädd grå rock och röd lufva fram till Gerda, gjorde en djup bugning för henne och inbjöd henne i en liten, nätt framsagd hälsning på vers att för ett ögonblick inträda i féernas förtrollade värld för att skåda några taflor ur minnets och framtidens reflexionsspegel.

Leende tog Gerda tomtens — lilla syster Edits — framsträckt hand och tågade så i spetsen för de församlade in i den skumma förstugan, där ett draperi plötsligt drogs åt sidan och — Gerda själf — lilla Ester — vid sex år uppenbarade sig med den längesedan hänsofna älsklingen Topsy i sina armar.

Den täcka taflan i bengalisk belysning tog sig så förtjusande ut, att bifallet aldrig ville taga slut; alla funno likheten slående och Henry förklarade entusiastiskt att det just varit vid denna tidpunkt af Gerdas lif, hans gosshjärta redan utkorat henne till sin framtidsbrud.

Nästa tafla förestälde dagens hjältinna, sådan hon kunnat blifva, om hennes öde gestaltat sig annorlunda — nämligen som gammal lärarinna med kortklipt hår, glasögon och rätt barska ögonkast

gentemot några förskrämda pojkar vid en pulpet midtemot henne. En roll, som Mary utförde con amore, men om hvilken Henry förklarade att den aldrig skulle blifvit sanning i lefvande lifvet, och det föreföll troligt nog för den som närmare kände Gerdas milda karaktär.

Mary försäkrade dock tvärsäkert att tiden förvandlar folk både till lynne och utseende, den hade alltid varit känd såsom en stor häxmästare i den vägen. Den följande bilden framställde Gerda på sin adertonde födelsedag, representerad af Helga, som skälmskt vände bort hufvudet och blott lät publiken se sin profil, som värkligen hade en slående likhet med kusinen, medan kärlekens genius sänkte öfver hennes panna en krans af rödaste rosor.

— Seså, nu tror jag féerna inte ha några flere taflor i sitt galleri — sade tant Charlotte leende, men publiken ropade så stormande på — nutid — vi vilja se nutid äfven — att Henry, fattande vinken, nästa sekund tog Gerda om lifvet och satte henne lätt som en fjäder midt på den lilla improviserade scenen inom det röda ridådraperiet: — Detta är nutid, just hvad alla bedt om att få skåda! ropade han.

— Ja, ja — jublade sällskapet och under skallande applåder stod hon där blygt rodnande och såg så god och älsklig ut, att fars och mors ögon ovillkorligen fuktades af tårar. Det följande ögonblicket hade emellertid Henry svingat sig upp vid

hennes sida och lagt sin arm ömt skyddande kring den smärta gestalten.

— Framtiden, framtiden — jublade ungdomen, och de trolofvade sågo med trofast innerlighet djupt in i hvarandras ögon. Detta var sista tablån i serien — som Viktor uttryckte sig, och det bästa af allsammans — sade tant Charlotte.

Efteråt följde en liflig dans, däri både äldre och yngre deltog.

Det vore orätt att förbigå den utsökt läckra supén, festens afslutning, dukad i den vackra matsalen, om ej ungdomen nästan glömt hvad som serverades för det glada samspråket, det muntra skämtet och de många dels högstämda, dels humoristiska talen, som höllos under måltiden och som gjorde den till en af de mest minnesrika man varit med om på Sandnäs.

Sent omsider skildes man åt och gästerna reste hem i strålande augustimånsken med många glada erinringar.

Bröllopsdagen.

Daggen glittrade på gräs och strå, i georginernas purpurkalkar och som silfverskir öfver resedsängarne. Gårdsplanen var jämnad som den finaste sammet och sandgångarne krusade och från

äreporten svajade flaggor och vimplar sakta för morgonvinden.

I köksdepartementet var redan lif och värksamhet och kocken sysslade framför ugnen, men för öfrigt hvilade hela huset ännu tyst i sin högtidsskrud, där hvarje liten grön kvist, hvarje blomma i guirlanderna, tyktes hviska lycka och välsignelse på Gerdas bröllopsdag.

Nu hördes dock ljudet af lätta steg i trappan till öfre våningen, det var modren, som sakta smög sig upp till den unga brudens rum.

Gerda var redan uppstigen och satt vid fönstret med sitt långa blonda hår svallande som en flod af guld kring det fina hufvudet: — Älskade mamma!

— Min egen flicka! — Mor och dotter omslöt hvarandra ömt.

— Det är så vackert väder i dag, mitt barn, alt förenar sig att göra din högtidsdag rätt festlig — sade fru Bergendahl och satte sig ned hos dottren — alla våra anrättningar till middagen hafva äfven lyckats bra, utom sockerbröden, som blefvo för bruna, men dem sörja nog barnen för.

Gerda smålog: — Ni ha allesamman här hemma haft sådant bråk för bröllopet, att det riktigt bekymrat mig — sade hon.

— Åh, vet du, det har alt gått som en dans, som madam Engblom säger; du är så afhållen af alla i huset, min Gerda, att enhvar med villigt hjärta fullgjort sin andel i arbetet vid tillrustnin-

garna, och tänk hvad barnen haft det roligt. Ju mera stök och rumor, ju bättre i deras smak, må du tro.

— Ack, hvad jag kommer att sakna deras glada röster och höra dem genljuda i minnet, där långt borta i vårt lilla schweitziska hem, när Henry är vid fabriken och jag sitter allena.

— Ja, till en början kommer du nog att känna mycken saknad midt i din lycka, mitt barn. Det är nu engång så här i världen, då man haft ett godt hem och en talrik syskonkrets, men då har man äfven många dyrbara minnen att lefva på.

— Jag kan aldrig tacka mamma och pappa såsom jag ville — Gerda lade sitt hufvud på modrens axel.

— Tacka Gud, mitt barn — sade fru Bergendahl med tårfyllda ögon — då du första gången lades i min famn, tackade också jag Gud ur djupet af mitt hjärta för dig. Men låtom oss nu läsa en psalm tillsammans och sedan måste jag gå, du vet att jag har många järn i elden i dag.

Och modren läste:

Så bygge vi alltid vårt bo
På Herrans nåd och Kristi tro,
Som gör oss evigt glada.
Du högsta goda, blif oss när!
Du högsta ljus, upplys oss här,
Så kan oss intet skada!

Sedan kysste hon Gerdas rosiga kind och strök håret från den rena pannan och tårarnes

dagglänste lika klar, som morgonen därute, i bådas blickar.

Snart därefter var hela huset i rörelse, man samlades på den löfklädda verandan kring kaffebordet och fröjdade sig åt det härliga vädret, medan solskenet i gyllene glans strömmade öfver gården, där dufvorna slogo ned kring gamle Tusse, som låg och gassade sig i värmen midt på den krusade sandgången.

Hvar och en hade ännu mångahanda bestyr. — Gossarne hissade den nya stora flaggan på karaktärsbyggnadens tak, herr Kontio gick omkring och grubblade på ett bröllopskväde, som började med:

Du unga brud
I myrtenskrud — —

och flickorna fylde alla vaser, som funnos att tillgå, med blommor.

Lagman Bergendahl promenerade med sin svåger kring fälten och några af de unga togo sig ett parti lawn-tennis. De flesta händer voro dock sysselsatta inom hus och värdinnans blick öfvervakade alt med outtröttlig omsorg, men uppe i Gerdas rum satt faster Rosa och band med konstfarna fingrar brudens krans och krona.

Själfr var den unga fästmon i dag fritagen från alla göromål; hon gick omkring blid och ljus med en lätt skugga af vemod kring den vackra munnen och tog i tysthet afsked af det hem, där hon

tillbragt sin barndom och ungdom så oblandadt lycklig och fri från bekymmer.

Henry kom på förmiddagen med bröllopsbuketten, de skönaste rosor från Sandnäs, uppdragna enkom för detta tillfälle.

— „Ljuft åt den ljufva“ — sade faster Rosa och lade smeksamt de vackra blommorna mot den hvita brudklädningen, som låg utbredd på sängen. Det tog sig så bra ut.

Så gled tiden fram och när det utsatta klockslaget närmade sig, begynte den ena vagnen efter den andra köra fram till trappan, där värden själf med sina söner välkomnade gästerna. Bruno kände sig ej så litet stolt i sina nya svarta kläder med hvita handskar på de bruna labbarne, och Fredrik såg så fin och gentlemanlik ut med frack och hvit halsduk, att mången blick välvilligt dröjde vid honom.

Där kom nu tant Charlotte i svart moiré antique, som frasade högtidligt omkring henne; med sina äkta spetsar och briljanter såg hon ut som en drottning, tyckte alla.

Mary och Helga voro alldeles lika klädda i hvitt muslin med naturliga blommor och togo sig mycket bra ut — försäkrade Bruno. Helga bar ljusblå lewkojor vid bröstet och Mary grannröda pelargonier. Fru Bergendahl i sin penséfärgade sidenklädning såg ut som döttrarnas äldre syster och småflickorna voro förtjusande i sina ljusa skor och röda klädningar.

Ändtligen trädde då brudparet in i den stora salen och allas blickar hvilade beundrande på Gerdas smärta gestalt. I den luftiga dräkten och omhöljd af den skylika spetsslöjan såg hon ut som en uppenbarelse från en annan värld och Henrys allvarliga blick och manliga uppträdande intogo äfven alla till hans fördel.

Vigseln förrättades mycket högtidligt af prosten Broberg, som efter den höll ett varmt tal till de nygifta, hvilka båda varit hans kära skriftebarn, och gästerna förenade sig med honom i de varmaste lyckönskningar för dem.

Straxt därefter serverades bröllopsmiddagen både ute och inne vid talrika små bord, prydda med blommor och kolorerade matsedlar, utförda efter teckning af Viktors hand.

Maten hedrade kockens skicklighet och fick äfven tillbörligt pris, och Gretaby plommon och Sandnäs vindrufvor i stora kristallskålar täflade om företrädet; det var verklig feststämning utbredd öfver alt och alla.

Vid desserten talade Viktor till brudparet så vackert och sant poetiskt, att det lockade tårar i mången blick.

— Han kan nog klämma till, när han vill, — menade Bruno på sitt drastiska sätt; för egen del hade han inte riktigt följt med från början, i anseende till att han varit upptagen af en portion delikat glace-pudding med jordgubbssylt, som just råkade vara hans favoriträtt.

Herr Kontios bröllopsdikt vann allmänt bifall och han deklamerade den själf med verklig inspiration.

Allting var så lyckadt det gärna kunde vara och det såg i sanning ut som om goda makter förenat sig om att hålla festglädjen uppe på Gerdas bröllopsdag.

Efter middagen slog sig de äldre i sällskapet ned på gården under de skuggrika träden, för att i svalkan intaga kaffe, men ungdomen, med brudparet i tåten, föredrog en promenad i parken.

Målet gälde „Minnet“, därifrån man kunde beundra den vackra utsikten mot sjön.

— Kommer någon af er ihåg den här dagen för två år sedan? — frågade Fredrik.

— Jo, vi firade föräldrarnas bröllopsdag med sång på morgonen — sade Gerda.

— Och en mycket skön kaka till kaffet — inföll Bruno.

— Vi voro på kräftparti vid prästgårdsån — sade Helga.

— Alldeles riktigt — smålog Fredrik — och där gjorde vi sedan upp allehanda framtidsplaner på „drömmarnes kulle“ — det var en mycket treflig dag.

— Ja, ja! — ljöd det från flere håll.

— Henry är den förste af oss, som på sätt och vis redan nått sitt föresatta mål.

— Håll, broder — ännu är jag knappast halfvägs — jag måste ju arbeta på främmande botten, icke för det älskade fosterlandet.

— Enhvar, som utför sitt arbete troget, hedrar sitt land, hvar än han blir stäld här i världen — svarade Fredrik och rakte sin svåger handen med en förståelsefull blick.

— Och Gerda? — Henry smålog: — Skolan måste förlåta mig, att jag beröfvat den en lofvande adept — sade han.

— Jag tycker hon kan skatta sig lycklig att inte behöfva plugga in den odrägliga tyska grammatikan i dumma skallar — menade Bruno.

— Du tänker att Gerda rätteligen borde niga och tacka sin man, för att han var så god och förbarmade sig öfver henne — inföll Inez Stormbom ironiskt — du blir nog en konservativ äkta man med tiden, min käre Bruno, det kan jag förutspå.

— Mannen är väl kvinnans hufvud.

— Men hon är hans krona och det är det förnämsta — sade Henry med ett godt leende.

— Kontio håller också på att förvärkliga sina framtidsplaner — menade Fredrik — och du Viktor har äfven gjort början.

Den unge artisten låg i mossan vid Marys fötter och lät sin drömmande blick följa en fiskmåse, som på glänsande vingar höjde sig mot den djupblå himlen och snart var likasom uppsugen i den ljusa etern: — Konstnärens mål är oupphinneligt som fågelns flykt — sade han med

en suck. — Innan man trädte inom konstens hálga gårdar, tror man på sin förmåga, på sin styrka, sina idéers bärkraft, men väl på andra sidan, finner man först huru gränslöst lång och törnbeströdd vägen är. — Han såg trött ut, när han slutat tala, och Marys forskande blick sökte ifrigt tyda några fina linjer kring ögonen och vid munnen, som voro henne främmande. Det fans i hans förr något säkra väsen en fläkt af missmod och lefnadströtthet, som bedröfvade henne.

— Du var ju likväl så nöjd i Paris? — sade hon sakta och lutade sig fram mot honom.

— Nöjd, när har du någonsin sett en människa nöjd?

— Ja, men du var intresserad af dina studier.

— Det var jag, men under denna tid var det tillika inom mig så mycket, som blef krossadt. Ser du, jag flög ut i världen på hoppets vingar som en ung örn och kommer tillbaka som en ruggig gråsparf. Man borde aldrig bygga luftslott, man borde grusa alla illusioner på förhand.

— Nej, Viktor, hvem om icke just vi unga skall hålla hoppets fana högt, vi äro dess banérförare, det får du ej glömma, och ingen, som inte drömt högt och skönt i lifvets vår, kan uträtta något stordåd för mänskligheten i mannaåldern.

Han höjde hufvudet, stödde det mot handen och betraktade henne uppmärksamt: — Du är redan en kvinna, Mary; jag förgäter alltid att ni andra växa upp, fastän jag själf känner mig så gammal, ja, så

gammal, att din vackra eldande entusiasm icke mer förmår värma mig.

— Unga gubbe — sade Mary litet kärft — men du är bestämdt sjuk, Viktor?

— Nej, nej, inte sjuk, endast trött, stundom till och med dödstrött till kropp och själ — svarade han långsamt och sjönk åter tillbaka mot mossan, men nästa ögonblick kom Fredrik och slog honom på skuldran: — Upp, drönare! — skämtade han — upp att teckna en runa i minnets bok, att föreviga denna märkesdag i Gretabys historia!

Viktor reste sig leende och följde honom. Inne i paviljongen på det runda bordet låg en bok i vackra röda pärmar och på första bladet hade Fredrik skrivit:

Stanna, vandrare, en stund härinne,
Skänk åt bokens blad ett litet minne,
Några skrifna ord, en tanke blott
Såsom vitne att du kommit, dröjt och gått.

Viktor bläddrade vidare och fann längre fram några rader med tant Charlottes säkra vackra handstil:

Tack för trofast vänskap välbepröfvad
Under flydda år i sorg och glädje öfvad!
Fäst mitt hjärtas tack, du lilla rad,
Eviggt uppå minnets hvita blad!

— Hvad har inte Gretaby varit för tant Charlotte under de många ensamma åren! — sade Henry sakta till Gerda.

— Och hvad har inte tant Charlotte varit för oss alla! — svarade hon i samma ton och trykte varmt hans hand.

Gretabys äppel och päron minsann
Aldrig i lifvet jag glömma kan —

deklamerade Viktor till allmän munterhet och Ossi Stormbom tog smickrad emot detta erkännande af hans rimsmideri.

Inez hade icke utsatt sitt namn, men blef dock ertappad såsom förf. af följande vers:

Frihet, du heliga ord,
Skönaste klang på vår jord!
Mannen dig missunnar, kvinna,
Frihetens sällhet att vinna!

Nedanom denna tirad hade en blygsam penna tecknat:

Såsom blyga linnean i skogen
På den plats Herren Gud henne sått
Doftar vällukt så stilla och trogen
Och förljufvar den tufva hon fått,

Så jag ville få lefva och blomma
För de kära, som Herren mig gett,
Och i växlande dagar, som komma,
Vara trofast det kall Han beredt.

Fredrik såg på Helga, som rodnade för hans uttrycksfulla blick. I de enkla orden hade han längesedan igenkänt hennes ödmjuka unga hjärtas längtan.

Så följde den ena poetiska utgjutelsen efter den andra till de församlades förnöjelse, upplästa af Viktor, som alltid förstod att lägga den rätta tonvikten på orden, för att få fram grundtanken, och beröm och kritik uttalades och mottogs med samma godmodighet.

Då läsningen var slutad och sällskapet reste sig för att återvända till gården, dröjde Viktor några ögonblick kvar, fattade pennan och skref snabbt några rader på sista sidan i boken.

Mary, som också fördröjt sig, lutade sig öfver hans axel och läste:

O, du min lefnadsdröm,
Skall jag dig aldrig nå?
Skall jag långt från mitt mål
Evigt försmäktat få?

— Hvarför denna ständiga misströstan, Viktor? — frågade hon knapt hörbart.

— Du kan ej förstå mig — svarade han nästan otåligt och vände sig bort för att gå.

Farväl.

Solen sjönk bakom parkens lummiga trån och på fjärdens vatten skimrade snart blott ett darande återsken, Gerdas bröllopsdag hade sett sin afton.

På verandan stodo välförsedda tebord och ångan från de blanka teköken blandade sig med resedans och lewkojornas starka doft ute på gården. Bruden hade emellertid försvunnit för att utbyta sin hvita skrud mot en mörkare resdräkt, Bruno såg efter att alla reseffekter ordentligt blefvo nedforslade till ångbåtsbryggan i parken och modren fylde med vanlig omtänksamhet en liten monterad korg med frukt och sötsaker från desserten, för de kära resenärerna.

Bröllopsglädjen hade plötsligt blifvit bytt till allvar, altsom afskedets stund närmade sig, alldeles såsom när ett lätt sommarmoln hastigt fördunklar den solklara himlen. Alla kände att äfven i den högsta jordiska lyckas bågare blandar sig en droppe målört.

Det är så ordnad af en högre makt; för att lära människobarnen att från jordens flyktande fröjder rikta sin trängtan till en högre, oförvansklig glädje.

Nu syntes Gerda på trappan, hon var mycket blek och hennes vackra ögon hade en fuktig glans.

Lagman Bergendahl gick henne till mötes och slöt den älskade dottern i sina armar: — Du står nu i begrepp att skiljas från oss — sade han med darrande läppar — för att följa din make till ert eget lilla bo; tag då med dig, min Gerda, den försäkran från din fars läppar, att du aldrig beredt oss en enda timmes sorg. Du har ända från barn-
domen vatit som en mild solstråle på dina föräldrars lefnadsväg, och så visst som Guds bud äro evigt sanna: — *Den som hedrar fader och moder skall väl gå och länge lefva* — så skola ock dessa ord på dig gå i uppfyllelse. Herren välsigne och bevara dig alltid! — Han kysste henne innerligt och lade sedan hennes hand i Henrys: — Jag anförtror dig en dyrbar skatt, min son.

— Med Guds hjälp skall jag söka att bevara henne väl — svarade den unge mannen djupt rörd.

Det föll många tårar i kväll på Gretaby, tårar likt sommarregn på blomstersäng, såsom det står i visan, medan Gerda gick ur famn i famn, och slutligen satte sig det långa tåget af följande i rörelse ned till stranden.

Alla björkarne vid vägen, hvilkas kronor nästan sammanflätade sig däröfver, voro smyckade med flaggor, men man kunde ej mer urskilja deras brokiga färger mot den mörka grönskan, ty augustikvällens skymning hade redan sänkt sig kring näjden, och månen, som långsamt höjde sig öfver trädtopparna, kastade hemlighetsfulla skug-

gor öfver gräsmattorna och det rika löfvärket. Men nere vid stranden lekte månstrålarne som långa skimrande band på det lugna vattnet och långt borta ljud genom kvällens stillhet en gäll signal, det var den väntade ångbåten, som närmade sig.

Ja, där kom den redan bakom udden som ett jättefantom framglidande på den blanka fjärden.

Viktor hade emellertid gifvit ett öfverenskommet tecken och plötsligt uppstämde en liten kör den välbekanta sången „Förgät mig ej“ af Witt.

Nu låg båten vid bryggan och inlastningen af resgodset försiggick snabt, medan de unga nygifta togo ett sista farväl af sina närmaste. Där sväfvade Gerda redan lätt som en älfva öfver landgången, stödd af Henrys starka arm och några ögonblick senare stodo de sida vid sida uppe på öfre däck, där månljuset öfvergöt deras gestalter med sitt glitter, en symbol af deras strålande unga lycka.

Landgången drogs in, propellern slog några tunga slag och båten aflägsnade sig långsamt från stranden, medan kören uppstämde:

— Herr Kapten, sätt maskinen i gång, och till sist: Snabba äro livets stunder — —

Sången tonade melodiskt i den lugna kvällen och genljudet följde den bortilande ångaren långt ut på det speglade vattnet, tills den försvann i aftonskymningen bortom holmar och skär.

Men länge efteråt dröjde ännu många af de församlade kvar på bryggan, hänförda af det be-

dårande månskenet, hvars trolska fägring låg utbredd öfver näjden, och den ena bekanta sången aflöste den andra. Vackert smälte de unga rösterna tillsammans, men skönast klingade dock Viktors vackra tenor, och när man slutade med „Sof i ro“, trängde det gripande solot djupt in i åhörarnes hjärtan som ett oförgätligt minne.

Ändtligen skedde uppbrottet. Gästerna togo farväl och snart rullade en lång rad af åkdon ned genom alléen, tant Charlotte och prästgårdsboarna voro de sista.

— Farväl, Mary — ljöd Viktors röst — och tack för en glad dag, sådana som denna har man icke många under sitt lif.

— Tack för sången — svarade Mary lågt — du har aldrig sjungit så, så vackert som i kväll.

— Kanske låg mitt hjärtas innersta trånad i den sången — sade han.

Och nu voro de alla borta. Till och med hofslagen af tant Charlottes ståtliga skymlar hade dött bort i nattens tystnad. Modren stod på verandan och hennes läppar darrade som af undertryckt smärta. Fredrik såg det och smög sakta sin arm stödjande omkring henne: — Älskade lilla mamma — hviskade han ömt. Då log hon genom tårarna emot honom: — Godnatt, min egen, egen gosse, nu tror jag vi alla behöfva hvila oss efter denna dags många skiftande intryck — sade hon.

— Söta mamma, kom och bed aftonbön med mig — bad lilla Ester.

— Det skall jag göra, mitt barn, det är hög tid att ni småflickor komma till sängs, Edit går redan halft i sömnen, tror jag — och med en liten sömnyr varelse under hvardera armen, kysste hon sin äldste till godnatt.

Fredrik kastade en kärleksfull blick efter dem och tänkte tyst att ömma omsorger säkert var det bästa botemedlet mot skilsmässans smärta i det älskande modershjärtat.

Snart herskade nattens frid öfver Gretaby, månskenet flöt i rika strömmar öfver parkens mörka löfmassor och gårdens blomsterprakt. Det smekte flaggornas dukar och de halfvisnade guirlanderna på verandan, som hviskade om den förgångna festen — detta harmoniskt vackra minne i Gretabys historia.

Men uppe i flickornas rum låg Mary och gömde hufvudet djupt i kudden. Helga sof trötthetens djupa sömn vid hennes sida, men från kusinens unga barm bröto kväfda snyftningar fram, medan varma tårar vätte örongåttet.

Hvarför grät hon? Ack, det var naturligtvis för att Gerda — den kära system — nu var borta, långt skild från dem alla, men det var också någonting mer, som smärtade henne, någonting dunkelt och vemodigt på engång, som hon icke ens själf rätt förstod. Förkänslan af en stor kommande sorg, hvars skugga skymde framtidens väg för henne, och därför grät hon, grät bittert och häftigt, såsom man gråter i ungdomens år.

Höstlif på landet.

— Hur det nu är, så saknar jag mina rustibussar — sade modren, när man vid höstterminens början hade afsänt Harald oah Bertel jämte de äldre bröderna till hufvudstaden, där tvillingsbröderna nu skulle begynna sin skolgång.

— Gretaby förefaller så märkvärdigt tomt och tyst, då man ej hör deras stöfvelklackar slamra i trapporna. Buller och bång föra pojkar nog med sig, men lif och rörelse också. Vi få nu se, käraste Mary, huru vi komma att trifvas här i vår stillhet utan dem.

— Åhja, det kännes nog tomt efter dem och Helga kommer jag att sakna mycket, vi som nu varit så godt som oskiljaktiga i flere år, men vi ha lofvat hvarandra att skrifva ofta. Småflickornas undervisning kommer att taga mycket af min tid i anspråk, dessutom har jag tänkt börja gå igenom en kurs i matlagning för vår skickliga Mari. Slutligen har tant Charlotte utnämt mig till sin lektris under hösten, vi skola börja läsa Schiller och Göthe tillsammans. Nog får jag fullt upp att göra och hinner säkert ej ha ledsamt, allra minst i mitt kära hem, blott jag nu kunde blifva mamma och pappa till trefnad.

— Det hoppas jag nog — smålog fru Bergendahl och lagmannen slog henne uppmuntrande på

axeln: — Det är godt att du tänker gripa dig hurtigt an från början, min flicka — sade han.

— Regelbunden sysselsättning är det enda, som i längden tillfredsställer oss och fyller vårt lif — menade modren — det har jag själf pröfvat på.

— Hvart går mamma nu?

— I väfkammaren för att profva ett klädningstyg.

— Då följer jag med!

— Ja, gör det, sedan kan du gå till Mari och säga till om en mjölpudding till middagen; det är pappas älsklingsrätt, såsom du vet, och glöm ej plommonen. Det är en stor trefnad och hjälp för mig, må du tro, att hafva en vuxen dotter i hemmet.

Mary log och kysste modrens hand.

Nästa dag plaskade regnet på fönsterrutorna och blåsten hven i trädkronorna, det rustade sig till en tidig höst. Flyttfåglarna hade redan flyktat i stora skaror och tranornas klagande skri hade sändt sin vemodiga afskedshälsning ned till Gretaby, nu såsom förr när de flögo förbi.

Viktor var rest sedan par veckor för att studera under hösten i hufvudstaden, men Elma hade stannat kvar på landet, ty som hon ej ämnade bli student, hade hon senaste vår slutat sin skolgång, till stor fröjd för prostinnan, som väntade sig mycken hjälp i hemmet af den glada, praktiska flickan.

Ehuru hon var yngre, lofvade Mary sig stor trefnad af Elmas sällskap under hösten, då de voro så nära grannar, att de godt kunde prome-

nera till hvarandra, äfven om väder och vägalag voro svåra.

Mary hade gjort upp en ordentlig skolordning för sina två elever, och punktligt på slaget nio trädde Ester och Edit in i den gamla barnkam-maren på nedre botten, som redan länge varit in-redd till skolrum med skrifbord, kartor och lik-nande tillbehör.

Småflickorna voro snälla och läraktiga. Edit hade godt hufvud och lärde fortare, men glömde lätt — hon var en elev med kvick uppfattning, som det var roligt att undervisa. Ester däremot var ett mycket stilla och inåtvänt barn, som ej medhann läxorna på samma tid som systemen, men i de flesta fall lärde hon dem grundligare och be-höll äfven i minnet hvad hon lärt.

Edit blef lätt otålig, om något misslyckades för henne, eller om hon fick en tillrättavisning, Ester åter tog vid minsta anledning till tårarne.

Det var ej alltid lätt för Mary att sköta sin lärarinnebefattning, ty äfven snälla barn kräfva tålmod af sina uppfostrare och därtill hade hen-nes eget lynne samma dragning till otålighet som den yngre systemens, ehuru hennes häftighet genom öfning i själfbeherskningens svåra konst visserli-gen något kufvats med åren. Men hon hade god vilja och äfven fallenhet för att undervisa, så att lektionerna vanligen voro ett nöje både för henne och barnen, om ock någon mindre störing då och då slog en fnurra på den jämna tråden.

Småflickorna stretade nog också de att fullgöra sin plikt, så godt de kunde, och när läsningen för dagen var slut, tog Mary dem också till belöning oftast ut med sig på långa promenader, eller sprang hon „ta fatt“ med dem på parkens gångar. Dagligen hälsade man också på hos får och grisar, höns och dufvor, och Brunos älskade Boy blef ej häller glömd. Det kloka djuret kände nog igen de lätta stegen och vände alltid på hufvudet, när Mary öppnade stallsdörren, viss om att blifva undfägnad med en bit bröd, eller ett stycke socker, alt som det föll sig.

Sedan hade Mary sin egen skolgång i köket före middagen och gamla Mari var ej litet smickrad af förtroendet, isynnerhet som Mary alltid varit hennes favorit. Mången gulbrun omelett och mången läcker gräddkaka på middagsbordet vitnade om att den unga flickan allvarligt bemödade sig om att blifva invigd i kokkonstens mysterier.

Bakningsdagarna var Mary alltid tidigt ur sängen, då det ännu var skumt ute, och iklädd en liten hvit mössa och ett väldigt hushållsförkläde stod hon snart med sina runda, starka händer djupt inne i degtråget och knådade och svängde den hvita massan så kraftigt, att den gamla köksan var helt förundrad öfver hennes styrka. Men Mary bara skrattade, hon visste att detta och andra muskelstärkande arbeten blott voro en god förberedelse till hennes framtida kall. Där stod sedan degen och pöste och höjde sig under filten, ett tu

tre var det att lyfta fram det bländhvita bakbordet, och så begynte själfva bakningen med att rulla en bulla under hvardera handen, ett mästestycke, som Mari utförde med verklig virtuositet, men som äfven Mary ganska snart inlärde till småfläckornas förtjusning.

Naturligtvis stucko barnen gärna sina näsor in i bakningsrummet dessa dagar och om lärarinnan var nöjd med dem, fingo de äfven „hjälpa till“ som de själfva kallade det, med att trilla besynnerliga små kakor och kringlor, hvita af mjöl och hårda som sten, när de togos ur ugnen; en egenhet, som alltid utgjorde föremål för Edits och Esters naiva förundran.

Det var sedan Marys stolthet att få bjuda sin far vällyckadt varmbröd till eftermiddagskaffet och när han vänligt berömde „den nye bagaren“, kände hon sig så lycklig, som om hon eröfrat ett nytt område.

Hon lärde sig också under hösten att göra korf och koka sylta, i hvarje hushållssyssla var hon ifrig att få deltaga ända från början för att lära den grundligt, och modren gladde sig öfver att Mary höll sina föresatser och tog saken på allvar.

I skymningen smög hon sig vanligen ut på en liten enslig promenad, fram och åter i parken, eller upp till „Minnet“. Det var den enda stund på dagen hon hade tid att lämna tankarna fritt lopp och de togo också därunder sin skada igen

och knöto sig ihop till ljusa drömmar och fantasier, som färgade höstmörkret rosenrött för henne. Då hon vände hem tillbaka, sprakade brasan muntert i skumrasket och småflickorna stekte äppel, tills deras kinder voro lika röda som de fladdrande lågorna, medan far och mor samspråkade om dagens händelser och modrens strumpstickor melodiskt klingade takten i halfmörkret.

Då brukade Mary taga en pall och sätta sig vid sin fars fötter och drömma sig tillbaka till forna tider, då hon var en liten flicka som Edit och Ester nu, med inga andra önskningsar, än att morgondagens läxa skulle gå bra, eller att mamma skulle bestå plättar med „himlamat“ till kvällen.

Ack, det var längesedan, nu läste hon undrande framtidsfrågor i den falnande glöden, medan skuggorna i rummet blefvo allt djupare. Sedan tändes lampan öfver det runda bordet. Lagman Bergendahl putsade sina glasögon och modren tog fram den stora arbetskorgen, där det alltid fanns fullt upp med sysselsättning för flitiga fingrar året om, och så begynte läsningen af någon intressant bok; än en biografi af kända framstående personer, än en liflig reseskildring, eller en upplysande artikel i någon af dagens frågor. Stundom också en saga af Topelius eller Andersen, då barnen slutat sina läxor, och den långa höstkvällen flög bort som en lycklig dröm.

Vår korrespondens.

Bref från Helga till Mary.

Kära snälla Mary!

Du bad mig skrifva flitigt till dig och det har jag äfven försökt att göra. Att jag saknat dig kan du väl förstå, det är ej en afton som jag ej tänker på dig och våra trefliga pratstunder, när jag kryper till kojs i min lilla hytt bakom skärmen i matsalen. Ser du, jag har ju afstått mitt rum åt Harald och Bertel, för att vi skulle kunna behålla hela „brödrakvartetten“, såsom pappa säger, hos oss. Det är så trefligt att hafva dem här och smågossarne bjuda till att vara så litet bullersamma som möjligt, när mamma har hufvudvärk, men det är Gud ske lof numera ganska sällan.

De äro så lustiga, må du tro, med sina frågor om alt och alla i hufvudstaden och mig kalla de „lilla mor“, för att jag får alla deras små förtroenden. Ehuru mamma, såsom jag nyss nämde, är mycket friskare än förut, har jag dock åtagit mig att servera gossarnes tidiga frukost och förhöra deras läxor och vi komma förträffligt öfverens. Säg moster det, så har hon ingen oro.

Bruno är ibland på dåligt humör och påstår att han kommer att fastna i matematiken nästa

vår, men det tror jag ej. Fredrik har alltid sitt jämna goda lynne, som du vet, och är allas vår trefnad. Ofta läser han tidningarna högt för mamma och mig och par gånger har han varit så snäll och tagit sig ledig från sina trägna studier, för att följa mig på några vackra konserter. Du kan tänka dig att jag ej är litet stolt att få gå med honom och han är så vänlig och säger, att det inte als är någon försakelse för honom att lämna böckerna för min skull.

Eva Stormbom kommer ofta till mig och då sy vi vanligen kläder åt något fattigt litet barn, som mamma tagit reda på. Inez är mycket ute på nöjen och anser sig vara betydligt äldre än vi, ehuru hela skillnaden i ålder är blott ett år och några månader. Jag frågade en dag hvad hon tänker egna sig åt och då sade hon: „Jag söker plats vid telefoncentralen“, men det tycker jag ej als skulle passa för Inez, som alltid varit så nervös och otålig. Bruno säger att hon alla dagar går på „Espis“ med Annie Winter och flere studenter svärma alltid omkring dem. Det tycker Inez nog om och hon är säkert bra glad att inte längre vara skolflicka. Eva blef ju ej student, som du vet, hon gick inte igenom, då hon tog om i höstas, och nu tänker hon ej mer på studier. Hon går som bäst igenom en handarbetskurs och är så intresserad samt har lofvat lära mig flere vackra saker, som jag kan förfärdiga till julen, nu då jag engång har ledighet för sådana sysselsättningar.

Vet du, i förra veckan började jag gå i en barnträdgård för att småningom inhämta metoden och sedan framdeles kunna blifva lärarinna där. Det är just en sysselsättning för mig, må du tro, och gärna vill jag arbeta och vara nyttig, fastän min blyga natur stretar emot alla platser, som skulle ställa mig mycket i beröring med den yttre världen och obekanta människor. Ja, du känner mig nog af gammalt, käraste Mary, men ser du, bland de små barnen, där kan jag alltid känna mig hemvarm. Du kan inte tro huru trefliga de äro! Några så älskliga som små änglar med sina oskyldiga frågande ögon och de täcka körsbärsmunnarna. Hos andra åter ser man nog redan gamla Adam titta fram. Ibland äro de dock midt under sin envishet eller sitt själfsväld så lustiga, att man måste uppbjuda all sin förmåga för att kunna hålla sig allvarsam.

Då och då råka par tre småttingar i lufven på hvarandra, då måste man mäkla fred och försoning och sällan är något barnahjärta så hårdt, att inte goda ord skulle smälta isen och så ha vi små förtjusande förlåtelsescener med kyssar och tårar och då äro de små så söta, att man kunde förälska sig i dem på eviga minuten, som du brukar säga.

Vi rita och klippa, sticka ut mönster och sy med ullgarn, sedan leka vi tusende glada lekar och sjunga roliga visor och jag känner mig så

lycklig i barnflocken, så att där måste nog blifva min rätta plats i framtiden.

Mamma tror det också, hon anser mig hafva goda lärarinneanlag, men jag förstår ej hvarför Fredrik alltid skall se så tvisflande ut, hvar gång jag talar om denna värksamhet.

Viktor har jag inte ofta råkat. Par gånger ha vi mött hvarandra på gatan, då har han vändt om och gått ett stycke med mig för att få prata. Han ser ej rätt frisk ut. Om han förr förslösade tiden med att vara mycket ute, skall han nu lefva som en riktig eremit och bara arbeta, säger Fredrik, som alt emellanåt besöker honom i en atelier han hyrt tillsammans med en annan ung artist.

Det är som en jäktande oro i Viktors väsende, menar Fredrik, han är visst mycket nervös och „jag har icke tid“ — har blifvit hans lösen nu för tillfället åtminstone. Jag skulle bra mycket hellre vilja, att han helst någongång skulle vara i vår krets såsom i forna dagar och hvila sina trötta tankar vid glada barndomsminnen. Vi skola nog en vacker dag spinna en komplott emot honom, gossarne och jag, och då skall han få berätta för mig om alla sina skizzer och den vackra nya tafflan han håller på med och alla granna saker professorerna säga om hans talang. Sedan skall jag skrifva en utförlig beskrifning därom till dig, men för denna gång måste jag sluta mitt bref, som eljest växer ut till en bok, tror jag. Varma hälsningar till alla på det kära Gretaby från din *Helga*.

Från Mary till Helga.

Min egen unge!

Tusen tack för ditt bref — ju längre, ju bättre, — hör du det. Du har hederligt hållit ditt löfte, det måste jag erkänna, men du kan knappast tro huru roligt det är att få bref här på landet. Postdagen är veckans intressantaste dag, det mins du väl från gammalt. Otaliga gånger tittar jag ut genom matsalsfönstret för att upptäcka post-Mattes lurfviga mössa, där han stretar framåt med den tunga läderväskan dinglande öfver axeln och alltid tycker jag han går som en snigel.

Sen, när pappa läser upp låset, vill jag knappast kunna hålla mig stilla af ifver att se om där finnes bref till mig också. Det är en stor omväxling i vår stillhet, denna fläkt från världen utom oss.

För resten går tiden mycket fort och trefligt, du vet af mina föregående bref huru träget sys-selsatt jag är. Förra veckan, när jag var på prästgården, föreslog farbror prosten att Elma och jag skulle börja hålla söndagsskola: — Flere unga bonddöttrar hafva redan följt min uppmaning — sade han — och jag hoppas ni, kära flickor, icke vilja visa er mindre varma för ett så godt och välsignelserikt arbete.

Naturligtvis var det svårt att neka, men oss emellan kan jag säga dig att jag var bra nära att

svika vår goda farbrors förtroende. Ser du, när jag arbetar flitigt hela veckan, så tager min gamla latmansnatur ut sin rätt på söndagen; lyckligtvis fick jag dock bukt på min motsträfvighet och de senaste söndagseftermiddagarna har jag haft femton barn i ålder från nio till femton år, samlade i väfkammaren, som mamma upplåtit för ändamålet.

Jag törs inte säga att jag går till värdet med lust och lif, därtill är jag altför ovan, men kanske blir det bättre med tiden. Det är förstas oändligt svårt att förklara söndagens text och katekesen, och om ej farbror Broberg gifvit mig böcker och goda råd, skulle jag nog stått mig slätt inför alla dessa spörjande ögonpar, som nyfiket och undrande gapa mig i ansiktet. Du må tro att det är en stor skillnad mellan dina små älsklingar i barnträdgården och mina blyga flickor med kronisk rinnande snufva och de långa pojkräklarne med våta smorlädersstöflar.

Ack, vet du, din gamla Mary är visst ingen idealisk engelsk lady, som går omkring och öfvar filantropi som en god ängel. Tvärtom får jag ofta nog erinra mig själf om hvad broderkärleken fordrar af oss och att de små obehag, som plåga mig, äro altför lumpna att fästa sig vid — sådant beror ju blott på olika uppfostran och finare vanor.

Jag tror nog att det är godt om man kan komma i mera personlig beröring med folket, blott

man därvid kan iakttaga det rätta sättet och i min älskade mamma har jag säkert det bästa föredöme. Hon är också så omtykt af alla och nästan som en mor för våra underhafvande, dem hon ständigt bistår med råd och dåd, men främst genom det lifliga intresse hon alltid visar och också verkligt känner för deras angelägenheter.

Måtte jag nu i min mån kunna värka någonting för barnen. På lördagskvällarne tala mamma och jag alltid om hvad jag om söndagen särskildt bör inpräglade hos barnen i anledning af dagens text och du mins säkert hvilken märkvärdig förmåga hon har att säga det rätta ordet just på den rätta platsen.

Jag har redan börjat med mina julklappsarbeten, det går så fort medan pappa läser högt „Vid Aftonlampan“. Som bäst virkar jag en gungstolsmatta åt Fredrik, mjuk och varm, som han kan luta sig emot, då han kastar sig i den kära gungstolen med sin bok.

Efter kvällsvarden sjunger jag ibland en stump, det tycker pappa så mycket om, när han röker sin cigarr på maten och sakta promenerar fram och åter öfver salsgolfvet.

Nu kommer mamma och ropar att prästgårdsvagnen kör fram till trappan. Jag måste därför sluta. Skrif snart, egen Helga, och berätta för all del *alt* hvad du hör och vet om Viktor, beder din

Mary.

P. S. Jag måste berätta dig något lustigt. Häromdagen bad ladugårdspigan, lilla Rika, som hon vanligen kallas, att jag skulle läsa för henne ett bref, som hon fått af sin fästman, en ung sjöman. Hon var mycket rädd om innehållet och vågade ej lämna det i händerna på någon af sina kamrater, men därmed var ingen fara, ty som du ser af nedanstående trogna kopia, var det af föga intresse för någon annan än adressaten.

„Min hjärtas söta ven jag mår bra och önskar dig samma dyra förmon af herren i höjdene vi hafva haft svår storm på atlanten men den er redan övergången och jag hopas ni läfver derhämman i frid och rolighet och ber helsa alla bikanta att jag haver helsan och önskar dem detsamma.

Jag reste bort från min lilla ven
Men sorg ej Rika vi ses igen.

Din i döden trogne
Karl Johan Oppgård.“

Hvad tycks? Inte just några vidare nyheter från andra sidan oceanen, då man varit borta minst åtta månader. Jag skulle minsann rasat, men Rika var hjärtans belåten och grät strida tårar öfver versen i slutet, som djupt rörde hennes känslofulla hjärta.

P. S. Ännu litet till! Jag förundrar mig inte als att Fredrik föredrager ditt sällskap framför en

torr lärobok. Ack, du lilla oskyldiga, söta, hjärtanskära syster Helga, farväl, farväl och hälsa alla — *Fredrik* inberäknad — från slarfvan

M.

Hos tant Charlotte.

— Fäll nu ned gardinerna och kom sedan och slå dig ned i soffan bredvid mig. Du tycker ju om att sitta här i gröna kabinettet — sade tant Charlotte och hängde silfverringen med ullgarnsnystanet kring sin arm. — Är det „don Carlos“ eller „die Räuber“ vi hafva i dag?

— Den förstnämde! — Godt! — och fröken Fûrumark lutade sig bekvämt tillbaka i soffhörnet för att riktigt kunna njuta af lektyren, medan regnet flöt i strömmar därute och höstmörkret omslöt land och strand. Glöden från kaminen smekte med sitt purpurskimmer mormor S:t Etiennes leende bild på väggen och de små sêvre vaserna på den bukiga byrån och den hvita lampan spred ett mildt sken öfver det lilla hemtrefliga rummet. Det var som om mörkret och vinden därute gjort ljuset och värmen inne dubbelt så behagliga för de två, som i godt förstånd tillbragte aftonen med hvarandra.

När Mary hvilade från läsningen, bjöd värdinnan på de läckraste äppel ur egen trädgård och

under det lektrisens friska tänder beto i ett Åkerö glasäppel eller ett äkta Borsdorfer, språkade de om det nyss lästa och tant Charlotte med sin fina bildning och sitt sunda omdöme gaf helt omärkligt sin unga väninna mången god och nyttig vink, som hon kanske först i framtiden skulle förstå att uppskatta till dess fulla vikt och värde.

Det var någonting eget med tant Charlotte. Hon kunde utan att ålägga sig något tvång vara ung med de unga, hon predikade aldrig moral för dem, hon tyktes ej håller vara angelägen om att dela ut råd och likväl erfor enhvar ovillkorligt hennes inflytande och hade både nytta och nöje af umgänget med henne.

Samtalsämnen tröto håller aldrig på Sandnäs. Tant Charlotte var alltid varmt intresserad för alla dagens frågor och dessutom enskildt för sina vänners angelägenheter, så att det var en riktig lättnad att i fröjd eller sorg öppna sitt hjärta för henne.

Stundom berättade hon äfven om gamla tider och rullade upp bilder ur det förgångna, som med oemotståndlig makt fängslade hennes åhörare. Än var det en liten humoresk från farfar Furumarks resor, än en hofhistorie, eller en släkttradition från mormor S:t Etiennes franska familjeförbindelser och därunder stego de handlande personerna så lefvande fram, att man tykte sig se dem röra sig och vandra omkring i de gamla rummen, som voro uppfyllda af så många minnen af dem.

— Hvad den här sockerskålen är vacker — sade Mary denna kväll, medan hon valde ett nytt äpple från brickan, där en läcker kaka täflade om priset med höstfrukten. — Är den af massivt silfver?

— Ja, altigenom, och känn huru tung den är. Farfar brukade berätta att den egentligen var ett byte från trettioåriga kriget och genom svenska släktingar hade kommit i vår ägo. Betrakta de här hjorthornen och vildsvinets hemska uppsyn, det är altsammans så väl ciceleradt, att man genast igenkänner konstnärshanden.

— Hvem vet hvilka öden den skålen genomgått — sade Mary tankfullt.

— Ja, brokiga lära de nog varit. Jag tror för min del att den egentligen nyttjats som pokal och har ofta föreställt mig gästabuden i riddarborgen, där den fylld af äkta drufvosaft vandrat från hand till hand.

— Ack, om den kunde berätta!

Tanten smålog: — Den talar nog på sitt eget tysta sätt — sade hon — likasom allting här på Sandnäs — och berättar historier för mig, när jag sitter i min ensamhet, ty gamla minnen äro fästade vid hvarje föremål. I den stoppade gungstolen inne i förmaket drog farfar sin sista suck. Det där champagneglasets med silfverfoten på toilletten slogs sönder då brudparets skål dracks på mina föräldrars bröllopsdag, och i den stora kine-

siska porslinsskålen uppe på skänken i matsalen brygde min far Carolinabål vid festliga tillfällen.

Här i den trekantiga länstolen med broderadt öfverdrag satt mormor och knyplade de finaste spetsar utan glasögon vid fyllda sjuttio år och den här brochen jag bär hvarje dag är ett infattadt porträtt af någon fransysk hofdam, som varit hennes förtrogna vän i klosterpensionen.

— Jag har ofta beundrat det fina ansiktet — sade Mary intresserad — hvad står det därunder — l'amitié! — Jag kan helt bra läsa det, fastän bokstäfverna äro så fina som pärlnålar; men den där lilla ringen, som tant också alltid bär, har icke äfven den någon historia?

— Alldeles riktigt — svarade tant Charlotte med ett eget leende — ringen har en historie och den är på sätt och vis — min egen.

Mary rodnade: — Ack, förlåt söta tant, jag ville visst icke vara ogrannlaga.

— Lugna dig, min flicka, jag känner dig för väl för att tänka någonting sådant. För resten kan du gärna få höra hvad den här lilla tingesten har att berätta. Vår lifserfarenhet kan möjligen gagna en kommande generation. Jag har också engång varit ung och glad och liflig som du, ja, det sitter alt i mig ännu, så gammal jag är. Min bror däremot — den ende jag haft — var en alldeles motsatt natur, lugn och trygg som Henry och äfven tystlåten som han.

Jag var min fars bortskämda gunstling och fick af honom alt hvad jag pekade på. Skulle ej min förståndiga mor trädt emellan, skulle jag blifvit en än värre envåldsherskare än jag det är i denna stund. Hela lifvet log för mig i rosenskimmer, jag riktigt lekte bort mina dagar och när det föll mig in att jag ville se världen, packade pappa lydigt sin kappsäck och reste med mig. Jag har sett litet af hvarje i mitt lif, må du tro, både Paris och Rom, London och Edinburg. Jag har bestigit alperna och genomströfvat de skotska högländerna, jag har farit utför Rhen och svärmat på Isola-bella och alltid var min far samme outtröttlige reskamrat, ständigt redo att följa en yrhättas nyckfulla infall.

Naturligtvis skulle vi under vår resa äfven besöka mormors hembygd Provence och våra ännu därboende anförvanter. Jag gjorde furor bland dem, de visste inte om jag var en kvittrande fågel, en sprittande bärgsbäck, eller en ungdomlig häxa. I alla fall togo de emot mig som en varelse från en annan värld, jag fria, ystra nordiska flicka bland deras små blyga klostersystrar.

Där funnos i hemmet — ett gammalt förtjusande slott — åldriga tanter med ofantliga spetsmössor på sina dufvohvita hufvuden, som man borde niga för ända till golfvet och kyssa på hand, och en gammal enkel slottsherre med manér à la Louis XVI och sist och slutligen en „jeune cousin“,

capitain i fransk tjänst förstås, riktigt comme il faut i alla afseenden.

Och nu hände det märkvärdigaste af altsammans, den där charmante cousin Emile förälskade sig i vildfågeln från ultima Thule — ja du, det var högst förvånande, icke sant, men man sade att jag hade vackra ögon på den tiden och så blef han mot min vilja min ödmjuka slaf.

De gamla tanterna i spetshufvorna nickade mot hvarandra och onkeln med silfverperuken tyckte att cousin Emile kunde gjort ett sämre val och de ville allesamman hålla mig kvar där, binda mig fast vid min mormors födelsebygd med de starkaste band i världen.

Min far vädjade som alltid till min fria vilja, men jag — jag lät mig ej fängslas trots den öfverflödande ömhet jag rönte. Cousin Emile hade härliga ögon och all en sydlännings glöd och likväl kunde jag ej älska honom. Jag ville endast bort, bort så fort som möjligt och min far skulle kanske också i grunden ogärna lämnat sin fria fågel kvar i den franska buren, och så reste vi. Men vid afskedet tog Emile min vänstra hand och tryckte därpå denna lilla diamantring: — Ni skall bära den, min kusin, så länge ni är ogift — sade han och såg på mig med en lång blick — hoppet på framtiden har ännu icke dött, jag vill icke hafva ringen tillbaka, förrän er hand och ert hjärta skänkes bort till en värdigare än jag. — Det var hans afskedsord.

Nåväl, då vi kommo hem från vår långresa, hade min bror fått en informator, en fattig student med tom börs, men hjärtat fylldt med lefnadsmod och de djärfvaste förhoppningar. Just en af desse utkorade, som måste antingen eröfra världen eller — sjunka. Han spelade guitarr och sjöng, såsom jag aldrig hört någon sjunga, han skref genialiska verser och tog hvem han ville med storm. Huru kunde då ett flickhjärta som mitt motstå hans tjusningsmakt!

Han blef mitt manliga ideal, min afgud — Herren förlåte mig detta oförnuft — jag lefde som i en dröm och trodde att paradiset kommit ned på jorden, men — vaknade för att finna, att till och med ett bortskämdt barn inte hela sitt lif kan få alt hvad det vill här i världen.

Han — jag ger honom med flit intet namn, ty för mig var och förblef han den ende — reste och min korta saga var slut. Jag hade gifvit honom mitt hjärta fullt, helt, hängifvet, han hade kanske intet att gifva, hvad vet jag — kärleken låter icke befalla sig.

Han tog sin grad med glans, blef uppburen, ansedd som ett snille och förespåddes den mest lysande framtid, men slutade som en utsupen tingskrifvare borta i Savolax ödemarker och därför sitter cousin Emiles ring kvar på mitt finger och skall väl följa mig ända till grafven.

Tant Charlotte tystnade och betraktade tankfullt den lilla diamantringen.

— Huru gick det med cousin Emile?

— Han stupade som en tapper krigare i någon fransk skärmytsling på Afrikas jord. Den lilla värjan omlindad med sorgflor sändes mig efter hans död, som minne af en ädel fransk officer och ett troget hjärta.

Mary kysste hennes hand: — Tack för berättelsen, älskade tant — hviskade hon.

— Håll till godo, barn lilla, men sens-moralen skall du ej glömma att lägga på minnet, nämligen att man måste låta sig nöja, fastän man ej får alt efter önskan och lära sig att lefva lycklig det förutan.

Mary teg, hon tyckte den läxan borde vara alltför svår att inlära. En stund senare satt hon i vagnen, regnet hade upphört och lyktornas slipade glas lyste som klara stjärnor långt ut öfver den mörka vägen, medan de raska hästarne snabt förde henne hemåt; och dessa åkturer i höstmörkret vid lyktsken, då tankarne flögo lika fort som skym-larna, blefvo ej hennes minst angenäma minnen från läseaftnarna hos tant Charlotte.

Skuggan af en sorg.

Det var vackert väder och frusen mark. Mary hade passat på tillfället och företagit sig en promenad till prästgården på de upptorkade vägarna.

Glad och hoppfull hade hon skyndat bort, men vid framkomsten byttes hennes ljusa stämning genast i mörker och sorg. Man måste ju dela sina vänners och grannars bekymmer och till prästgården hade posten denna dag medfört en oroande underrättelse. Viktor hade insjuknat och läkaren befarade en lunginflammation. Det var Fredrik som skref därom och äfven att Viktor längtade efter sin mor.

Den goda prostinnan! Sonen hade alltid varit hennes gullgosse, men då hon såg sin gubbes ängslan och tårarne i Elmas ögon, försökte hon osjälviskt skjuta sin egen oro åt sidan, för att trösta och lugna de sina. Fredriks bref var ju ingalunda skrämmande, menade hon, sjukdomen kunde urarta, men den kunde lika lätt ändra natur och kanske aflöpa med en liten feber, som han ådragit sig genom förkylning. Viktor hade ju så lång väg mellan ateliern och sitt kvarter och det blåste alltid så kallt i Helsingfors. Och medan hon pratade och vände den sorgliga nyheten i bästa möjliga dager för att låta den synas så litet oroande som möjligt, bestälde den förtänksamma värdinnan om hem och hushåll och beredde sig att genast följande morgon afresa till hufvudstaden.

Mary hade tyst genomläst Fredriks bref, som Elma stuckit henne i handen, prostinnan hade därvid gifvit henne en omärklig vink, antydande prostens oro och till följd däraf försökte äfven Mary, troget följande sin gamla väns föredöme, tala så

lugnande som möjligt. Sedan föreslog hon Elma att de tillsammans skulle packa prostinnans kappsäck och samla ihop allt som behöfdes för resan.

— Du kom som i grefvens tid, min snälla flicka — sade prostinnan — ty just nu hade vi behof af ett par flinka villiga händer för det myckna, som måste uträttas och ställas i ordning innan min afresa, och det är dessutom en stor tröst för mig att hafva någon lugn och sansad person i huset att rådgöra med. Du förstod genast utan ord min taktik i fråga om pappa och Elma, det märkte jag, och visste nog huru orolig jag kände mig, fastän jag för deras skull försökte vara så modig. Ack, min egen älskade gosse, som alltid varit så snäll mot sin mamma! — och den goda gumman föll Mary om halsen och brast i tårar, glad att äntligen för någon få utgjuta sitt öfverfulla hjärta. Hon anade ej huru mycken själfbeherskning den unga flickan i denna stund ålade sig, en öfvervinning af det egna jaget, som nästan gjorde henne till en hjältinna.

Prostinnan sansade sig dock snart och torkade sig i ögonen med det blårandiga hushållsförklädet, samt försökte återtaga sin vanliga förnöjsamma min:

— Vår Herre kan nog ännu vända allt till det bästa — sade hon — man skall blott ej klaga i förtid. Titta nu ofta hit, käraste Mary, och muntra upp pappa och Elma, medan jag är borta.

— Det lofvar jag — försäkrade Mary ifrigt — men snälla, goda tant, lofva också mig, att när Viktor orkar höra på, hälsa honom från alla på Gretaby och — och skildt från mig.

— Det förstås, min vän, jag gissar nog, jag får berätta om alt och alla i hemtrakten. Kanske är han redan på bättringen, innan jag hinner fram till ort och ställe. — Hon tryckte ännu engång Marys hand till afsked, innan den unga flickan begaf sig på hemvägen: — En vän i nödens stund är som en gåfva af vår Herre, Gud välsigne dig, barnet mitt.

Marys ögon stodo fulla af tårar, då hon vände tillbaka långsamt och med tunga steg och i månljuset föreföll hon lika blek som vinterns drifva. Vägen låg hvit och torr framför henne i månskimret, som fantastiskt belyste de löflösa björkarne och enbuskarne invid vägkanten — alt såg så fridfullt och vackert ut och likväl var hela naturen som förvandlad, när hon anträdde återfärden. Det kunde ej vara möjligt, det måste säkert hafva dragit sig en dimslöja öfver himlen. Nej och nej — töcknet som skymde kom från tårarnes dagg i hennes egen blick. Hon gick framåt utan att veta hvart det bar, allting föreföll henne dystert och tröstlöst, men hon var ung och sedan hon gråtit ut, begynte en lugnare känsla få makt öfver henne.

Tant prostinnan hade nog rätt, man borde ej genast se allting i svart. Kanske Viktors sjukdom blott var ett öfvergående skrämskott. Hon ville

ej återkalla i minnet de där orden i Helgas bref, att han länge sett skral ut och troligen öfveranstängde sig med arbetet, ehuru de dykte upp för henne, utan fasthöll energiskt hoppet att allt, som i dag såg så sorgligt ut, inom kort skulle få en glad och god utgång.

På Gretaby blefvo alla både öfverraskade och bekymrade öfver de nyheter Mary medförde, och lagman Bergendahl for genast följande dag till sin gamle vän prosten, för att betyga sitt deltagande.

Nu följde en ganska orolig tid för grannfamiljerna. Dagligen ingingo bulletiner per post eller telefon om den sjukes befinnande. Det blef, såsom doktorn befarat, en allvarsam lunginflammation, men egentligen hopplöst var Viktors tillstånd blott några dagar, sedan inträdde en kris i sjukdomen, som afgjort tog en lycklig vändning.

— Patienten var mycket svag — skref Fredrik — men all fara var öfverstånden.

— Jubilate! — det var den forna lifliga Mary, som med brevet i handen rusade in i sängkammaren till modren: — Mamma, han är bättre, han blir frisk! — ropade hon andlöst.

— Gud ske lof — fru Bergendahl knäpte omedvetet sina händer.

— Nu springer jag genast till prästgården!

Modren nickade bifall: — Gör det, min flicka, du har så troget delat sorgen med dem, så böra ni nu äfven glädjas tillsammans — och borta var Mary.

Nästa minut hade hon redan tagit hatt och kappa och var halfvägs nere i alléen, alt ännu med det dyrbara brefvet i handen. Det var gråmulet och snöade smått, men Mary märkte det ej; för henne hade himlen plötsligt klarnat, sedan sorgens moln vikit tillbaka, och hela världen skimrade nu i vänligt ljus omkring henne.

Prostinnan hade skrivit ett långt bref för första gången sedan sin afresa, medan „hennes gosse“, från hvars sjukbädd hon ej ett ögonblick vikit, slumrat in i en lugn välgörande sömn.

Elma kom Mary till mötes med öppna armar, prosten rökte i glädjen en väldig gammal pipa, som blott blef synlig vid särskildt högtidliga tillfällen och i köket puttrade en stor blankskurad kaffepanna. Alt gårdsfolket skulle dagen till ära få en extra förpläging, ty i detta hus rådde ännu den gamla patriarkaliska seden, att husbondsfolk och tjänare borde hålla tillsammans både i sorg och fröjd.

Efter denna glada dag följde dock åter många mulna, ty Viktors tillfrisknande gick mycket långsamt. Prostinnan, som från början ingalunda tänkt sig något långt uppehåll i hufvudstaden, hade nu redan varit borta mer än en månad.

— Hon kommer nog i nästa vecka — sade Elma alltid förhoppningsfullt, hvar gång Mary hälsade på i prästgården, men veckan kom och gick utan henne.

— Ännu litet tålamod — skref den goda frun — Viktor blir nog dagligen starkare, men doktorn låter mig inte fara, han hoppas att jag skall få hämta vår käre konvalescent med mig hem. Ombyte af luft och vistelseort värka ju välgörande och på något arbete här kan Viktor ej tänka förrän nästa år.

Det lät nu så förnuftigt och hoppfullt, tyckte både prosten och Elma, det var bara Mary som blef otålig öfver det långa dröjsmålet och så ringde adventsklockorna utan att prästgårdens vänliga värdinna fick fröjda sig nu som i månet år förr åt deras välkända ljud.

— Du skall få se att jag ännu blir ensam med alla julsysslor — sade Elma slutligen en dag helt gråtfärdig till Mary, och hon fick rätt.

Hushållet måste reda sig så godt det kunde under Elmas villiga, men ovana hand, och hennes goda vilja fick ersätta hvad som brast i förmågan. Mary stod henne äfven troget bi med alla förberedelser till hälgen och glada gingo de båda flickorna till väcket, då de fingo den vissheten att de kära resandena med all säkerhet voro att vänta till julen, emedan doktorn nu gifvit Viktor lof att få resa. Alt var äfven i den bästa ordning, när slutligen den utsatta dagen var inne och tackslälden från prästgården for af till stationen för att afhämta moder och son, de så länge väntade och efterlängtrade.

Ändtligen hemma.

— Ack, så äro ni då ändtligen hemma igen — utbrast Mary, när hon åtföljd af Fredrik, som nyss anländt på julferien, dagen efter de resandes ankomst hälsade på i prästgården.

— Ja, Gud ske lof att vi äro hemma — svarade prostinnan med tårar i ögonen — aldrig sedan jag blef gift har jag varit så länge skild från man och hem, men alt måste ju gå här i världen och hvad gör man inte för sina kära, när de behöfva en.

— Och huru mår Viktor efter resan?

— Han är litet trött, men det går väl öfver, få vi hoppas. Du kommer nog att finna honom något förändrad, Mary — jag säger det på förhand — han har ju så länge legat sjuk, det får du ej glömma.

— Jag tror han inte var riktigt frisk på hela hösten — menade Fredrik.

— Nej nej, nog låg väl det onda och grodde inom honom länge och väl. Nu kunna vi gå in och hälsa på honom, han längtar nog otåligt efter att få råka sina gamla vänner. — Hon öppnade dörren till sonens rum och sade gladt: — Här har du dem nu, min gosse!

Fredrik hade ju sett kamraten flere gånger under hans sjukdom, men Mary behöfde hela sin

viljekraft för att icke låta sin smärtsfulla undran blifva altför synbar. Var väl denna aftärda gestalt därborta på soffan med de insjunkna kinderna, den matta blicken och den vaxbleka hyn den fordom så sprättiske unge snobben? Hon kände att tårarne stego henne i halsen, men modigt bekämpande sin rörelse, fattade hon med ett litet välkomstleende hans framsträktta magra hand: — Du känner dig ju mycket bättre nu, Viktor, icke sant?

— Det är så skönt att vara hemma — svarade han blott, men till och med rösten var totalt förvandlad, den hade ej mer någon klang.

Elma kom nu in, hon var så glad öfver att hafva mor och bror hemma åter, att hon pratade och skrattade som en skata och Viktors trötta blick följde henne med ett litet matt löje, kanske tänkte han på den stora kontrasten mellan hennes frodiga lilla figur och glada blick och hans egna tärda drag. Han lyfte sin hvita, genomskinligt magra hand: — Ser den ut som en mans hand, Mary? — frågade han vemodigt.

— Inte ännu, men vänta blott, den fyller sig nog och får igen sin gamla styrka. Mins du hvilka tyngder du orkade bära i barndomen, du var nästan den starkaste af gossarne, så spenslig du än såg ut.

— Ja, det var då, det — log han, men det gladde honom synbarligen att höra henne tala om gamla tider och Mary fortsatte instinktmässigt i

samma ton, som om hon genast förstått att ingenting annat än dessa lugna, ljufva minnen kunde värka mer lugnande och välgörande på hans trötta sinne.

Slutligen reste hon sig för att säga farväl: — Vi måste gå nu — sade hon — Viktor behöfver hvila efter resan i går, du kommer bestämdt att taga dig en grundlig lur nu på förmiddagen och i morgon har du oss här igen.

— Tack för det löftet — sade prostinnan ute i tamburen — det lifvar upp vår patient och jag tror att gladt sällskap just nu är behöfligt för honom. Efter en lång sjukdom blir man lätt modlös, då svagheten alltid är känbar.

Tysta åkte de båda syskonen hem genom den snöhöljda skogen. Fredrik var den som först började tala: — Vet du, Mary, hvad som egentligen fattas Viktor — sade han — det är lefnadsmod. Det var detta som indirekt förlängde hans tillfriskande, denna passivitet, som fans hos honom redan långt förr än han sjuknade.

— Ack — sade Mary — jag påminner mig ock nu många yttranden från sommaren, som antydde hans missmodiga stämning.

Fredrik nickade: — Det låg i Viktors lynne, ser du, ända från pojåkåren, att gärna vilja vara ett halft hufvud högre än vi andra. Det är intet klander öfver hans karaktär, kan du förstå, jag antyder blott denna egenhet hos honom. När han lyckats såsom talare eller sångare etc., då lyfte

segerns vindfläkt honom på lätta vingar och han blef den glade sällskaplige Viktor, som intog alla genom sin älskvärdhet. Så var det här hemma i pojkbåren och så blef det äfven när han kom ut i världen. Hans anlag för konsten drefvo honom att slå in på artistbanan, han ville där blifva någonting stort, men han var i grund och botten för ärlig att misstaga sig om sin begåfning. Då han lärt stafva de första bokstäfverna i konstens alfabet, då gick det plötsligt upp för honom, att hans anlag kanske icke voro tillräckliga för att göra honom till en mästare och mindre ville han aldrig nöja sig med. Däraf kom sig hans misströstan, hans nedslagna sinnesstämning, som gjorde att huru träget han än arbetade, alt hvad han fick färdigt i hans egna ögon var idel fuskvärk.

Engång när jag fann honom vid staffliet, kastade han plötsligt penseln ifrån sig och utropade: — Vet du, jag är en riktig stympare! — Och likväl har jag sett flere nätta studier af hans hand, som i mina oinvigda ögon lofvade godt för framtiden.

Mary lyssnade till brodrens berättelse med varmaste intresse: — Jag tror på hans begåfning, sade hon energiskt.

— Ja, hvilken konstnär har ej haft sina tvifvel, sina mörka stunder. Vi skola nu uppbjuda alt för att höja hans sjunkna mod, kanske komma så äfven kroppskrafterna åter.

— Ja, det skola vi! — utropade Mary entusiastiskt — han skall ännu blifva sitt lands stolthet.

Fredrik log åt hennes ifver: — Åja, lilla syster, Viktor kan nog, om Gud vill, hafva en vacer framtid — sade han vänligt.

Det sista lilla ordet fastnade honom plötsligt i halsen, vid minnet af den bräckliga gestalten de nyss lämnat halfslumrande på hvilsoffan i det tysta sjukrummet.

Det visade sig dock snart att prostinnan i viss mån haft rätt, att ungdomligt sällskap värligen utöfvade ett lyckligt inflytande på konvalescenten.

Då syskonkretsen från Gretaby slagit sig ned kring hans soffa, kom där glans i blicken och färg på kinderna och han kunde ibland prata lika lifligt som i forna dagar. Men i ett afseende var Viktor sig olik. Ju mer man kelade med honom och täflade om att uppfylla hans knapt uttalade önsksningar, ju mindre fordrande och anspråksfull blef han och det kom alt mer öfver hans väsende en lugn glädtighet, som värkade angenämt på alla i hans omgifning.

Af den forne sprätten fans ännu ett litet spår kvar. Elma påstod att han koketterade med en blå flanellsmorgonrock för att den klädde honom så väl, han var också mycket noga med sitt linne och var angelägen att få en droppe af sin favoritparfym — violette de Parme — på näsduken, men den gamla egenkärleken var som bortblåst. Han kunde numera intressera sig för det allra minsta i

hemmet, för modrens hushållsdetaljer och fadrens församlingsarbete, alt sådant, som han förr gått liknöjd förbi med sinnet uppfyllt af de egna vidt-sväfvande planerna. Han hade aldrig varit ett sådant sällskap för de sina som nu, där han låg på sin soffa och ej tyktes hafva en tanke för sig själf. Huru skickligt Mary än ledde samtalet ditåt, kunde hon ej få honom att tala om sitt arbete. Hvad han tänkte därom, hvad han drömde, behöll han konsekvent inom sig och intresserade sig blott lifligt för sina unga vänners framtida utsikter och förhoppningar.

Det var en stilla, men lycklig julhäg man detta år firade såväl i prästgården som på Gretaby, ehuru några muntra utfärder eller glada julkalas ej kunde komma i fråga för Viktors skull — ty grannarna deltog alltid såväl i mulna som glada dagar varmt för hvarandra. Men ungdomen från Gretaby besökte dagligen pastorsgården och medförde friska intryck och lifliga skildringar från skog och mark, där gossarne skidade utför branterna, medan flickorna gärna togo sig en promenad i den rimklädda parken, och Viktor lyssnade belåtet till deras berättelser, medan brasan sprakade hemtrefligt i kachelugnen och den hjärtevänliga prostinnan undfågnade gästerna med det bästa julen haft att bjuda på i matväg.

När terminen sedan åter stod för dörren, tyckte alla att tiden riktigt flugit sin kos. Gossarne kommo sista dagen för att taga farväl af Viktor, innan de

reste: — Vi hafva en hel korg plommontårtor med oss till staden — berättade Harald viktigt.

— Ja, och de äro något bättre opp än både Fazers och Nymarks — sufflerade Bertel — äppel har mamma också lofvat oss.

— Det kan jag tro — smålog Viktor — lycka till, kära rustibussar, måtte ni få behålla er goda matlust och bli duktiga karlar i alla afseenden.

— Bruno vinner sin lyra i vår!

— Åh, jag får väl hud, kan jag tänka.

— Och Fredrik tager graden?

— Nej, först nästa vår. Kanske råkas vi i staden i vinter?

Viktors ögon mötte barndomsvännens i en lång blick: — Mins du hur jag förr alltid längtade ut i världen? — frågade han.

— Jag kommer nog ihåg det — sade Fredrik.

— Nu är det så ljuft att få stanna hemma, när ni andra resa. En lång sjukdom återför oss alltid mer eller mindre till barndomens ståndpunkt, tror jag. Jag har ofta denna tid erinrat mig Elmas otålighet, när vi förr kommo hem till ferierna. Hon tyckte alltid att hästarne sprungit för långsamt från stationen och hennes jublande: „Ändtligen hemma!“ klingar nu ständigt i mina öron.

Fredriks blick blef plötsligt töcknig; medan han stod där med vännens hand i sin, föreföll det honom, som om Viktors ord inneburit en djupare betydelse och han vände sig bort för att icke förråda sin rörelse.

Kanske hade dock Viktor redan spårat den, i alla fall sade han blott ett hjärtligt farväl och trykte hårdt Fredriks hand. Hvardera anade att det kanske var ett farväl för lifvet i detta trofasta handslag mellan två barndomsvänner.

När budskapet kom.

— I morgon är du redan mycket, mycket bättre — sade Elma hvarje ny dag med samma glada tillförsikt.

— Nästa vecka får han gå ut och hämta frisk luft — menade prosten.

— Bara det blir vår — log prostinnan förhoppningsfullt, men doktorn, som hvarje vecka besökte den unga mannen, såg saken mindre ljust. Ändtligen föll utslaget. Den långvariga bröstinflammationen hade skadligt invärkat på lungorna och den förut försvagade konstitutionen ägde ingen motståndskraft. — Om patienten härdade ut till våren, kunde möjligen en resa söderut ännu företagas — hette det — det fans ju hopp och man borde hålla modet uppe i det längsta, men Mary satt förstenad, när detta grymma budskap träffade henne.

Doktor L., den nyutnämde kommunalläkaren, som var främling på orten och obekant med alla

dess förhållanden, talade fullkomligt lugnt om saken som ett oomtvistligt faktum, när han på återvägen från prästgården vek in för att äta middag på Gretaby.

Ej en muskel i Marys ansikte förvreds, men det gled en sådan besynnerlig kyla genom hela hennes kropp ända ut i fingerspetsarne, som mekaniskt smulade sönder brödet på bordsduken, och när den i hennes tycke ändlöst långa måltiden var öfver, steg hon upp, stel som en automat.

Modren närmade sig henne och tryckte i smyg hennes hand: — Skulle du ej gå in i sängkammarn och lägga dig ett ögonblick? — frågade hon med öm oro.

— Nej, mamma, jag tänker gå till prästgården — svarade hon tonlöst.

Modren sökte ej afråda henne, rörelse i friska luften var kanske nu det nyttigaste, tänkte fru Bergendahl med en djup suck.

Marssolen lyste blidt på snöfälten, där redan en och annan mörk fläck antydde vårens tysta förarbete i det fördolda. Björkarna sågo så bruna ut i backsluttningen och på prästgården gingo Elmas hönor förnöjda och pickade kring sädesboden, medan tuppen uppe på planket ljudeligen ropade sitt kukkeliku. Alt såg så vänligt och välbekant och så gladt ut i vårglansen. Kunde doktors skrämmande förutsägelse verkligen innebära någon sanning, kunde dödens skugga hvila öfver detta

ljusa, fridfulla hem, där lyckan hittills varit bofast? Hon ville ej kunna fatta det.

Då hon trädde in i huset, såg alt ut alldeles som vanligt. Prosten satt lutad öfver skrifbordet i sitt kanslirum, Elma småpratade med sina kanariefåglar, medan hon vattnade krukväxterna på fönsterbrädet, och prostinnan satt och stickade inne hos den sjuke. Solen, som dämpad föll in genom de gröna gardinerna, lyste på hennes goda, moderliga ansikte; hon såg så lugn och stilla ut, men kring hennes läppar hade tecknat sig ett drag af tyst, djup resignation.

Hon nickade, då hon såg Mary i den öppna dörren, och visade mot soffan, där Viktors fina, bleka ansikte hvilade på hufvudkudden — han sof. Mary smög tyst in i rummet och satte sig så, att hon kunde betrakta honom. Hvad han var genomskinligt hvit! De blå ådrorna bildade ett fint nät vid tinningarna och nu under hans sömn kunde hon riktigt se huru insjunkna ögonen voro och huru smal och spetsig den vackra näsan blifvit. Öfver hela gestalten hvilade ett uttryck af oändlig trötthet och den magra handen på det röda hviltäcket såg ut som ett vissnadt blad.

Och medan hon så satt där orörlig och betraktade honom, trängde sig vissheten om sanningen med oemotståndlig makt inpå henne, döden hade redan tecknat sitt insegel på denna blekande panna — för Viktor fans icke mer någon framtid.

Då hon såg upp, var prostinnans blick frågande fästad på henne, och då deras ögon möttes, hade de två utan ord förstått hvarandra, förstått att hoppet dött i bådas hjärtan.

— Vet han det redan? — frågade Mary sakta och lutade sig fram mot sin gamla vän.

Prostinnan skakade på hufvudet: — Hans far skall förbereda honom, men jag tror nog att han länge anat sanningen, fastän han tegat för oss — ljud svaret lika dämpadt — han har varit mattare i dag, jag hoppas dock, att denna goda sömn skall en smula styrka de medtagna krafterna.

De sutto åter tysta, Mary höll uti en garnhärfva åt prostinnan och en halftimme senare vaknade den sjuke.

— Goddag Mary — sade han — hvad ni äro flitiga, det är riktigt att skämma ut latmasken, som ligger här på soffan och drönar bort dagen. Ser du, så sköna hyacinter tant Charlotte skickat mig: en röd och en blå, sådana fina skära färger! — han såg med en artists blick på den lilla blomstergruppen i videkorgen. Den utgjorde verkligen en prydnad i sjukrummet, som tack vare prostinnans ömma omsorg äfven för öfrigt var så angenämt som möjligt.

— Hvad solen värmer redan, Mary, snön borde smälta som smör. Har du hittat videokissar i hagen? Våren är nog här innan vi kunna ana det — och han nickade gladt åt henne.

— Elma går här och blåser på några blåsippsknoppar hvarje dag för att kunna hämta mig de första utslagna blommorna. Har jag det inte som en prins, hela huset rör sig uteslutande kring mig. Jag måste ju bli en tyrann med tiden.

Prosten kom in för att småleende betrakta honom, prostinnan jämkade hufvudkudden och Elma trippade in med litet fruktgelé på en glas-talrik. Icke en sorgsen min, icke ett knotande ord eller en hörbar klagan störde friden i det ljusa behagliga sjukrummet, öfver hvilket döden nästan ömt bredde sin skugga.

Gripen af denna enkla, storslaget burna sorg — vände Mary stilla tillbaka till hemmet utan aning om att det var sista gången hon i lifvet sett barn-domsvännens klara blick, som dröjande följde henne till afsked.

Ty i nattens tystnad kom där ett bud, en kallelse till den unge pilgrimen att bryta upp; och med blödande hjärta kände prosten hvad hans plikt både som fader och präst fordrade af honom. Han satte sig hos sonen, såsom han suttit hos så många sjuka och döende redan under sin långa ämbetstid, och sade honom att detta bud kom från Herren i himmelen, som klappade på, för att han skulle följa genast och utan motstånd.

Viktor låg alldeles stilla och betraktade fadren oafvänt med de stora, af sjukdomen onaturligt glänsande ögonen: — Är du beredd, min son,

att åtlyda kallelsen, kan du ödmjukt säga: — Ske din vilja, min Gud?

Prostens röst darrade och tårar skymde hans blick, det var den svåraste stunden i hans lif.

— Det finnes således intet hopp om tillfrisknande för mig? — Kanske låg där en liten skymt af klagan i den låga rösten, och fadrens hufvud sjönk tungt mot bröstet: — Jag får ej bedraga dig, min son, nu om någonsin gäller det — sanning framför alt — sade han.

Viktors ögon slöto sig för några sekunder och en enda klar tår trängde sig fram och rann tyst utför hans tärda kind, sedan var den korta striden öfver, han vände sig till fadren och sade ödmjukt: — Pappa vet huru svag jag varit och huru mycket jag felat.

— Herren gifver den ångerfulle nåd. Tror du på syndernas förlåtelse för Kristi skull?

— Ja, jag tror och hoppas — svarade Viktor sakta.

— Då, min älskade gosse, är alt godt. — Den gamle böjde sig ned och kysste sonens panna och Viktor lade armen kring hans hals:

— Tack för all kärlek, pappa, alt tålmod. När far och mor kunna hafva så mycket öfverseende med sitt barns fel och brister, huru stor skall då icke Guds barmhärtighet vara. Det är en hugnad att tänka därpå — och pappa, jag är *så* — *så* trött. — De vackra ögonen slötos för alltid och hufvudet föll tungt tillbaka på kudden.

Sommarregn.

Solen sken klart och vårens lärkor jublade i skyn, när Viktors graf bäddades på den tysta kyrkogården. Fredrik hade kommit hem, åtföljd af flere kamrater till den bortgångne, för att ledsaga honom på hans sista färd, och fulltonig klingade sången vid den grönklädda griften.

„Stilla slumra de saliga“ sjöngo de och sedan framträdde en konstnär och nedlade en lagerkrans på den unge artistens graf: — I dig hälsade vi nyss den gryende dagens löftesrika framtidsman — yttrade han — hos dig spårade vi rika anlag till någonting stort och betydande inom konstens värld. Nu har dödens lie oväntadt afmäjat våra sköna förhoppningars brodd. Domnad är handen, som engång kunnat efterlämna oförgätligt arf åt kommande generationer och kvar lefver endast minnet af din älskvärda, vinnande personlighet, din nobla karaktär och ditt varma hjärta. Sof i frid, du unge, på medvetandet att hafva tänkt det ädla och velat det sköna.

Mary stod under hela hyllningen orörlig och stirrade med tårlös blick ned i den blomsterhöljda grafven på den af kransar nästan dolda kistan; så hade hon äfven nyss stått vid bädden i det tysta rummet borta på prästgården, där Viktor sof sin

sista sömn bakom de fälda gardinerna. Dagnen föll matt på hyacinterna och lagerträden, cameliorna och den gröna cypressen, som omgäfvade den bleka slumraren, på hvars panna dödens majestät var lägradt, medan ett hemlighetsfullt leende log kring den vackra munnen.

Det var omöjligt för henne att fatta att han var död, omöjligt att tänka att han aldrig mer skulle slå upp blicken och möta hennes som i forna dagar.

Hon gick hela dagen som i en dröm och utförde mekaniskt alla sina vanliga sysselsättningar, men hon hade därunder en förnimmelse af att människorna borde vända sig om och betrakta henne såsom en den där rörde sig i sömnen, och allt som talades hörde hon, likasom skulle det återljudit från ett långt afstånd, hvarigenom rösterna fingo en underlig främmande klang.

Vårsolen stack så bjärt i ögonen, tyckte hon, att det plågade henne, och barnens skratt skar henne i öronen, hon var till det yttersta känslig för alla störande intryck utifrån.

Modren såg ofta bekymrad på henne och visade genom tusen små ömhetsbetygelser att hon kände och led med henne och på aftonen af begrafningsdagen, när alla andra i huset slumrade, satte hon sig stilla vid Marys bädd och tog hennes hand i sin: — Du kan inte sova, min flicka lilla?

— Nej, blott jag lägger hufvudet på dynan, faller jag i en besynnerlig dvala och tycker mig

med slutna ögon genomlefva hela den sista tiden — men någon verklig sömn är det inte.

— Du lider, käraste barn — sade fru Bergendahl ömt.

Mary svarade ej, blott borrhade ansiktet djupt ned i kudden: — Tror du inte att din mor förstår dig, min älskling? — Intet svar. — Du kan ej missunna honom hans hvila, mins du hur trött han var?

— Ack ja, men jag vill inte kunna tänka att han verkligen är borta, vill inte — inte — kunna — bära det — och Mary kastade plötsligt armarne om modrens hals och brast i en ström af lättande tårar, de första hon sedan dödsfallet gråtit.

Fru Bergendahl hindrade henne ej, strök blott lugnande hennes hår, tills den unga flickans snyftningar blefvo mindre våldsamma; men alt fortfarande låg hennes mörka hufvud kvar på samma trygga hviloplatz och den låga rösten vid modrens öra var ämnad endast och uteslutande för henne.

— Ser mamma, han var mig så kär; ända från det jag var en liten flicka, beundrade jag Viktor, men han höll endast af mig som en barndomsvän, en trogen kamrat, aldrig som någonting mer. Jag hade hans förtroende kanske mer än någon annan, men inte hans kärlek, man vet, man känner ju sådant. Men fast han inte brydde sig om mig, så, ack om han blott fått lefva, skulle jag varit lycklig att få sola mig i glansen af hans fram-

gångar och glädjas åt hans sällhet. — Hennes tårar runno åter ymnigt.

— Kärlek väcker ej alltid genkärlek — sade modren — och det är skönt om man kan älska rent och osjälfviskt utan att begära någonting tillbaka, men om du en dag sett Viktor lycklig vid en annans sida, skulle ditt hjärta kanske då fått ett stygn djupare än det, som nu orsakar dig smärta. Du är aderton år, min Mary, du står ännu likasom på ungdomens tröskel, att jag så må säga, och fastän du i denna stund tycker att ditt hjärta är såradt till döds, att din sorg är evig — så skall du likväl engång i framtiden blicka tillbaka på dessa bittra timmar och tacka Gud för dem, tacka för att detta samma sjuka hjärta klappar friskt i ditt bröst. — Ja, du ser förundrad på mig, mitt barn, och anser mina ord kalla, men tro mig — en dag skall du besanna dem. Vår bittersta sorg i ungdomen är som sommarregnet. Det faller stridt på nylöfvad ungskog och knoppande rosor, men när solen åter lyser fram ur molnen, dofta björkarnas blad och rosorna slå ut i blom. Gud den Allvise, som älskar oss så högt, har så skickat det efter sitt goda behag. Lofvadt vare hans namn!

Mary låg ännu alldeles stilla med sin kind mot modrens skuldra: — Mamma har ännu aldrig sagt mig något annat, än det som varit sant och rätt — hviskade hon — men innan lugnet kommer — hur skall jag orka igenom striden?

— Bibeln har ett skönt löfte till alla trötta och betungade — sade fru Bergendahl stilla: „Jag skall upplyfta, bära och hjälpa eder“ — säger Herren vår Gud. Förlita dig helt på Honom, mitt barn, ty Han allena kan jämna våra stigar.

— Bed för mig, att jag må kunna det, — hviskade Mary.

— Det gör jag alla dagar för hvart och ett af mina barn, men mest för det som lider — sade modren, lade henne ned i bädden och svepte täcket om henne alldeles som då hon var ett litet barn. Sedan dröjde hon kvar ända tills en välgörande sömn tillslöt Marys sorgsna ögon.

Ej utan strid.

Det var nästan outhärdligt, tyckte Mary, att stiga upp den följande morgonen, börja dagen alldeles såsom vanligt och tänka på att så skulle det vara i morgon och öfvermorgon också och dagen efter dem äfven, långt in i framtiden, medan Viktor låg kall därefter i sin tysta graf.

Hon kunde ej rätt fatta att ej tiden stannat en smula i sitt lopp, att den värkligen oafbrutet ilade vidare på sitt gamla vis och att lifvet rundt omkring henne rörde sig i sina vanliga gängor. Men så var det i alla fall och nu gälde det för

henne att stå upp och taga sin del i den kamp, som hvarje människa måste utkämpa härnere i denna stridens och pröfningens värld.

Hittills hade hennes lif liknat den brokiga fjärrilns eller den muntra ärlans i vårens solskensdag, nu kände hon att arbetstiden hade kommit på allvar. Men då hon modigt försökte taga del i allting där hemma, var det som skulle en känsla inom henne uprest sig däremot. En känsla af att hon begick en orättvisa mot den döde, när hon bekämpade sin saknad efter honom. Det kunde ju förefalla som om hon glömt honom och därför sprang hon ofta bort från sällskapet eller arbetet för att gråta i någon vrå och sålunda stredo två viljor i hennes inre: viljan att göra sin plikt mot de kära i hemmet och försöka taga lifvet sådant det nu engång var, och viljan att sörja den bortgångna vännen och gråta slut alla ögats tårar öfver hans minne.

Hon tyckte det nästan var ett brott mot honom att nytja annat än svarta kläder och om hon en dag eller par blef förhindrad att besöka grafven och sätta friska blommor på kullen, kände hon de häftigaste förebråelser.

Så var det äfven första gången hon efter dödsfallet brast i skratt åt lilla Esters naiva prat: löjet följdes omedelbarligen af tårar. Hon tänkte att hon aldrig skulle känna sig glad till sinnes och lätt om hjärtat, då skuggan af grafven därborta låg öfver hennes lefnadsväg, men vårsolen steg

alt högre och högre och dref oemotståndligt alt mörker på flykten.

Dagarna voro ljusa från arla morgonen till sena kvällen och arbetet i hemmet ökades med dem. Småflickorna hade vuxit både på längd och bredd och måste hafva nya sommarkostymer och hela huset från ofvan till nedan skulle undergå en grundlig vårstädning; öfveralt behöfde modren Marys villiga händer och när hon hade en ledig stund, kom fadren och bad så hjärtligt om litet hjälp vid något angeläget skrifarbete.

— Mary hit och Mary dit — hette det dagen i ända. — Huru skulle jag redt mig i vår utan dig — sade fru Bergendahl ofta och de orden hade en vacker klang i Marys öron — det var en stor tillfredsställelse för henne att vara behöflig och nyttig i hemmet.

Så gled tiden bort snabbare än hon kunnat ana, och dess läkande hand stillade omärkligt sorgens häftigaste svallvåg i det unga bröstet.

En dag, när hon kom till prästgården, förde Elma henne genast in i salongen: — Viktors studier hafva kommit hem — berättade hon — och den sista lilla taflan, som ännu stod på staffliet, då han sjuknade, ha vi hängt upp här öfver pianot, kom och se på den.

Det var ett litet fint tecknadt hufvud taflan förestälde. Ett ungt ansikte omramadt med mörkt krusigt hår och med ett par stora drömmande blå ögon, som lefvande blickade Mary till mötes. Dra-

gen voro ej regelbundet vackra, pannan var för låg och hakan för kort, men uttrycket i blicken fängslade åskådaren med oemotståndlig makt, den var så full af längtan, af ousäglich tränad mot ett fjärran vinkande mål.

Länge stod Mary likasom fastvuxen vid golfvet, oafvänt betraktande bilden, sedan fylldes hennes ögon långsamt af tårar.

— Hvad tror du att den föreställer? — frågade prosten, som tyst närmat sig och nu stod vid hennes sida.

— Det är kanske ett porträtt — menade Elma.

Mary skakade afvärjande sitt hufvud: — Denna bild är en personifiering af den längtan efter fulländning, efter ett ouppnådt ideal, som förtärde Viktors konstnärssjäl — svarade hon sakta.

— Gud ske lof, då har han nått sitt mål — sade prosten i samma ton — ty „Kristus allena vår längtan fullkomnar.“

Mary tog hans hand och förde den vörnadsfullt till sina läppar, sedan kysste hon prostinnans glänsande hår, där några hvita strån redan inväft sitt silfver.

Att förlora sin dyrbaraste jordiska skatt och likväl undergifvet säga: — Herre, ske din vilja — det kunde dessa föräldrar och därför blef deras sorg en helig sorg, som spred välsignelse öfver hemmet, fastän den tomma platsen därinne aldrig skulle blifva fylld.

Hon hade i sin ungdomliga häftighet mycket att lära sig af detta hälgade lugn, det kände hon, och när hon återvände till arbetet i hemmet, låg det som en ny kraft i hennes gärning. Ja, hon sprang ännu på kvällen ut i trädgården och hjälpte Pihlgrenskan att ansa om tulpaner och vårlökar på rabatterna och den friska doften af fuktig mull fylde rymden med vårluft.

Men hvad var det för ett brunt blad som föll henne i handen? Ack, en puppa!

Hon tog omsorgsfullt upp den och lade den på gräsmattan för att sedan gömma den under glas på fönsterbrädet och sålunda kunna gifva akt på dess utveckling till fjäril. Längre förblef hon tankfullt stirrande på den lilla mörka hylsan och därvid runno henne i minnet sångens ord:

Du lilla fjäril, lär mig du
att bida gladt i tron ännu
det bud, som lof mig bringar,
att lägga vinterdräkten af
och uppstå ur min gömda graf
med nya, lätta vingar.

Så hvilade nu Viktors stoft likasom puppan i jordens sköte, men på nya, lätta vingar hade själen flytt mot ljuset. Aldrig någon missräkning mer, aldrig en sviken förhoppning, utan idel klarhet och fullkomning. Lycklige Viktor! Nu kunde hon för första gången tacka Gud, om ock med skälvande läppar.

Och så knöt sig dag till dag under omväxlande sysselsättningar. Småflickorna talade om sommarferierna med en viss längtan, då solen sken altför lockande in i läsrummet, och Mary gaf sina söndagsskolebarn lof för sommarn. Det var med saknad hon skildes från dem, ty nu hade detta arbete blifvit henne kärt och hon hoppades att åtminstone något litet frö, som hon utsatt i de ungas hjärtan, med Guds nåd måtte gro.

Terminen led mot sitt slut, svalorna hade kommit och fruktträden i Gretaby trädgården stodo i knopp.

— Vet du, Mary, hvad pappa och jag tänkt — sade modren en dag — jo, att du skulle resa och hälsa på Gerda och Henry. Det blir nu snart ett år sedan Gerda sett någon af de sina och vi äro förvissade att hon längtar efter att få mottaga dig.

Marys vackra ögon började stråla: — Huru goda ni äro mot mig! — sade hon blott.

Modren kysste henne utan att svara, men Mary kände att föräldrarna varit nöjda med hennes tyst och tåligt utkämpade strid och att denna resa var ett uttryck för deras innerliga medkänsla med hvad hon genomgått under den flydda våren.

De hade äfven beslutat att Fredrik skulle beledsaga henne, om ock Mary sedan kvarstannade någon tid i det unga hemmet för att först senare återvända. Alt var så förberedt och planerat för resan, att det nästan ej återstod annat för Mary

än att packa sin kappsäck och säga farväl och sedan — ut — ut i den stora, vida världen, där det fans så mycket nytt och främmande att se och lära. Hennes hjärta klappade häftigt vid den tanken. Hon hade ej förr längtat bort, men nu förstod hon att nya friska intryck skulle göra henne godt och var sina föräldrar dubbelt tacksam för deras kärleksfulla omtanke om hennes bästa.

Snart var den morgon kommen, då hon skulle resa, hon skildes med tårar från alla de hemmavarande och när hon åkte genom alléen, tänkte hon: — Hur skall jag väl vara till mods, då jag kommer tillbaka? — Ja, det visste Gud allena, hon lade hemmet och de kära i Hans hand, men när de körde förbi kyrkogården, sprang hon ur vagnen och lade en liten bukett af hvitsippor och vintergrön på Viktors graf: — Farväl, farväl — hviskade hon — jag glömmet dig ej.

— Kvivitt, kvivitt! — svarade en jublande fågelstämma från trädkronan öfver kullen, det var som en tillönskan om lycka från slumraren därnere, tyckte hon, och så reste hon.

I hufvudstaden blef det ett kärt återseende. Faster Rosa log så vänligt, farbror Lange sade på sitt lakoniska sätt, att nu var det riktigt komplett och till och med gamla buttra Vappu gladdes på sitt trumpna sätt åt hennes ankomst.

Bruno och de yngre bröderna stodo just i beråd att resa hem, Harald och Bertel uppflyttade

till högre klass, men Bruno ledsamt nog utan lyra. Han hade värkligen, såsom han själf fruktade, blifvit kuggad i matematiken och var nu rätt ur humör vid den tråkiga utsikten att få taga om profvet på hösten. Allra helst skulle han nu gifvit studierna på båten, men stoltheten höll honom tillbaka då han nu engång var så nära det eftersträfvade målet. Lagman Bergendahl önskade äfven att han skulle försöka sin lycka ännu engång och Fredrik ansåg det fegt att uppgifva arbetet i midten: — Har du väl fångat lyran, kan du ju sedan studera landthushållning och ekonomi så mycket du vill — menade den äldre brodern.

— Studera och ideligen studera — skrek Bruno otåligt — nej, jag vill icke studera mer, jag vill lefva. Man är ju inte annat än en halfdöd kropp, då man beständigt skall sitta inom hus och hänga näsan öfver böckerna.

Fredrik skrattade hjärtligt: — Du vill nog i alla fall blifva en skicklig landtbrukare och följa med alla tidens framsteg — sade han blott, men Bruno var nu icke vid lynne att ingå i en diskussion om den frågan.

Några dagar senare styrde Fredrik och Mary färden ut på villande haf. Helga viftade farväl åt dem från kajen, hon tyckte att Mary såg så treflig ut i sin nya ljusgrå resdräkt med den runda hvita halmhatten på sitt käcka mörka hufvud och att Fredrik stod så beskyddande trygg vid hennes sida.

Långsamt vände hon om till hemmet, när den sista skymten af ångbåten försvunnit i fjärran, men syskonens blickar riktades ut mot det skimrande vattnet, som skulle bära de kära till nya intryck, nya syner och möten, och Mary kände att hennes själ halft omedvetet öppnade sig för dem, som blomman för dagsljuset.

Ack, det var som ett brokigt panorama för henne, denna lustfärd genom Sverige och Nordtyskland och bort till det minnesrika alplandet, och Fredrik öfvade tappert sin geografi under vägen, men för dem båda var dock Genève och Gerdas lilla hem där kronan på väcket.

Återseendets glädje tyktes för alla syskonen nästan som en skön dröm, de kände sig outsägligt lyckliga öfver att åter vara tillsammans och många intressanta utflykter företogo de, anförda af Henry, som var en förträfflig ciceron.

Mary kände bergsjättarnes friska andedräkt svalka sin kind och sänkte sin blick i alpsjöarnas djupa blå, hon mottog det nya, som mötte henne, med vaket sinne och erfor med fröjd, att hon var ung och stark nog för att njuta af lifvet och alt det sköna Gud skapat. Gerda åter var förtjust öfver att hafva systemen hos sig och då Fredrik återvände till norden och Gretaby, dröjde Mary kvar för att tillbringa sin sommar vid Genfersjöns stränder.

Åter engång Helgas dagbok.

När jag bläddrar igenom bladen i min lilla röda bok, tycker jag att mitt lif liknar en stillsam liten bäck, upprunnen i skogens tysta famn och sedan långsamt rullande fram ut till bebygda näjder genom fält och trädgårdar i vänligt solsken. Ingen våldsamt storm har oroat den lugna ytan, men småfåglarne hafva byggt bon i strändernas alar och näckrosorna simmat på vattenspegeln. Jag har varit en lycklig flicka hela min lefnad, huru skall jag kunna tacka Gud, såsom jag ville och borde, för Hans outtröttliga kärlek!

Mamma har nu blifvit vida friskare än i min barndom, hon ser helt ungdomlig ut och morbror Bergendahl säger hvarje gång de råkas: — Syster Rosa, du börjar altmer se ut som en äldre syster till vår Helga. — Den käre morbror, han räknar alltid mig med bland sina egna barn.

Gamla pappa är alt ännu flitig som en myra, ehuru hans hår blifvit hvitt, och han spelar inte mer violin, utan tager i stället ett parti schack med Fredrik eller mig om söndagskvällarna. Harald och Bertel äro nu sjundeklassister, muntra pojkar, fulla af lustiga påhitt, men snälla i grunden och lätt styrda; man känner mosters uppfostrande inflytande öfver dem.

Bruno *studerar* — det uttrycket skulle han själf helst mönstra ut ur språket — landtbruk vid en af våra jordbruksskolor, sedan skall han resa till Sverige och Danmark, kanske äfven till Nordtyskland, för att praktiskt utbilda sig för sitt älskingskall. Pappa brukar småleende säga att då först minnes han sin egen ålder, när han ser den ena „rekryten efter den andra ur Bergendahlska kompaniet“ rycka fram i skolans led. Småfläckarna äro sista reserven, så näpna plikttrogna små varelser man gärna kan se, isynnerhet lilla Ester med sin tjocka ljusa fläta i nacken och de långa ögonhåren öfver de vackra blå ögonen. Hon liknar Gerda, då Edit däremot mer påminner om Mary med sitt lifliga lynne och „små humörer“ ibland, som Vappu säger. Båda hafva de goda hufvuden och äro samvetsgranna i fråga om sina läxor, man har aldrig någon oro i den vägen för dessa små flitiga bin.

Men à propos Gerda, så var hon nyss hemrest på besök med man och en allra som sötaste liten gosse, som höll på att blifva „dränkt i kärlek på Gretaby“ skref morbror. Farmor — som tant Charlotte kallade sig — ansåg honom för det vackraste barn i världen, men när han satt i mormors famn, tyckte jag det var en så ljuf tafla.

Henry föreföll redan som en respektabel familjefar och var ej så litet stolt öfver sin duktige pys, som belåtet kraflade upp på hans breda skuldror, och mamma Gerda, lika fin och skär som på

sin adertonde födelsedag, log blidt åt sina käras små skälmstycken.

Mary — min kära trofasta kamrat — arbetar i Stockholm på sin utbildning till en dugande och skicklig gymnast och det tror jag nog också hon blir med tiden. Och på T. vackra kyrkogård blommade rosorna i somras rikt på Viktors lugna graf. Af alla i den glada kretsen på „Drömmarnes kulle“, har han tidigast nått målet. Man säger att minnet lefver, då blommor gro på grafven — det är en vacker tanke och här finner den äfven sin tillämpning. Far och mor, syster och vän, ingen har glömt den unge slumraren — lycklig han!

Vår lilla skyddsling Janne slutade förra året sin skolgång och är nu bosatt hemma på Gretaby i en liten stuga, som morbror tidigare upplåtit åt hans mor. Blott han blir känd och får mera öfning, hoppas vi att han skall få en dräglig utkomst genom eget arbete och det är märkvärdigt att se huru skicklig och behändig han är med sin ena hand. Vi hafva redan mången gång fröjdats oss öfver den lyckliga slump, eller rättare den visa skickelse, som den där soliga sommardagen på vår sportfärd förde oss till den bofälliga mossbelupna kajan under bärget i skogen, ty därigenom blef en stackars vanlottad varelse förd ur armod och okunnighet och fostrad till en nyttig och lycklig medlem i samhället.

Det är en, hvars namn jag ännu icke nämt. Du, min kära dagbok, anar nog hvarför, du vet att

man oftast förtiger hvad som ligger en närmast om hjärtat. Nåväl, nu skall jag uttala hans namn i alla fall — Fredrik blef magister senaste vårvinster. Han tog en god examen, ty hans kunskaper likasom alt annat hos honom äro af gediget värde och hans framtidsplan är att studera vidare, för att blifva docent vid vårt universitet.

Och nu är det vår, majsolen lyser öfver det gamla, kära Helsingfors, som smyckat sig till fest; det är ungdomens och ljusets riddarfest promotionen, som står för dörren. Mamma och jag hafva haft händerna fulla, såsom man säger, dessa dagar med att ställa hela vårt hem i ordning för kära gästers mottagande. Moster och morbror skola komma från Gretaby för att öfvervara Fredriks högtidsdag, ty han skall promoveras och jag är den lyckliga, som får binda hans lagerkrans. Hvad det går lätt att arbeta, då man är glad, det har jag nu så ofta erfarit. O, ett så kärt besvär att få göra någonting för dem, som bevisat mig så mycken godhet! Hvarje gång jag iklädd mitt stora, hvita hushållsförkläde möter Fredrik, tager han mina händer och säger så vänligt: — Trötta inte ut dig, vännen lilla. — Därvid ser han på mig med sin goda, kloka blick och jag dumma flicka rodnar ända upp i pannan, medan hjärtat bultar i svindlande takt. Männe jag vara mycket, mycket dåraktig?

Det är den 31 maj i dag. I går kväll anlände moster och morbror, Fredrik och jag mötte dem

vid stationen, där det var en trängsel utan like, men allt gick helt gladt till, ty de flesta resande voro festgäster och förde redan med sig något af den fröjd de väntade sig här. Släkt och vänner mötte dem, unga magistrar välkomnade sina kransbinderskor och det hälsades och pratades åt alla sidor, medan folk i vimlet sökte rätt på sitt resgods. Gladast voro vi när vi reste hem med våra kära i den ljumma våraftonen, Fredrik med sin mor och jag vid morbrors sida och hemma väntade mamma med en liten tesupé.

Moster har ej på flere år besökt hufvudstaden, så att här är nog mycket nytt för henne att taga i betraktande, ty de stora stenhusen växa ju upp som svampar ur jorden. Nu på förmiddagen ha vi också vandrat omkring öfveralt och moster har provat sin nya sidenklädning. Hela staden är full af resande och gatorna vimla af folk, det är en sådan feststämning öfver det hela och alla man möter se så belåtna ut.

Studenterna ha uppvaktat jubelmagistrarna med sång och morbror blef så entusiasmerad vid minnet af forna tider, då han själf var med i ledet, att han började gnola och slå takten med promenadkäppen.

Mina två nya klädningar kommo hem på morgonen och se mycket trefliga ut, en ljusblå för promotionsakten och en vit för balen och i dag på eftermiddagen, då kransbindningen äger rum, har jag min gamla blommiga, som med litet nya

band och spetsar ser helt presentabel ut. Nu skola vi äta middag och så skall jag göra toilett, vi skola fara tidigt, säger Fredrik. Jag känner mig nog litet brydd att komma dit i det stora främmande sällskapet bland idel obekanta personer, jag som alltid varit en sådan blyg varelse, men det är så trygt, då *han* är med mig

Jag har ej hunnit skrifva en rad på tre hela dagar. När jag blickar tillbaka, tycker jag att det ej kan vara mer än en, så underbart snabt hafva de förgått och likväl ha de varit de innehållsrikaste i mitt lif. Ja, jag har upplefvat så mycket, jag har haft så roligt, jag har känt mig så outsägligt lycklig och nu äro festens timmar förbi, men jag har det bästa af dem i behåll för lifvet.

Ack, hvad vi hade det muntert på kransbindningen. Värddinnan — allmänna kransbinderskan — var så vänlig mot oss alla små obekanta flickor från skilda håll och orter, ingen blef glömd eller förbisedd och Fredrik hade några goda vänner och kamrater, som äfven nu skulle promoveras och hvilka jag kände förut. Med dem och deras kransbinderskor slogo vi oss ned och bildade ett mycket treffligt kotteri.

Det var ej något lätt arbete att foga samman de styfva lagerbladen till en vacker och hållbar krans, men en äldre fru — släktinge i huset — var nog vänlig att visa oss till rätta, så att vi redde oss tämmeligen bra och Fredrik försäkrade åtminstone helt trovärdigt, att hans krans var synnerligen

välbunden; men på hans omdöme kunde jag af flere skäl denna gång inte fullt lita.

Senare på kvällen, när arbetet var undangjordt, började dansen, det var dock så hett i salongen, att många med oss föredrogo en promenad ute i Brunsparken, ty vädret var utmärkt vackert och träden hade redan en fin ljusgrön skiftning.

Ja, den promenaden skall jag visst aldrig glömma, ty där under trädkronornas skuggiga hvalf tog Fredrik min hand, såg mig djupt in i ögonen och sade att han älskade mig och att det varit hans lifs ljufvaste dröm att få kalla mig sin hustru.

Jag vet inte hvad jag svarade och Fredrik säger att han aldrig skall tala om det, efter jag har så dåligt minne, men nog måtte han förstått att mitt lilla, dumma flickhjärta alltid tillhört honom.

Så fort vi kommo hem, anförtrorde jag mamma, som väntat på oss, min lycka och själfva promotionsdagen eklaterades vår förlofning. Morbror sade att han alltid ansett mig som en dotter och moster tryckte mig till sitt bröst och hviskade, att hon haft Fredriks förtroende sedan långt tillbaka.

O, du min käre, käre Fredrik, du vet icke huru högt jag älskar dig, ty det kan ej i ord uttryckas! Du är så god, så klok och begåfvad och jag är blott en liten obetydlig flicka, men Gud, som har gjort mig så lycklig, Han skall också

hjälpa mig att bereda dens lycka, som är mig dyrbarare än själfva lifvet.

Promotionsakten i vår vackra solennitetssal var mycket högtidlig. Jag satt där i kransbinder-skornas rad med min praktfulla rosenbukett i famnen alldeles som en prinsessa i sagan och altemellanåt sände Fredrik mig en varm blick, men när promotor tryckte kransen på hans panna, medan sången väldigt brusade från läktarn, så kunde jag icke hjälpa det — jag måste gråta.

Kanske där nog fans mången som log åt mina tårar och tykte att jag var bra tåpig, det kunde nu engång inte hjälpas, men äfven mosters klara blick strålade med fuktig klans. Jag kunde ana hur hon kände det, ty så öm mor hon än varit och är mot alla sina barn, är det dock som skulle ett alldeles särskildt band af öm sympati fästa henne vid den äldste.

På balen var det trångt och hett, men vi hade naturligtvis mycket roligt ändå och dansade tills morgonen ljusnade, och dagen därpå hade alla magistrar en förtjusande fest för sina kransbinderskor. Vi foro ut med ångbåt och där sjöngs och höllos tal och superades på Högholmen och alla sade till sist att „vår promotion“ var den trefligaste och mest lyckade af alla som varit, men kanske det hvar gång heter på samma sätt — det har jag inte reda på.

I går kväll voro vi med moster och morbror i Kajsaniemi och drucko te, ty morbror ville upplifva

gamla minnen från sin studenttid, och vi njöto alla af den lugna aftonen och de nylöfvade björkarnes doft. Sedan kom en skara unga studenter, stälde upp sig kring Pacii byst och sjöngo „Vi äro andens fria folk . . .“ och „Suomis sång“. Det klingade så skönt i kvällens frid.

Det var våra kära resandes sista dag i Helsingfors och nu på morgonen hafva de rest och Fredrik har följt dem hem till Gretaby. Hvad det kännas märkvärdigt tomt efter dem. Aldrig kunde jag föreställa mig att jag skulle sakna Fredrik så mycket, men vi hafva också under dessa år fått vara så mycket tillsammans.

Vi skola nu skriva två gånger i veckan till hvarandra, säkert blir det ändå oftare, än vi beslutat, ty det är så många saker jag glömde säga Fredrik i sista minuten, att jag är tvungen redan i dag påbörja mitt första bref till honom.

Midsommartiden hoppas vi få återse hvarandra. Då tar gamla pappa någon veckas tjänstledighet och vi resa alla ut till det kära gamla Gretaby, där jag äfven hoppas få träffa Mary och Bruno och upplifva glada ungdomsminnen.

A propos! I går mötte vi till vår förvåning herr Kontio, numera lektor vid Kuopio lyceum och vid hans arm — Eva Stormbom. Han hade kommit hit enkom för att anhålla om hennes hand, hade friat och fått ja och nu voro de likasom Fredrik och jag, om ej i sjunde himmeln, så likväl i högre rymder. Det var så roligt att Eva blef

lycklig, ty Stormboms hafva i vinter haft många bekymmer för Ossi, som sorgligt nog blifvit en riktig rant. Inez rider och åker bicykle, man ser henne öfveralt, men jag tror ej hon har mycken tid öfrig för sitt hem. Vi råkas sällan, ty våra och hennes sympatier gå åt vidt skilda håll.

Nu ropar mamma på mig. Vappu har tandvärk och sitt värsta åskväderslynne — det kan inte vara festdagar hvarje dag i året heller — men jag skall skynda mig att hjälpa henne med midagen, så jämnas nog åter rynkorna i hennes gamla, trofasta ansikte.

Hemma på Gretaby.

Augustimorgonens sol lyste varm på gräsmattorna i parken och trängde likt gyllene pilar in bland de höga träden.

Då lagman Bergendahl gifte sig, hade han planterat lindalléen ned till stranden, unga smärta telningar; nu stodo de där med fasta gråbruna stammar och täta rika kronor och äfven hängbjörkarna på gården sågo redan ärevördiga ut. Man kunde märka att åren ej förgått spårlöst ens i naturen. Endast sjön krusade sig lika blå som fordom och Måsholmens klippa reste sig lika kal, som när

Helga första gången såg midsommarkokkon tändas på dess krön.

Badhuset var nymåladt med hvita fönsterposter, men fiskar Josefs stuga var försvunnen, rifven till grunden och platsen jämnad, så att nu blott en liten grushög under gräset påmint om den hård, där blinda Lena brukade sitta med sin stickning. Fiskaren själf hvilade sedan länge på kyrkogården vid hennes sida och aborrar och gäddor fingo nu simma fritt i viken, där han förr lade sina nät och där hans gamla eka gled fram öfver vattnet i den tidiga morgonstunden.

Uppe vid själfva gården såg alt tämmeligen oförändradt ut; det ljusa tvåvåningshuset var väl bibehållet och blomstergrupperna på gräsmattan prunkade som vanligt i rik färgprakt, medan vildvinet numera omslingrat den hemtrefliga verandan så tätt, att den fullkomligt liknade en löfsal. Gamle Tusse hade gått till de sälla jaktmarkerna, han blef af barnen högtidligen begrafvad under en lönn i parken och på kullen restes en vacker sten, på hvars jämna yta Bruno högg namnet Tusse i stora tydliga bokstäfver. Han kunde nog förtjäna en minnesvård för sin långvariga och trogna tjänst.

I hans ställe vaktades gården nu af två väldiga newfoundländare, verkliga praktexemplar till hundar och af en fromsint natur. De utgöra en prydning, där de ligga makligt utsträkt i solskenet med de kloka ögonen halfslutna och de yfviga öronen släpande på sanden.

I trädgården stodo buskraderna alldeles som förr, dignande under bördan af svällande gröna och röda stickelbär och drufliknande vinbärsklasar, och äppel- och päronträden hängde fulla med frukt, som färgades och svälde i augustisolskenet.

En liten krokryggig gumma med hvitnande hår under den rutiga bomullsduken låg framstupa i morotssängarna, det var Pihlgrenskan, som alt ännu kvarstod på sin gamla post, dock biträdd och understödd af yngre och driftigare krafter.

Ja, sådant var Gretaby, nu såsom förr ett innerligt treffligt hem, en vacker välvårdad fläck af jorden, där det var godt att få bo och vistas för alla, som fästes därvid med barndomskärlekens fasta, oslitliga band. Tjugufem år hade förgått, sedan lagman Bergendahl hemfört sin unga hustru till detta hem, som genast blef dem kärt, och i dag var det högtid, dubbel högtid, föräldrarnas silfverbröllop och Gerdas och Henrys fjärde bröllopsdag.

Redan tidigt på morgonen hade hela syskonskaran uppvaktat far och mor med en bröllopspsalm:

Ej fins en glädje på jorden vid,
 Som kunde den fröjd uppväga
 Ett hjärta känner, som all sin tid
 Ett annat hjärta får äga.
 När tvänne hälfter, att blifva ett,
 I kärlek smälta tillsamman,
 Rent oförfalskadt på guldets sätt,
 Som smälter i klara flammen,
 Si, då är glädje och gamman.

Så sjöngo de unga, friska rösterna i harmonisk samklang och ljufvare kunde väl ej fader och moder väckas en sådan dag. På verandan, som af vänliga händer under natten smyckats med gröna kransar, stod det prydliga kaffebordet med gamla Maris allra bästa kakor och kringlor och i midten tronade ett praktfullt blommande rosen-träd enkom för denna dag uppdrifvet i Sandnäs växthus.

Här samlades snart hela sångarskaran och äfven husets tillfälliga kära gäster, och när silfverbrudparet trädde ut, möttes de till först af ett litet syskonpar, en duktig pys på tre år och en liten ljusalf på ett och ett halft, med långa blonda lockar, som ledd af brodern dristigt tultade fram för att räcka mormor och morfar händerna fulla af blommor.

De älskliga små! Det var en hyllning, som ovillkorligt lockade tårar i mormors milda ögon och medan de kära barnbarnen ömt slötos i famn, sågo de unga föräldrarna stolta och lyckliga på sina små, som så väl fullgjort sin lilla roll i dagens festprogram.

Nu blef det en riktig storm af lyckönskningar och välgångsord och åt silfverbrudparet öfverlämnades af barn och barnabarn en vacker fruktskål af gediget silfver med årtal och deras namnchiffer ingraveradt på fotställningen. Sedan slog sig alla ned kring kaffebordet och Gerdas Lilly skulle nödvändigt sitta på morfars knä och doppa sin

skorpa i hans kaffekopp, medan lilla Henry förnöjd hängde vid mormors arm, men på andra sidan om henne satt unga doktorn „herr Fredrik“, som gamla Pihlgrenskan ännu så gärna kallade honom, med sin unga hustru, och Mary påstod att Helga som fru såg alldeles lika blyg och barnslig ut, som första sommarn hon kom på besök till Gretaby. Helga smålog och nickade åt henne och såg sedan upp till sin make och Fredrik log tillbaka mot henne och hviskade: — För mig skall du alltid förblifva ung, till och med när åren strött silfver i ditt hår.

— Ja, det är kärleken som gör oss evigt unga — menade lagman Bergendahl, som uppfångat de lågmälda orden från sin plats vid bordsändan, där fru Gerda var hans granne — se bara på mamma, hon blir aldrig gammal, därför att hennes hjärta är så bottenlöst rikt på kärlek. — Han rakte handen åt sin hustru med en trofast blick och alla de öfriga instämde entusiastiskt i detta yttrande, men fru Bergendahl log mot dem med fuktig blick utan att svara.

Hon kände kanske bäst själf att årens sorger och fröjder, burna med och för de många kära, icke gått henne spårlöst förbi, fastän hennes rika hår ännu icke förlorat sin mörka färg, eller de klara ögonen sin glans: — Jag har varit så rik i min lycka — sade hon slutligen stilla och omslöt make och barn med blickar af oändlig ömhet — därför ljuder det ock i dag oafslåtliga från mitt

öfverfulla hjärta: — Prisad vare Herren! — sedan böjde hon sig fram och trykte varmt faster Rosas hand för att låta henne förstå, att hon kände hvad som i dag skildt måste beröra Helgas moder smärtsamt.

— Du goda syster — svarade fru Lange förståelsefullt, medan några tårar långsamt gled ut för hennes kinder ned på den svarta sorgdräkten. Faster Rosa satt nämligen i den glada kretsen som enka. Gamle kamrer Lange hade under vårvintern börjat tyna af och snart slumrat in lika stillsamt som han lefvat, efterlämnande ett stort tomrum hos alla dem, som närmare lärt känna hans goda redbara karakter och flärdfria väsen.

Fredrik och Helga, som kort förut firat sitt bröllop, gjorde emellertid alt för att skingra den kära modrens sorg och sprida glädje öfver hennes ensamma lif, som också hädanefter helt och hållet skulle uppgå i deras.

Så växla sorg och glädje i lifvet i hvarje familjekrets, men delade och burna tillsammans i kärlek, knyta de blott alt fastare ömma band.

— Det är du, min Bruno, som dekorerat alt så festligt — sade modren, när hennes blick fästes vid de gröna guirlanderna och de muntert svajande flaggorna där ute.

Den unge, något korpulente herrn med bruna mustascherna nickade med ett jovialiskt leende, som blottade hans friska hvita tänder. Han såg ut som hälsan personifierad.

— Jag tycker Bruno blifvit så förändrad — sade Helga — jag ville knapt känna igen honom, då han kom från sin utländska resa.

— Han har lagt på hullet — nickade Mary — Bruno, Bruno, hör ett godt råd! Tag dig tillräcklig motion och håll dig till skummjölken, eljest får du isterhaka i förtid.

— Lugna dig, syster, ingen fara åt det hållet — svarade Bruno trankilt — när jag börjar taga ut stegen kring Gretaby fälten i mina „sjumila stöflar“, smälter nog fettet som snön i solsken. — Alla skrattade, medan unga herrn själf lugnt bredde sig en ny honungssmörgås, en smaklig vana, som han fört med sig från „kongens by“.

Tvillingsbröderna, hvilka skjutit upp som ung-tallar, dröjde ej att följa Brunos exempel i fråga om honungen, de voro fortfarande i den ålder då det materiella krafvet ännu intager en framstående plats. Harald isynnerhet vandrade troget i sin äldre broders spår, också voro hans bruna kinder trinda som äpplen, men så hade han äfven därjämte Brunos praktiska anlag, medan Bertel eg-nade större ifver åt studiernas bedrifvande.

Ester hade slagit sig ned i trappan och sol-strålarne lekte som guldskimmer öfver hennes blonda hår och det fina täcka ansiktet. Hon strödde ut smulor åt de små sädesärlorna, som orädda trip-pade fram och åter på sandgången, ostörda af Tom och Thea — de stora newfoundländerne — som lekfullt ville ingripa i fåglarnes måltidsro.

Ett trappsteg högre upp satt Edit, en smärt, rank ung flicka med mörkt hår och stora blixtrande ögon. Hon såg just nu leende upp till en reslig man, som ifrigt språkande böjde sig ned mot henne. Mary, som gått fram till balustraden ett stycke längre bort, stod och såg på de unga med ett eget begrundande uttryck. Mannen vid Edits sida var den forne skolkamraten Toivo Stenberg, nu en välbestäld ung ämbetsman i statens tjänst, litet satt, skäggbeprydd och godmodig. Det fans en tid då han ständigt sökt Marys sällskap och hon mindes en kväll, då han bedt henne blifva för honom något annat än hvad hon alltid varit — en god och trofast kamrat.

Hvad hon svarat på denna fråga hade varit så afgörande, att den aldrig mer kunde upptagas dem emellan, men båda voro för sanna och sunda, att icke äfven efter en sådan stund kunna anse sig som vänner. De hade träffats utan agg mången gång sedan dess och Toivo hade ock fortsatt besöken på Gretaby, hvarför han äfven nu på denna högtidsdag var en gärna sedd gäst.

Edit var ju ännu så godt som ett barn till åren, men hon hade vuxit fort och var tidigt utvecklad; dessutom var hon glad och liflig med detta hurtiga väsen, som isynnerhet passade hennes friska utseende, och när Mary såg Toivo i gladt samspråk med den unga systemen, kunde hon ej låta bli att i förbigående bygga ett litet luftslott för framtiden just för dessa två och hoppas att en

annan kunde blifva för den präktige ungdomsvännen hvad han engång förgäfves väntat af henne.

Och medan hon så tänkte, var det som skulle hennes förflutna lif dragit förbi hennes inre syn. Det var ju helt nyss ännu, som hon sprang omkring lika liflig som Edit nu, med blossande kinder och flygande hår, och dock kände hon sig redan gammal. Icke lefnadstrött, nej — hon rätade ut sin höga gestalt och höjde den smidiga, starka armen. Frisk och ung var hon nog ännu till kroppen och sund var ock hennes uppfattning af lifvet. Hon tog ingenting från den sjukligt sentimentala sidan och begärde ej omöjligheter, utan lade raskt och utan tvekan sitt arbete in i det stora samhällsmaskineriet, nöjd med att obemärkt vara en nyttig kugge däri.

Men när hon tänkte på sina barndomsdrömmar, sina vackra rosenfärgade luftslott — gled ett vemodigt löje öfver den energiska munnen. Ack, dessa ljusbilder, de hade slocknat engång i en igenfylld graf och skulle aldrig uppstå igen.

Det var därför hon kände sig gammal gentemot dessa unga, som snart i vårens solsken skulle le mot lifvet och drömma såsom hon.

„Es ist eine alte Geschichte;
doch bleibt sie immer neu
immer neu —“

Modren hade i alla fall haft rätt. Ungdoms-sorg är sommarregn — det hade Mary längesedan

sannat. Barndomsvännen skulle hon aldrig glömma, men smärtan, som engång framprässat ur hennes ögon så bittra och förtviflade tårar, den var nu förvandlad till en ljuft vemodig hågkomst och tårarnas dagg hade vattnat framtidens sådd i hennes själ. Hvarje äfven den smärtsammaste erfarenhet bär alltid med sig en välsignelse, och hvad en tidigt i lifvet mött motgång varit för Marys häftiga lynne och lifliga natur, det visste endast Han, som stundom finner för godt att i sin visdom „gärda våra vägar med törnen“.

Något senare på dagen anlände tant Charlotte med vagnen full af frukt och blommor, alldeles som i forna dagar. Hennes hår hade fått rätt många silfverstrån, men den raka gestalten bibehöll fortfarande sin ståtliga hållning och de vänliga ögonen sitt gamla skälska uttryck. Också hon var och förblef ung med de unga i sin osjälfviska välvilja för andra.

Naturligtvis infunno sig äfven grannarna från prästgården till festmiddagen för att till vännerna på Gretaby framföra sin lyckönskan på den dubbla högtidsdagen.

Elmas lilla mjuka gestalt påminde starkt om ett rosigt äpple, men prostinnan hade åldrats betydligt och öfver farbror prostens drag lågo djupa fåror. Åren hade icke lämnat någondera af dem omärkta.

Men vid det prydligt dukade och blomstersmyckade middagsbordet låg feststämningen ljus

öfver hvarje ansikte ända från silfverbrudparet, hon med silfverax i håret, han med silfverblommor i knapphålet — och till småflickorna i sina hvita klädningar, täcka som rosenknoppar.

Tant Charlottes glada blick gled vänligt från den ena till den andra, men stannade längst hos Henry och Gerda, hennes hjärtas älsklingar, hvilka nu till stor fröjd för hvarderas närmaste hade säcker förhoppning om att få återvända till hemlandet, där det alltid varit Henrys önskan att en dag få fast anställning. Sedan nickade hon åt Mary — de två hade isynnerhet på senare år varit i så godt förstånd med hvarandra.

Prosten höll festtalet. Han gaf till först en kort öfversikt af den tid, som låg bakom silfverbrudparet, sedan de i ungdomen råkade hvarandra handen till trofast lifsförbund. Han talade om glädje och sorg, moln och solsken, som de tillsammans upplefvat, och huru kärlek och trohet såsom goda änglar följt dem vid hvarje steg på deras väg, där de vandrat fasta i tron på Guds ledning och trygga under Hans mäktiga hägn. Huldrikt hade ock Herren välsignat dem i deras hem och genom deras barn, som enligt den konungslige sångarens ord „vuxit upp som olivekvistar“ omkring dem.

Lyckliga i sin vackra höstsommar kunde silfverbrudparet ännu blicka framåt mot en lång, ljus framtid, om det så var Guds vilja. Han nedkalade därför den Högstes välsignelse öfver alla deras kommande dagar och bad Honom alt fram-

gent skydda det kära Gretaby och låta frid och kärlek ständigt vara bofasta under dess takås.

Fredrik tackade å barnens vägnar de älskade föräldrarne för alt hvad de varit för dem och därvid förblef intet öga tort. Fadren åter talade i sin tur till Gerda och Henry och påminte om den dubbla högtidsdagen: — Nu är ordet fritt — slutade han och vände sig leende till ungdomen.

Mary klarade strupen.

— Damerna ha ordet! — ropade Bruno.

— Inte så brådtom, min bror. Fruntimren här i huset äro alla för kvinliga för att vilja bestrida herrarne rätten till talarestoden.

— Eller för ovana som talarinnor — interfolierade Gerda.

Mary nickade: — Huru därmed än må vara, är det min afsikt att i dag blott uppträda som språkrör å en manlig väns vägnar, som, ehuru personligen frånvarande, dock med sin själ är närvarande bland oss i denna högtidsstund.

— Kontio, Kontio! — utropade Gerda, Fredrik och Helga på engång.

Mary log utan att svara, vecklade därpå högtidligt upp ett hopviket papper och började deklamera:

På denna dubbla högtidsdag
Låt också mig få vara med
Och trycka handen, också jag,
Som det bland vänner är en sed,
Ty silfver flätas samman ju
Med röda rosor detta nu

— Bravo, bravo, broder Kontio! — ropade Fredrik — din trofasta vänskap och ditt gamla skaldekynne förneka sig aldrig.

— Ja — sade Mary — jag har äfven ett skriftligt uppdrag från honom att framföra en varm lyckönskan i obunden form, såväl till pappa och mamma som till Henry och Gerda i anledning af dagen. Brevet inneslöt dessutom den glada nyheten att Eva och han just på denna dag skulle låta döpa sin son och arfvinge.

— Vi måste telegrafera — sade lagman Bergendahl genast — sätt du Fredrik allas våra goda önsknings till pappers, så bestyr nog Bruno om ett bud till telegrafstationen — gamla vänners vänskap kan man ej skatta nog högt.

I den bästa stämning afslutades sålunda midnatten med en prydlig krokan, hvars öfversta topp smyckades af två täcka dufvor som kysstes. Fru Bergendahl bröt den stolta byggnaden med en viss högtidlighet och delade frikostigt ut sötsakerna kring bordet, därvid Lilly och hennes bror blefvo de mest ihågkomna, men dufvoparet öfverst tilldelade hon Henry och Gerda och bad dem behålla dem som en sinnebild af deras lycka och såsom ett minne af dagen.

Solnedgång vid „Minnet“.

De äldre hade efter middagen dragit sig ut på gården under björkarna, såsom det var vanligt på Gretaby, ungdomen rörde sig fram och åter, bildande små grupper här och där och Bruno gick omkring med sin camera och tog en vy af än det ena, än det andra partiet i det gröna. Hvar och en önskade sig någon hågkomst af dagen och en storartad familjegrupp lyckades Bruno äfven föreviga, med Lilly i mormors famn och lille Henry lekande med Tom newfoundländares lurfviga hufvud.

Tiden hade emellertid gått fort under förtroligt prat och glam och solen började sänka sig mot den västra horisonten, medan en svalkande vind drog genom de vajande trädkronorna.

— Skola vi icke företaga en promenad till „Minnet“ — föreslog Fredrik.

— Ja och ja — biföll Helga — det är så vackert att från kullen se solen gå ned i sjön.

— Gå ni unga allesamman — sade modern — pappa och farbror Broberg tända just en ny cigarr och tant prostinnan är rädd för aftonfukten. Vi invänta er återkomst vid tebordet på verandan.

— Tack, lilla mamma, men hvar är Gerda?

— Här kommer hon — svarade Henry och gick den unga frun till mötes — du har fört våra småttingar till sängs?

— Ja, och du kan ej tro huru söta de voro i kväll — svarade hon med blicken strålande af öm modersglädje — Lilly ville nödvändigt hålla mig kvar och Henry hade tusen frågor att göra såsom vanligt om kvällarna. Då han läst sin aftonbön och bedt både för mormor och morfar, farmor, pappa och mamma och alla människor, ville han ovillkorligen veta om Tom och Thea kunde få komma in i himlen och om Gud bodde i hästarnes hjärtan.

Henry skrattade: — Barn kunna minsann fråga mer, än tio vise förmå svara — sade han.

— Ja och isynnerhet om aftnarna vidgas deras lilla tankevärld alldeles märkvärdigt. Då kommer man äfven närmast det lilla hjärtat och kan tala rätt bevekande om dagens små öfverträdelser.

— Er lille Henry är dock en ovanligt snäll gosse — menade Fredrik.

— Åh, nog har han redan sitt hufvud för sig — påstod Henry — han förstår ännu ej rätt klart lydnadens svåra läxa.

— Nåja, men sådana små glömma också fort bort ett förbud, det mins jag väl från min egen barndom. Mamma, som förstod sig såväl på barnanaturen, var alltid mycket öfverseende mot oss i det afseendet — sade Fredrik.

Gerda nickade: — Det har jag nog påmint mig vid min gosses uppfostran. Ibland får man verkligen lof att ursäkta dem, så till exempel då Henry i går sprungit ned i trädgården och ätit

äppelkart med Pihlgrenskans lilla sonson. Det var ju olydnad och jag tog honom också i förhör: — har inte den hvita ängeln hviskat i ditt öra att du gjorde mamma emot? — sade jag.

— Och hvad svarade den lille odygdsmakaren?
— Fredrik såg högst intresserad ut.

— Nej, mamma, den hvita ängeln sade ingenting och äpplena voro så goda!

Alla skrattade.

Gerda log äfven: — Den lille strunten såg så bedjande och trovärdigt upp till mig, hvad kunde jag annat göra än förlåta honom med en kyss.

— Nej, det förstås — och Henry slog hjärtligt armen kring den unga modren och bedyrade att hon var en alldeles förträfflig uppfostrarinna och en född pedagog.

— Det är eget — menade han — hvilket samband som finnes mellan barn och djur, en dold sympati, som vi vuxna ej fullt förstå. Huru lätt efterhärmas ej alla djurljud af den lilla jollrande tungan, som blott långsamt lär sig det mänskliga språket, och se blott hvilket samförstånd finnes mellan smått folk och hundar exempelvis!

— Ja, Lilly vill hvarenda kväll hafva någon af sina leksakshundar eller kattor med sig i bädden. Hon talar aldrig om dockorna, utan bara om Moppe eller Mirre och somnar nöjd, när den ena af dem sitter och glör på henne med de stora runda ögonen från något hörn af sängen. Jag hade helt svårt att slita mig lös från våra älsk-

lingar, men nu sofva de redan sött, som barnen bruka.

Hela sällskapet hade längesedan satt sig i rörelse.

— Ser du huru treflig Jannes lilla stuga tager sig ut däruppe på backslutningen mot den gröna talldungen — sade Fredrik till Helga.

— Bruno och gossarne hafva rödmålat den under sommarn — berättade Mary — det var en fröjd för både mor och son, må ni tro. Gumman, som mycket hjälpt till i trädgården, har lärt sig plantera och nu ha de planterat en blomsterrabatt kring stugan med georginer, syrenbuskar och rosor. Rotsaker bestå de sig äfven och inomhus är det som ett dockskåp, städadt och nätt öfveralt.

— Vi måste gå dit i morgon och hälsa på dem — inföll Fredrik lifligt.

— Det kommer att fröjda Janne. Han är nu en skicklig handtvärkare, isynnerhet borstbindare, men kan äfven förfärdiga en hel mängd andra nyttiga saker och har fått beställningar från många håll. Nog förtjänar han utan svårighet sitt uppehälle. Frisk och stark kan han ju aldrig blifva och den som ser hans lilla dvärgliknande kropp, kan aldrig i honom igenkänna en adertonårig yngling, men hufvudsaken är att han är nyttig och förnöjd med sin lott i lifvet, mer än mången frisk och färdig här i världen, som ofta knotar öfver minsta lilla motgång.

— Du tänkte kanske på Ossi Stormbom — sade Fredrik.

Mary nickade: — Ja, han bland många andra. När inte fars kassa var outtömlig och stekta sparfvar ej af sig själfva ville flyga in i hans mun, straxt slokade han öronen och uppgaf arbetet. Nu skall han hafva rest all världens väg för att söka guld, så berättas det åtminstone. Han hoppas väl att därborta bli rik utan möda, men däri misstager han sig säkert grundligt. Jag önskar att lifvet där måtte lära honom mången god läxa, som kunde förhjälpa honom på fötter igen.

— Det vore visst lyckligt, isynnerhet för de stackars föräldrarna, som haft så stora bekymmer för hans skull — menade Fredrik.

— Och Inez lefver fortfarande för sina nöjen? — frågade Gerda.

— Ja, det gör hon — svarade Helga — det är synd om den flickan, hon var dock ämnad till att utföra någonting ädlare.

— Ja, med ett så godt hufvud som hennes hade hon kunnat gå framåt på hvilken bana som helst — menade Mary.

— Hon kom straxt från skolan ut i nöjenas hvirfvel och så försvann både tid och lust för alt ordnad arbete — bifogade Helga.

— Inez har fuskat bort sig — afgjorde Bruno — hon är nu en riktig påfågel!

— Och det säger du om din forna flamma, mins du ej ordspråket „gammal kärlek rostar ej.“

Bruno bet sig smått förtretad i läppen: — De där visa ordstäfven hålla ej alltid streck — sade han — se där en fyrväppling — han böjde sig ned och bröt den, samt räckte lyckoörten åt Elma, som hela tiden gått vid hans sida: — Vill du inte prassa den? Det är den allra första fyrväppling jag hittat i mitt lif!

Mary och Helga sågo leende på hvarandra.

Nu svärmade redan förtruppen uppe vid „Minnet“ och snart hade äfven de öfriga närmat sig den välbekanta platsen.

— Mins du vår bröllopsdag i dag för fyra år sedan — Gerda tryckte ömt Henrys arm.

— För oss har „Minnet“ äfven ett annat namn — log han till svar — mins du vår förlofning på midsommarkvällen?

Ja, det var många „mins du“, fästade vid detta ställe, att erinra om. Helga satt på höjden och såg ut öfver vikens lugna spegel långt bort mot fjärden, där den nedgående solen spred en lång glänsande strimma, likt ett gyllene släp på det klara vattnet och Fredrik hade kastat sig i mossan vid hennes fötter.

Tvillingsbröderna plockade „bergssöta“ i klippremnorna och Ester delade ut små konfektbitar åt dem, sparade i klädningsfickan från middagen, medan Edit af mossa och ormbunksblad gjorde en liten „minnesbukett“, såsom Toivo sade, att fästa i hans knapphål.

• Bruno, som sökt upp en spetsig sten, skrapade nu omsorgsfullt bort lafven från den släta bärgsgrunden och försökte sig på att inrista initialerna E. B. i graniten; under det ägarinnan till dem — lilla rödkindade Elma — lifligt intresserad åskådade företaget.

Mary ensam hade gått in i paviljongen och bläddrade nu tankfullt i minnets dagbok, där redan många blad voro fulltecknade.

Plötsligt föll sista sidan upp och med fuktiga ögon läste hon de rader Viktors hand engång ristat:

O, du min lefnadsdröm,
Skall jag dig aldrig nå?
Skall jag långt från mitt mål
Evigt försmäktat få?

Såväl stunden, då detta nedskrefs, som Viktors ansikte och hela personlighet stod i detta ögonblick lifligt för hennes inre syn. Längre var hennes blick riktad på den välkända handstilen, sedan grep hon pennan, som med en liten ked var fäst vid minnesbokens pärm, och skref under den föregående versen:

Drömmen har bytts till verklighet,
Målet är hunnet —

medan en ensam tår sakta rullade ned mellan bladen i albumet.

Då hon kom ut till de öfriga, höll solen just på att gå ned vid den västliga horisonten, färgande trädtopparna på andra sidan viken i guldglass.

„Stilla skuggor breda sig i kvällen,
Solen släckes i klara sjön“

gnolade Fredrik, och snart var kören fullstämmig. Sången klingade melodisk i den lugna sommarkvällen och eko svarade djupt inne i parken.

— Så skönt — sade Helga stilla, sedan den sista tonen bortdött — en vacker solnedgång liknar slutet på ett ädelt lif, som slocknar i frid efter dagens gagn och strid.

— Så är det — nickade Gerda — skön är nog sommardagen med sitt fulla solljus, sin grönska och sin rika fågring, men under middagsglöden längtar man dock mången gång hän mot aftonens svalka.

— Ja, men först då dagens arbete blifvit slutfördt med nit och trohet — sade Henry på sitt lugna, trygga sätt.

— Rätt så, broder — Fredrik räckte ut armen och lade den kring vännens skuldra — vi stå nu snart vid middagshöjden i lifvets sommar, därför höfves det oss att modigt intaga vår plats i arbetets led och värka af all vår kraft, medan dagen varar; sedan kommer väl äfven hvilans stund för oss, men det närvarande ögonblicket måste nytjas — det är vårt!

— Hvarför icke också framtiden — sade Bruno, som slutfört sitt stenhuggningsarbete — man säger ju att framtiden tillhör ungdomen.

— Framtiden hvilar i Guds hand — sade Helga allvarligt — Han har ledt oss alt hitintills och skall ock alt framgent hålla sin mäktiga hand öfver våra skilda lefnadsbanor.

— Men vår hågkomst skall „Minnet“ bevara för eftervärlden — svarade Mary med något af sin gamla glädtighet innerst i de mörka ögonens djup.

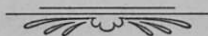
— Seså, nu sjönk solen, se huru vackert af-tonrodnaden målar himlen i purpur.

— Det blir fuktigt — sade Gerda — kom, så gå vi hem!

— Ja, det är ändå i grunden det bästa af alt — log Fredrik — hem, ljufva hem!

— Nu ringer det till kvällsvard därhemma! — ropade smågossarne. — Nå, framåt marsch då — sade Bruno — vi hafva ju sett solen gå ned vid „Minnet“.

— Ja — sade Helga — det är och förblir min vackraste hågkomst af Gretaby.

G. W. EDLUNDS förlag:

Vid aftonlampan. Noveller och skizzer af Aina.

3 m. 50 p.

Sex små berättelser af Aina och Eva. 3 m.

I utvecklingstid. Berättelse om flickor af Tea.

2 m. 25 p.

Skilda vägar. Berättelse af Maria. 5 m.

Hvardagslag. Skizzer från nu och förr af Maria.

3 mark.

Käriven. Berättelser af Maria. 1 m. 25 p.

Hemmet. En landtflickas anteckningar. För ung-

dom af Aina Dammert. 1 m. 50 p.

Sista skörden. Stycken på vers och prosa för de

unga af Aina Dammert. Med tre teckningar af

Albert Edelfelt. 3 m.

Ljungars saga. Historisk berättelse från 1500-talet

af Zach. Topelius. Inb. 6 m.

